T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ ULUSLARARASI TICARET
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE ÇİN DIŞ TİCARETİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

PATİGULİ KAWEİLİ

100039777

İstanbul, 2017

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ ULUSLARARASI TICARET
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE ÇİN DIŞ TİCARETİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

PATİGULİ KAWEİLİ

100039777

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Muhittin ADIGÜZEL

İstanbul, 2017

T.C. İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

ULUSLARARASI TİCARET

Anabilim Dalı ULUSLARARASI TİCARET

yüksek lisans programı 100039777 numaralı öğrencisi Rafiqul KAWEEL

"TÜRKİYE ÇİN DIŞ TİCARETİNİN İNCELENMESİ"

başlıklı tez çalışması jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ DANIŞMANI : Yrd. Doç. Dr. Muhittin Adıgüzel

JÜRİ ÜYESİ : Yrd. Doç. Dr. Serdar Çop

JÜRİ ÜYESİ : Yrd. Doç. Dr. Hicabi Ersoy

İstanbul Ticaret Üniversitesi Dış Ticaret Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 24/01/2017 Tarih, 78/17 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

TELİF HAKLARI

Bu yüksek lisans tezinin tüm telif hakları Patiguli Kaweili'ye aittir. "Yeniden ifadelendirme" veya belli bir bölümden "özet çıkarma" şeklinde de olsa tezden kaynak belirtmeksizin ve sayfa numarası göstermeksizin alıntı yapılamaz. Aynen yapılan metin alıntıları, "tırnak işareti" veya "girintili yazım" biçimi kullanılmaksızın gösterilemez. Aynen alıntılarda makul yararlanma ölçüsü aşılamaz. Tez yazarına ait şekil ve tabloları; "küçük değişiklikler yaparak" veya "orijinal biçimiyle" kendi çalışmasına almak isteyen kullanıcılar yazılı izin almalıdırlar.

ETİK KURALLARA UYGUNLUK

Yüksek lisans tezimde, “yeniden ifadelendirme” şeklinde yaptığım paragraf alıntıları ile belli bir bölümden veya sayfalardan “özet çıkarma” şeklinde gerçekleştirdiğim yararlanmalar için orijinal kaynağın künye bilgilerini ve yararlandığım sayfa numaralarını gösterdiğimi, 40 kelimeye kadar aynen yaptığım metin alıntılarında, “tırnak işareti” kullandığımı, daha uzun aynen alıntıları “girintili biçim” ile yazarak farklılaştırdığımı, aynen alıntıların “künye bilgilerini” ve “sayfa numaralarını” açık bir şekilde belli ettiğimi, aynen alıntılarda makul yararlanma ölçüsünü aşmadığımı, başkalarına ait görüş ve fikirleri kendi görüşüm gibi göstermediğimi, kaynakça listesinde yer alan başvuru eserleri ile metin için, dipnot veya parantez not bilgilerinin örtüştüğünü, yararlandığım; ölçek, şekil ve tablolardan izin alınması gerekenler için izin aldığımı, başkalarına ait şekil ve tablolardan izin alma imkânı bulamadıklarımda onların üzerinde önemli ölçüde değişiklik yaparak farklılaştırdığımı ve bibliyografik künye bilgilerini verdiğimi, kullandığım anket formları ve araştırmanın uygulama biçimi için üniversite Etik Kurulu’ndan gerekli onayı aldığımı beyan ederim.

İTHAF

Sevgili eşim ve aileme…

TEŞEKKÜR

Tezimi hazırlama sürecinde beni bilgilendiren, yönlendiren, yazdıklarımı sabırla okuyup hatalarımı düzelten, eksikliklerimi tamamlama yardım eden danışman öğretim üyesi Sayın Yrd. Doç. Dr. Muhittin Adıgüzel'e öncelikle teşekkür ederim. Sevgili Muhittin hoca çalışmamın başlangıç aşamasında bana konu belirleme ve nasıl araştırma yapacağım hakkında önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Yaz tatilinde, Ramazan ayında bile benim için okulda zaman ayırdığı için Sayın Yrd. Doç. Dr. Muhittin Adıgüzel'e bir defa daha teşekkür etmek isterim. Son olarak, bir yıla yakın zamanımı alan bu yorucu çalışmalar sırasında bana moral ve sevgi desteklerini hiç esirgemeden, cömertçe sunan sevgili eşimi ve ailemi saygıyla, şükran ve minnetle anmak isterim.

ÖZET

Türkiye ve Çin arasındaki ticari ilişkiler 1965 yılında başlamıştır. Ticari ilişkiler 1971 yılında resmi diplomatik iş anlaşması yapıldıktan sonra büyümeye başlamıştır. Çin ekonomisinin büyümesinin ardından Türkiye'ye olan ihracatı artmaya başlamış ve 1995 yılından sonra tekstil ürünlerinin yerine mekanik ve elektrikli ürünler en fazla ihraç edilen ürün kategorisi olarak büyümekte ve toplam ihracatın yarısını oluşturmaktadır. Türkiye'nin Çin'e olan ihracatındaki başlıca ürünler ise çelik, bakır ve mermer taş kategorisi olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma Türkiye ve Çin ticaretinin son 15-20 yıllık ticaretini incelemekte ve iki ülke arasında hangi ürünlerde, nasıl bir ticaret olduğunu daha detaylı görmeyi sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çin, Türkiye, ithalat, ihracat, küreselleşme, ticaret

ABSTRACT

The commercial relations between Turkey and China began in 1965 and since the 1971 formal deputy business agreement has been made, it has begun to grow. After the growth of the Chinese economy, the exports to Turkey are growing and after 1995, instead of the original textile products, the mechanic and electric products are growing as the product category which is the most overtaken and they hold the half of total exports. The main products of Turkey's exports to China are steel, copper and marble stone categorization. This study examines the trade between Turkey and China over the past 15-20 years and gives a more detailed view of the trade between the two countries.

Key words: China, Turkey, import, export, globolazation, trade

İÇİNDEKİLER

Özet ..... **i**

Abstract ..... **i**

Tablolar Listesi ..... **iii**

Şekiller Listesi ..... **iv**

Kısaltmalar ..... **vii**

1. GRİŞ **1**

2. KÜRESELLEŞME VE DÜNYA TİCARETİ **2**

2.1. Ekonomik Küreselleşme 3

2.2. Finansal Küreselleşme 4

2.3. Yatırımın ve Üretimin Küreselleşmesi 4

2.4. Ticaretin Küreselleşmesi 5

3. TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ **7**

4. TÜRKIYE'NİN ÇİN İLE DIŞ TİCARETİ **16**

4.1. Genel Dış Ticaret 16

4.2. Çin'in Dış Ticareti 18

4.3. Türkiye'nin Çin'e İhracatı 21

4.4. Türkiye'nin Çin'den İthalatı 22

5. TÜRKİYE-ÇİN DIŞ TİCARETİNİN İNCELENMESİ **24**

5.1.Türkiye'nin Çin'den İthal Ettiği Ürünler 24

5.2.Türkiye'nin Çin'e İhraç Ettiği Ürünler 92

6. SONUÇ **113**

KAYNAKÇA **115**

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Dünya ve Ülkelerin Toplam İhracatının Yıllara Göre Hacim Sıralanması 7
Tablo 2: Dünya ve Ülkelerin Toplam İthalatının Yıllara Göre Hacim Sıralanması 8
Tablo 3: İhracatın Bölgesel Dağılımı 14
Tablo 4: İthalatın Bölgesel Dağılımı 15
Tablo 5: Türkiye-Çin Dış Ticaret Değerleri 16
Tablo 6: Türkiye'nin Çin'e İhracatında Başlıca Ürünler 21
Tablo 7: Türkiye'nin Çin'den İthalatında Başlıca Ürünler 22

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dünya'ya İhracatı 2006-2015 10
Şekil 2: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dünya'dan İthalatı 2006-2015 11
Şekil 3: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dünya Mal İhracatındaki Payı % 12
Şekil 4: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dünya Mal İthalatındaki Payı % 13
Şekil 5: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dış Ticaret Açığı 2006-2015 13
Şekil 6：Çin'in Dünya'ya İhracatı 2001- 2015 19
Şekil 7: Çin'in Dünya'dan İthalatı 2001- 2015 20
Şekil 8: Türkiye'nin Çin'den Toplam İthalatı 2004-2015 24
Şekil 9: GTIP No. 07. Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular 25
Şekil 10: GTIP No. 11. Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday glüteni 26
Şekil 11: GTIP No. 12. Yağlı tohum ve meyvalar vb. 27
Şekil 12: GTIP No. 23. Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri vb. 28
Şekil 13: GTIP No. 24. Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler 29
Şekil 14: GTIP No. 25. Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar vb. 30
Şekil 15: GTIP No. 26. Metal cevherleri, cüruf ve kül 31
Şekil 16: GTIP No. 27. Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve mineral mumlar 32
Şekil 17: GTIP No. 28. İnorganik kimyasallar, kıymetli metal vb. 33
Şekil 18: GTIP No. 29. Organik kimyasallar 34
Şekil 19: GTIP No. 30. Eczacılık ürünleri 37
Şekil 20: GTIP No. 31. Gübreler 38
Şekil 21: GTIP No. 32. Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar vb. 39
Şekil 22: GTIP No. 33. Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri vb. 40
Şekil 23: GTIP No. 34. Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler vb. 41
Şekil 24: GTIP No.35. Albüminoid maddeler vb. 42
Şekil 25: GTIP No. 36. Barut ve patlayıcı maddeler, pirotekni mamulleri vb. 43
Şekil 26: GTIP No. 37. Fotoğrafçılıkta veya sinemacılıkta kullanılan eşya 44
Şekil 27: GTIP No. 38. Muhtelif kimyasal maddeler vb. 44
Şekil 28: GTIP No. 39. Plastikler ve mamulleri 46
Şekil 29: GTIP No. 40. Kauçuk ve kauçuktan eşya 49
Şekil 30: GTIP No. 42. Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları vb. 50
Şekil 31: GTIP No. 43. Kürkler ve taklit kürkler, bunların mamulleri 51
Şekil 32: GTIP No. 44. Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü 52

Şekil 33: GTIP No. 48. Kâğıt ve karton, kâğıt hamurundan vb. 54
Şekil 34: GTIP No. 49. Basılı kitaplar, gazeteler, resimler vb. 55
Şekil 35: GTIP No. 50. İpek 56
Şekil 36: GTIP No. 51. Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı vb. 57
Şekil 37: GTIP No. 52. Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat 58
Şekil 38: GTIP No. 53. Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler vb. 60
Şekil 39: GTIP No. 54. Sentetik ve suni filamentler, şeritler vb. 61
Şekil 40: GTIP No. 55. Sentetik ve suni devamsız lifler 63
Şekil 41: GTIP No. 56. Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat vb. 65
Şekil 42: GTIP No. 57. Halılar ve diğer dokumaya elverişli yer kaplamaları 66
Şekil 43: GTIP No. 58. Özel dokunmuş mensucat vb. 67
Şekil 44: GTIP No. 59. Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış vb. 68
Şekil 45: GTIP No. 60. Örme eşya 69
Şekil 46: GTIP No. 61. Örme giyim eşyası ve aksesuarı 71
Şekil 47: GTIP No. 62. Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı 72
Şekil 48: GTIP No. 63. Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar vb. 73
Şekil 49: GTIP No. 64. Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya vb. 73
Şekil 50: GTIP No. 65. Başlıklar ve aksamı vb. 74
Şekil 51: GTIP No. 66. Şemsiyeler, güneş şemsiyeleri, bastonlar vb. 75
Şekil 52: GTIP No. 67. Hazırlanmış ince ve kalın kuş tüyleri vb. 75
Şekil 53: GTIP No. 68. Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. 76
Şekil 54: GTIP No. 69. Seramik mamulleri 77
Şekil 55: GTIP No. 70. Cam ve cam eşya 77
Şekil 56: GTIP No. 71. Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar vb. 78
Şekil 57: GTIP No. 72. Demir ve çelik 79
Şekil 58: GTIP No. 73. Demir veya çelikten eşya 79
Şekil 59: GTIP No. 74. Bakır ve bakırdan eşya 80
Şekil 60: GTIP No. 75. Nikel ve nikelden eşya 81
Şekil 61: GTIP No. 76. Alüminyum ve alüminyumdan eşya 81
Şekil 62: GTIP No. 81. Diğer adi metaller (tungsten, molibden vb.) 82
Şekil 63: GTIP No. 82. Adi metallerden aletler ve sofra takımları vb. 83
Şekil 64: GTIP No. 83. Adi metallerden çeşitli eşya vb. 83
Şekil 65: GTIP No. 84. Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler vb. 84
Şekil 66: GTIP No. 85. Elektrikli makina ve cihazlar vb. 85
Şekil 67: GTIP No. 86. Demiryolu vb. hatlara ait taşıtlar ve malzemeler 85
Şekil 68: GTIP No. 87. Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler vb. 86
Şekil 69: GTIP No. 89. Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar 87
Şekil 70: GTIP No. 90. Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, tıbbi, cerrahi alet vb. 87
Şekil 71: GTIP No. 91. Saatler ve bunların aksam ve parçaları 88

Şekil 72: GTIP No. 92. Müzik aletleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı 89
Şekil 73: GTIP No. 93. Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı 89
Şekil 74: GTIP No. 94. Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları vb. 90
Şekil 75: GTIP No. 95. Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri vb. 91
Şekil 76: GTIP No. 96. Çeşitli mamul eşya vb. 91
Şekil 77: Türkiye'nin Çin'e Toplam İhracatı 2004-2015 92
Şekil 78: GTIP No. 08. Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler 93
Şekil 79: GTIP No. 14. Örülmeye elverişli bitkisel maddeler vb. 94
Şekil 80: GTIP No. 15. Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar vb. 95
Şekil 81: GTIP No. 19. Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları vb. 95
Şekil 82: GTIP No. 20. Sebzeler, meyvalar, sert kabuklu meyvalar vb. 96
Şekil 83: GTIP No. 25. Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento 97
Şekil 84: GTIP No. 26. Metal cevherleri, cüruf ve kül 97
Şekil 85: GTIP No. 27. Mineral yakıtlar, mineral yağlar vb. 98
Şekil 86: GTIP No. 28. İnorganik kimyasallar, kıymetli metal vb. 99
Şekil 87: GTIP No. 29. Organik kimyasal ürünler 99
Şekil 88: GTIP No. 32. Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar vb. 100
Şekil 89: GTIP No. 39. Plastikler ve mamulleri 101
Şekil 90: GTIP No. 40. Kauçuk ve kauçuktan eşya 101
Şekil 91: GTIP No. 41. Ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve köseleler 102
Şekil 92: GTIP No. 43. Kürkler ve taklit kürkler, bunların mamulleri 103
Şekil 93: GTIP No. 51. Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı vb. 103
Şekil 94: GTIP No. 52. Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat 104
Şekil 95: GTIP No. 54. Sentetik ve suni filamentler, şeritler vb. 105
Şekil 96: GTIP No. 55. Sentetik ve suni devamsız lifler 105
Şekil 97: GTIP No. 57. Halılar ve diğer yer kaplamaları vb. 106
Şekil 98: GTIP No. 61. Örme giyim eşyası ve aksesuarı 107
Şekil 99: GTIP No. 62. Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı 107
Şekil 100: GTIP No. 63. Dokunabilir maddelerden hazır eşya vb. 108
Şekil 101: GTIP No. 68. Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. 108
Şekil 102: GTIP No. 72. Demir ve çelik 109
Şekil 103: GTIP No. 73. Demir veya çelikten eşya 109
Şekil 104: GTIP No. 74. Bakır ve bakırdan eşya 110
Şekil 105: GTIP No. 84. Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar vb. 110
Şekil 106: GTIP No. 85. Elektrikli makina ve cihazlar vb. 111
Şekil 107: GTIP No. 87. Motorlu kara taşıtları, traktörler vb. 111
Şekil 108: GTIP No. 90. Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, tıbbi cihazlar vb. 112

KISALTMALAR

DYY	: Doğrudan Yabancı Yatırım
WB	: Dünya Bankası
WTO	: Dünya Ticaret Örgütü
IMF	: Uluslararası Para Fonu
GSYH	: Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla
GATT	: Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AB	: Avrupa Birliği
S.	: Sayfa
vb.	:Ve benzerleri
NO.	: Numara

1. GİRİŞ

1980’den sonra giderek yoğunlaşan şekilde küresel ekonomiye entegre olan Türkiye’nin Çin ile doğrudan ticareti 1965 yılında başlamış, 1971 yılında diplomatik ilişkilerin kurulmasından sonra giderek artmıştır. Bu süreçte Çin’in başlıca ihraç malları tekstil ve giyim, bilgisayar ve iletişim teknolojisi, kok ve yarı kok olmuştur. 1990'ların başında, tekstil ürünleri Çin’in Türkiye ihracatındaki en büyük paya sahip iken 1995 yılından bu yana, Çin’in Türkiye ihracatında tekstilin yerini mekanik ve elektrik ürünleri almıştır. Mekanik ve elektrik ürünleri Çin’in Türkiye’ye toplam ihracatında bugün yarıdan fazla paya sahiptir. Türkiye’nin Çin’e olan ihracatındaki başlıca ürünler ise ham çelik kütük ve dövme, bakır cevheri, çelik, polietilen, biçilmiş kereste ve mermer taş olarak sayılabilir. Son üç yılda, Türkiye’nin Çin'de tanıtım çalışmaları, Türk lirasının devalüasyonu ve Çin hükümetinin Türkiye’den ithal edilecek bazı mallar için ithalatçılarına mali desteklerde bulunmasının ardından Türkiye’nin Çin’e ihracatında artış gerçekleşmiştir. Türkiye’nin Çin ile ticaretin, en belirgin özellik ikili ticarette Türk tarafının büyük ticari açığının olması ve önemli bir hususta Çin’den ithal edilen ürünlere Türkiye’nin sık sık anti-damping uygulaması yaparak önlem alması ve diğer kısıtlayıcı araçlar ile kendisini korumasıdır.

İki ülke 1990 ve 1995 yılında "Yatırım Koruma Anlaşması" , "Çifte Vergilendirmeden Kaçınma Anlaşması" imzalamıştır. 2000 yılından sonra, karşılıklı yatırım hızlı bir şekilde büyümeye başlamış, 2009 yılı sonuna kadar, Çin'in doğrudan yatırımı 318 milyon dolar olup ulaşım, nakliye, enerji, telekomünikasyon, madencilik, motosiklet montajı, ticaret, turizm gibi alanlarda yapılmıştır. Çin'de Türk yatırımı kümeli sözleşme tutarı 324 milyon dolar olup gerçek yatırım ise 100 milyon doları aşmıştır. Sözleşmeli projeler ise; 2009 yılı sonuna kadar, Çinli şirketlerin Türkiye’, sözleşmeli proje tutarı 539 milyon dolar olup proje alanları demiryolu, termal elektrik santrali gibi alanlar olmuştur.

Bu çalışmamızda Türkiye ve Çin ticaretinin son 15 yıllık ticareti incelenmiş ve ikili ticaretin sonuçları ortaya konulmuştur. Çalışmamızın birinci bölümünde yer alan giriş bölümünden sonra ikinci bölümde küreselleşme ve dünya ticareti, üçüncü bölümde Türkiye'nin uluslararası ticareti, dördüncü bölümde Türkiye'nin Çin ile dış ticareti açıklanmış, beşinci bölümde Türkiye'nin Çin ile dış ticaretinin incelenmesi ele alınmıştır. Altıncı bölümde sonuç yer almıştır.

2. KÜRESELLEŞME VE DÜNYA TİCARETİ

Küreselleşme (Globolization: Bu kavram ilk defa 1833 yılında İngiliz iktisatçı W. FOSTER tarafından kaleme alınan " Dünya Üzerin, Kaynakların Dağılımı ve Kullanımı" başlıklı makalede kullanılmıştır.) terimi üzerine yapılan tanımlamalar, farklı bilim dalları ve farklı düşünce yapıları açısından değişiklik arz etmektedir. Bu tabir, ülkeler arasındaki bağların sıkılaşarak ulusların birbirine yanaşması, coğrafyanın sınırlarının sınırsızlaşması şeklinde tanımlanabilir. Küreselleşme, en genel tanımı ile ulaşım, haberleşme ve bilgi işlem teknolojisin, gelişmelerin toplumsal (ve kültürel) düzenlemeler üzerinde mekânsal uzaklıklardan kaynaklanan farklılıkları ortadan kaldırdığı (toplumsal) bir süreci anlatmak üzere kullanılmaktadır (Eşkinat, 1998, s. 36).

Küreselleşme dünya ekonomisinin yapısı, işleyişi ve içsel bağlarında önemli değişimlere neden olmakta, ekonomilerin daha yoğun entegrasyonunu ve birbirlerine olan bağımlılıklarını artırmaktadır. Genel olarak mal, hizmet, sermaye, finans piyasaları ve daha dar kapsamlı olaraktan emek piyasaları dünya çapında daha bütünleşmiş bir hale gelmektedir (Adıgüzel, 2011).

Dünya ekonomisinde en büyük değişim, dünya ekonomisinde ülkeler bazında giderek artan dışa açıklığın bir sonucu olarak uluslararası ticaretteki artışta görülmektedir. 1980'den sonra giderek yoğunlaşan şekilde küresel ekonomiye entegre olan Türkiye ekonomisi üzerinde, genelde tüm küreselleşme kategorilerinin özelde ekonomik küreselleşmenin belirleyici etkileri olduğu bilinmektedir. Ekonomi politikalarının belirlenmesi ve küresel ekonomiye doğru şekilde entegre olunabilmesi açısından bu etkilerin ortaya konulması ve irdelenmesi önem arz etmektedir (Adıgüzel, 2011).

2.1. Ekonomik Küreselleşme

Ekonomik faaliyetlerin uluslararası nitelik taşıması yeni bir olgu değildir. Bazı mallar yüzyıllar boyunca uluslararası ticarette önem taşımıştır. 1913'ten önce ve gerçekte günümüzden sadece yaklaşık otuz yıl öncesine değin, uluslararası ekonomik bütünleşme kendini, büyük ölçüde, bağımsız firmalar arasında mal ve hizmetlerin ticareti yoluyla ve uluslararası yatırım sermayesi hareketleri yoluyla gösteren, yüzeysel bütünleşmeydi. Dünya bu yana çarpıcı ve devrim niteliğinde değişiklikler yaşanmaktadır (Adıgüzel, 2011).

Dar anlamda ekonomik küreselleşmeyi ifade eden Küreselleşme, yeni teknolojilerin ve ekonomik liberalleşmenin sağladığı olanaklarla dünyada ekonomik küresel bütünleşmeyi büyük ölçüde gerçekleştirmiştir. Ulusal sınırlar, eskiye göre çok daha az kısıtlayıcıdır. Ticari ve teknolojik alanda yaşanan gelişmeler, kısıtlamaların azalmasında önemli rol oynamıştır. Ülkeler, karşılıklı veya çok taraflı olarak gümrük vergilerini azaltmakta ve kaldırmaktadır. 1980'lerden itibaren özelleştirme yoluyla birçok alandaki devlet tekellerinin kaldırılması küreselleşmiş şirketler yaratmıştır (Adıgüzel, 2011).

Ekonomik Küreselleşme, ayrı ulusal ekonomilerin bütünleştiği bir dünya ekonomisinin içine dönüşümün süreci ve artan ekonomik entegrasyon prosesi olaraktan tanımlanabilir (Kleinert,2004;1). Richard Lipsey, küreselleşen ekonomiyi "hem finansal hem de birçok bireysel ülkenin, ekonomilerinin üretim ve finansal sektörlerinin artan şekilde bütünleşmesi" olarak tarif etmektedir (Bradford & Lawrance, 2004).

Ekonomik küreselleşme temel olarak üç farklı aşamada gerçekleşmektedir. Bu aşamalardan birincisi ticari serbestlik, ikincisi yatırımlarda serbestlik, üçüncüsü finansal serbestliktir. Bu bağlamda ekonomik küreselleşme olgusu 3'e ayrılmaktadır (O'loughin, Staeheli, & Greenberg, 2004, s. 156-157). Finansal küreselleşme， Yatırımın ve üretimin küreselleşmesi， Ticaretin küreselleşmesi (Adıgüzel, 2011).

2.2. Finansal Küreselleşme

Sermaye piyasaları küresel anlamda karşılıklı bağımlıdır ve sermaye, tarihte ilk kez gerçek zamanlı çalışan, küresel anlamda bütünleşmiş mali piyasalarda, gece-gündüz yönlendirilir. Tüm dünyada, elektronik devrelerde saniyeler içinde milyarlarca dolar değerinde iş gerçekleşir. Yeni enformasyon sistemleri ile iletişim teknolojileri sermayeye, ekonomiler arasında çok kısa süre içinde dolaşma olanağı sağlar. Sermaye, tasarruf ve yatırımlar dünya ölçeğindedir (Robert Went, 2001, s. 80-81).

Finansal küreselleşme, doğrudan yabancı yatırımlar, portföy yatırımları ve kısa vadeli banka ödünçlerini içeren sıcak para hareketleri şeklinde kendisini göstermektedir. Finansal serbestleşme politikaları, dış finansal serbestleşme ve iç finansal serbestleşme olmak üzere ikiye ayrılabilir. Bir ülkenin yabancı ülkelerle olan finansal alışverişinin liberalleştirilmesi, dış finansal serbestleşme ile yurt sakinleri dış piyasalardan serbestçe borçlanabilmektedir. Yabancılar ise iç mali piyasalarda serbestçe yatırım yapabilmekte, ülkede yerleşikler dışarıya serbestçe sermaye transfer edebilmekte ve varlık edinebilmektedir. Yabancılar ise yanı şekilde iç piyasadan borçlanabilmekte, ülke yerleşikleri yabancı paralar üzerinden serbestçe bütün işlemleri yapabilmektedirler (Akyüz, 2001, s. 150-151).

2.3. Yatırımın ve Üretimin Küreselleşmesi

Yatırımların küreselleşmesi ile kastedilen Doğrudan Yabancı Yatırımlar (DYY) olup bir diğer yönüyle üretimin küreselleşmesini ifade etmektedir. DYY, "bir şirketin üretimini, kurulu bulunduğu ülkenin sınırlarının ötesine yaymak üzere ana merkezinin dışındaki ülkelerde üretim tesisi kurması veya mevcut üretim tesislerini satın almasıdır." Üretimin küreselleşmesi ise "şirketlerin sınır ötesi sabit sermaye yatırımını, sınır ötesi iştirak, fason imalat anlaşmaları ve başka yöntemlerle mal ve hizmet üretim faaliyetlerini kendi ülkeleri dışında yaymaları" olarak tanımlanmaktadır (DPT, 1995, s. 10).

Günümüz dünya ekonomisinde Çok Uluslu Şirketlerin toplam yurtiçi (ana merkez) ve yurt dışı üretimleri dünya Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GSYH)'sinin yaklaşık beşte birini oluşturmakta ve bu şirketlerin kendi iç ticareti miktarları da dünya ticaretinin üçte biri dolaylarındadır. 1980 yılından itibaren Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY)'da sürekli ve dünya hâsılasının çok üstünde bir artış söz konusudur. 1982 yılında Dünyada 59 milyar dolar olan DYY girişleri 2010 yılında 1290 milyar dolar, 2011 yılında 1509 milyar dolara ulaşmıştır. DYY girişleri yıllık ortalama olarak 1986 - 1990 arasında % 21,7; 1991 - 1995 yılları arasında % 21,8; 1990 - 2000 yılları arasında % 40 oranında artmıştır. Dünyadaki DYY Dışsal stokları da 1982 yılında 600 milyar dolar iken 2010 yılı itibarıyla 19,1 trilyon dolar seviyesine ulaşmıştır (UNCTAD, 2011) .

2.4. Ticaretin Küreselleşmesi

Ekonomik küreselleşme denilince ilk akla gelen uluslararası ticaretteki artış ve gelişmedir. Ülkelerin küresel ekonomi ile bütünleşmeleri ve küreselleşme derecesi, dışa açıklık endeksi olarak adlandırılan dış ticaretlerinin (ithalat ve ihracat toplamı) GSMH'lerine oranı ile ölçülmektedir (Dorman, 2000, s. 46).

Toplumlar arası ticaretin başlangıcı, MÖ üçüncü bin yıllardaki Mezopotamya ile Hindistan ve Çin arasındaki ticari ilişkilere kadar götürülebilmektedir. Toplumlar arası ticaret giderek artmış ve MS 1500'lerden sonra, yeryüzün, insanların yaşadığı her mekânda başlamıştır. Uzak mesafe ticareti, ticari kapitalizmin oluşmasında başrol oynamış ve onun iskeleti olmuştur. 1800'lerin başı ile 1900'lerin sonu arasındaki yaklaşık iki yüzyıllık dönemde uluslararası ticaretin 540 kat artması açık şekilde göstermektedir (Adıgüzel, 2011).

Dünya ekonomisi, 1914'ten 1945'e kadar olan otuz yıl içinde, küreselleşme yolundaki bütün kazanımı kaybetmiştir. II. Dünya Savaşı sonrası ticaret büyük süratle gelişmiş, Uluslararası anlaşmalar, işlekleri hızlandırıyordu. Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT), savaş sonrası ticaretin artmasında iyi rol oynadı. Diğer taraftan 1970'ler ve 1980'lerde, himayecilik yeniden ortaya çıktı. Hortlayan himayeciliğe karşı, batılı güçler pazarların açılması için büyük bir kampanya başlattılar: 1979'da sonuçlanan Tokyo Görüşmeleri, en önemlisi de, 1986'larda başlatılan ve 1980'lerin başlarından

itibaren ön görüşmeleri yapılan Uruguay Görüşmeleri, Dünya Ticaret Örgütünün kurulmasıyla ve ilerde önemli başka piyasaların dışarı açılmasını kolaylaştıran Puntta del Este Deklarasyonu'yla sonuçlandı (Adıgüzel, 2011).

Uluslararası ticareti kolaylaştıran bir başka gelişme, taşımacılık ve iletişim masrafının hızla azalması olmuştur. Londra-New York arası üç dakikalık bir telefon konuşmasının fiyatı 1950'de 5,3 dolar iken, 1970'te 3,2 dolara ve 2000'de 0,9 dolara indi. Bir uçak yolcu-mil ücreti 1950'de 0,30 dolar iken, 1970'te 0,16 dolar ve 1990'da 0,11 dolara düştü. Bilgisayar devrimiyle, bilhassa internet ve dünya çapında ağın icadının bir sonucu olarak, iletişimde yeni bir çağ açıldı (Adıgüzel, 2011).

Dünya ihracatı büyük hızla yükselerek, 1950'de 0,3 trilyon dolardan 1973'te 1,7 trilyon dolara, yüzyılın sonunda ise 5,8 trilyon dolara çıktı. Avrupa ihracatı da 1950'de toplam ihracat 0,14 trilyon dolar, 1973'te 0,90 trilyon dolar, yüzyıl sonunda ise 2,73 trilyon dolar ile yüzyılın ikinci yarısı boyunca aynı derece çarpıcı bir yükseliş (yaklaşık yirmi misli) kaydetti. İhracat Avrupa'nın ekonomik performansında sürekli artan bir rol oynadı. 1950'de Batı Avrupa GSYH'sinin % 19'a çıkmış ve yüzyıl sonunda yaklaşık % 36'ya ulaşmıştı. Avrupa ihracatının GSYH'ye oranı dünya ortalamasının iki katı, dünyanın tüm ülke ve bölgelerine kıyasla o güne kadar erişilen en yüksek düzeydi. Aşağıda Dünya Gayri safi hasılasına göre Uluslararası Ticaret ve Doğrudan Yabancı Yatırımlar yer almaktadır (Adıgüzel, 2011).

Ticaretteki bu artışın önemli nedenleri olarak (Adıgüzel,2011a); Gümrük tarifelerin, indirimler ve tarife dışı engeller azaldı. Taşıma maliyetlerin, büyük düşüş gerçekleşti. Endüstri içi ticareti arttı. Dışarıdan tedarik arttı. Toplumların zevk ve tüketim kalıplarındaki benzerlik arttı. Çok Uluslu Şirketlerin küresel pazarlama stratejileri ve faaliyetleri çoğaldı. Çok Uluslu Şirketlerin firma içi ticaretleri arttı. Bölgesel bütünleşmeler arttı. GATT/WTO kurumlarının kurulması ile dünya ticaret sisteminde sağlanan gelişmeler, 1980'lerden sonra ve özellikle demir perdenin yıkılışıyla hükümetlerin liberal ekonomik politik tercihleri çoğaldı. Bankacılık sisteminde ve dış ticaretin finansmanında gelişmeler gerçekleşti. Dünyadaki mal ve hizmet standardizasyonundaki gelişmeler, Hızlı teknolojik gelişmeler sonucunda ürün ömür

devir sürelerinin kısalması ve bu kapsamda teknolojik yarışın artması, Uluslararası turizm, artış, Yabancı sermaye yatırımlarında ve uluslararası teknoloji ticaretin, artışlar, Teknolojik gelişmeler ve ekonomik nedenlerle üretim süreçlerinin parçalanması sonucunda üretimi küreselleşmesi sayılabilir (Adıgüzel, 2011)

3. TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

Dünyanın 18. ve Avrupa'nın 7. büyük ekonomisi olan Türkiye, en güçlü ekonomilerin temsil edildiği G-20'nin faal bir üyesidir (Dışişler , 2016).

Tablo 1: Dünya ve Ülkelerin Toplam İhracatının Yıllara Göre Hacim Sıralanması

(bin dolar)

Ülke	İhracat hacmi 2004	İhracat hacmi 2006	İhracat hacmi 2008	İhracat hacmi 2010	İhracat hacmi 2012	İhracat hacmi 2014	İhracat hacmi 2015
Dünya	9,087,575,488	11,952,137,642	15,972,208,237	15,058,758,032	18,353,398,316	18,863,880,764	16,304,074,400
1. Çin	593,325,581	968,935,601	1,430,693,100	1,577,763,800	2,048,782,200	2,342,343,011	2,281,855,922
2.Amerika	817,905,572	1,037,029,245	1,299,898,877	1,278,099,187	1,544,932,014	1,619,742,864	1,503,870,438
3.Almanya	911,742,096	1,121,962,887	1,466,137,400	1,271,096,300	1,410,129,633	1,498,157,778	1,331,193,671
4.Japonya	565,761,137	646,725,059	781,412,163	769,773,832	798,567,588	690,217,466	625,024,823
5.Fransa	413,708,422	479,012,852	594,504,995	511,651,043	558,460,545	566,656,165	573,055,549
6.Kore	253,844,609	325,457,247	422,003,479	466,380,620	547,854,448	573,074,773	526,900,733
7.Hong Kong	265,605,542	322,668,792	370,241,819	400,692,015	492,907,472	524,064,899	498,557,620
8.Hollanda	318,040,303	400,685,883	545,853,405	492,645,872	554,677,907	571,347,542	471,957,653
9. Birleşik Krallık	355,027,954	458,598,557	482,020,962	422,014,118	481,225,754	511,145,443	465,921,609
10. İtalya	353,543,123	417,152,997	541,786,283	446,839,830	501,528,851	529,528,733	458,751,239
11.Kanada	317,161,192	388,178,676	455,632,184	386,579,900	454,098,967	473,556,513	407,140,011
12.Belçika	307,690,420	366,835,492	471,797,820	407,595,914	446,854,421	472,201,274	397,739,157
13.Meksika	187,980,442	249,960,546	291,264,809	298,305,075	370,706,658	397,098,816	380,749,925
14. Singapur	198,632,635	271,809,169	338,175,938	351,867,167	408,393,020	409,768,670	346,806,797
15.Rusya	181,600,379	301,550,666	467,993,955	397,067,521	524,766,421	497,833,529	343,907,652
30. Indonesia	71,582,468	100,798,616	137,020,424	157,779,103	190,031,839	176,036,194	150,282,258

31.Türkiye	63,120,949	85,534,676	132,002,385	113,979,452	152,536,653	157,610,158	143,850,376

Kaynak: TradeMap

Tablo 1'de gördüğümüz gibi, dünya toplam ihracat hacmi 2004 yılı 9 trilyon Amerika doları iken, 2015 yılı 16,3 trilyon Amerikan doları olarak 11 yılda 2 kata yakın artmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti Dünya'nın en büyük ihracatçı ülkesi olarak 2004 yılında 593 milyar Amerikan dolarından 2015 yılında 2,2 trilyon Amerikan dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda 3 kat büyümüştür. İkinci ve üçüncü sırada Amerika Birleşik Devletleri 1,5 trilyon dolar, Almanya 1,3 trilyon dolar olarak yer almaktadır.

Japonya, Fransa, Kore, Hong Kong, Hollanda, Birleşik Krallık, İtalya dünyanın 10 güçlü ihracatçısı olarak bilinmektedir. Rusya 343 milyar dolarlık ihracatı ile dünyanın 15.büyük ihracatçısı konumundadır.

Türkiye'nin ihracatı 2004 yılında 63 milyar dolar iken, 2015 yılında 143 milyar dolarlık ihracatı ile 11 yılda 2,2 kat büyüme göstermektedir ve dünyanın 31.büyük ihracatçısı olarak yer almaktadır. 30. sırada ise Indonesia 150 milyar dolarlık ihracatı ile öne çıkmıştır.

Tablo 2: Dünya ve Ülkelerin Toplam İthalatının Yıllara Göre Hacim **S**ıralanması

(Bin Dolar)

İthalatçılar	**İthalat hacmi 2004**	**İthalat hacmi 2006**	**İthalat hacmi 2008**	**İthalat hacmi 2010**	**İthalat hacmi 2012**	**İthalat hacmi 2014**	**İthalat hacmi 2015**
Dünya	9,384,381,113	12,246,171,979	16,352,505,967	15,309,616,633	18,490,557,604	18,923,718,716	16,496,088,670
1.Amerika	1,525,268,509	1,918,997,094	2,164,834,031	1,968,259,901	2,334,677,716	2,410,855,476	2,306,822,161
2. Çin	561,228,748	791,460,868	1,132,562,200	1,396,001,600	1,818,199,200	1,958,021,301	1,681,670,816
3.Almanya	718,150,018	922,213,393	1,204,209,300	1,066,816,800	1,161,213,213	1,214,955,667	1,056,340,529
4. Fransa	434,241,853	529,902,263	695,004,283	599,171,506	666,675,231	659,872,076	651,495,605
5. Birleşik Krallık	502,886,192	614,811,651	705,344,161	627,617,523	689,137,011	694,344,323	629,228,889
6. Japonya	455,253,886	579,063,945	762,533,921	694,059,160	885,843,335	812,184,752	626,082,778
7. Hong Kong	272,957,201	335,753,796	392,962,350	441,369,198	553,486,469	600,613,066	547,568,456

8.Kore	224,460,924	309,379,479	435,270,540	425,208,007	519,575,597	525,556,978	436,547,721
9.Hollanda	284,014,019	358,509,534	494,936,571	439,986,633	501,134,302	508,032,877	419,077,203
10.Kanada	273,873,700	350,257,150	408,762,168	392,108,702	462,366,181	463,029,337	418,801,083
11.İtalya	355,266,853	442,565,103	560,960,371	486,984,372	489,104,116	474,082,559	408,971,013
12. Meksika	196,808,375	256,085,920	308,583,120	301,481,734	370,751,407	399,976,864	395,232,221
13. Hindistan	98,981,129	178,212,440	315,712,106	350,029,387	488,976,378	459,369,464	390,744,731
14.Belçika	286,478,238	353,093,660	466,338,014	391,255,897	437,882,666	452,772,541	371,025,047
15. İspanya	259,264,826	329,975,827	418,728,300	315,547,199	325,835,176	350,977,773	305,266,032
19. Birleşik Arap Emirlikleri	-	-	175,485,699	-	261,022,920	298,611,277	222,176,680
20.Türkiye	97,539,766	139,576,174	201,960,779	185,541,037	236,544,494	242,177,117	207,206,509

Kaynak: TradeMap

Tablo 2'de gördüğümüz gibi, dünya toplam ithalat hacmi 2004 yılı 9,4 trilyon Amerika doları iken, 2015 yılı 16,5 trilyon Amerikan doları olarak 11 yılda 2 kata yakın artmıştır. Amerika Birleşik Devletleri Dünya'nın en büyük ithalatçı ülkesi olarak 2004 yılında 1,5 trilyon Amerika dolarından 2015 yılında 2,3 trilyon Amerikan dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda 1,5 kat büyümüştür. İkinci ve Üçüncü sırada Çin Halk Cumhuriyeti 1,7 trilyon dolar, Almanya 1 trilyon dolar olarak yer almaktadır.

Fransa, Birleşik Krallık, Japonya, Hong Kong, Kore, Hollanda, Kanada dünyanın 10 güçlü ithalatçısı olarak biliniyor. İspanya 305 milyar dolarlık ithalatı ile dünyanın 15.büyük ithalatçısı olarak yer almaktadır.

Türkiye'nin ithalatı 2004 yılında 97 milyar dolar iken, 2015 yılında 207 milyar dolarlık ithalatı ile 11 yılda 2.13 kat büyüme göstermektedir ve dünyanın 20. büyük ithalatçısı olarak görünmektedir. 19.sırada ise Birleşik Arap Emirlikleri 222 milyar dolarlık ithalatı ile öne çıkmıştır.

Son 10 yılda büyük bir ivme kaydederek 2015 yılında 143 milyar dolara ulaşan mal ihracatımız ile serbest bölgelerden yurtdışına net ihracat ve bavul ticareti de eklendiğinde toplam ihracatımız, memnuniyet verici bir biçimde ekonomik büyümemizin

motoru haline gelmiştir (ZEYBEKCİ, 2015). 2014'e baktığımızda başarı dolu bir yılı geride bırakmanın mutluluğunu yaşadık. 12 ayın 10'unda Cumhuriyet tarihi rekoru kırarak, 2014'ü 157,6 milyar dolarlık ihracat rakamı ile kapattık. Dünya ihracat sıralamasında bir basamak yükselerek 31. Sıraya çıktık (Büyükekşi, 2015, s. 5).

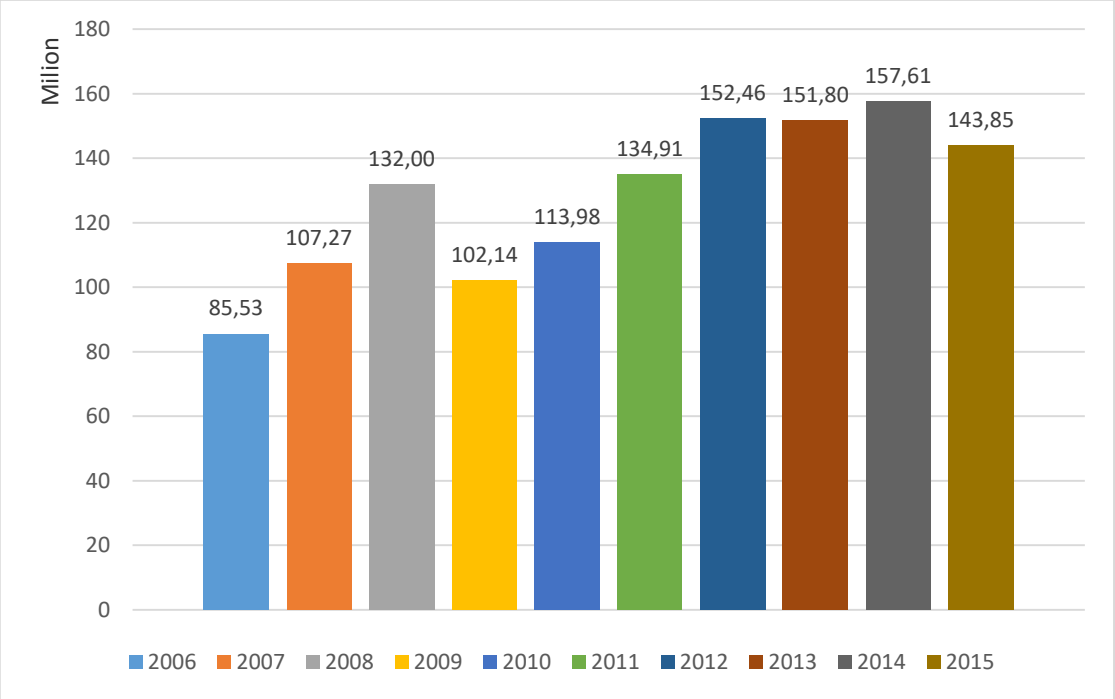

Şekil 1: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dünya'ya İhracatı 2006-2015

Kaynak: TradeMap

Şekil 1'de gördüğümüz üzere, 2006 ile 2008 yılları arasında Türkiye'nin Dünya'ya İhracatı sürekli artmıştır. 2009 yılına geldiğinde ise ihracatımızda bir düşüş kaydedilmiştir. 2009 ve 2012 yıllarında artışı devam eden Dünya'ya ihracatı, 2012 ve 2015 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemiştir. 2014 yılında ise ihracatımız 157,6 milyar dolar olarak zirveye ulaşmıştır.

Dünya toplam ihracat hacmi 2006 yılı 11,9 trilyon dolardan 2015 yılında 16,3 trilyon dolara ulaşmış ve 10 yılda 1,37 kat büyümüştür. Türkiye'nin ihracatı 2006 yılında 85,53 milyar dolar iken, 2015 yılında 143,85 milyar dolarlık ihracatı ile 10 yılda 1,7 kat büyüme gerçekleşmiştir ve dünyanın 31. büyük ihracatçısı olmuştur.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin ihracatı 2015 yılında 2,2 trilyon Amerika doları ile Dünya'nın en büyük ihracatçı ülkesi olmuştur. İkinci ve Üçüncü sırada Amerika Birleşik Devletleri 1,5 trilyon Amerika doları, Almanya 1,3 trilyon Amerika doları ile yer almaktadır. Japonya, Fransa, Kore, Hong Kong, Hollanda, Birleşik Krallık, İtalya dünyanın 10 güçlü ihracatçısıdır.

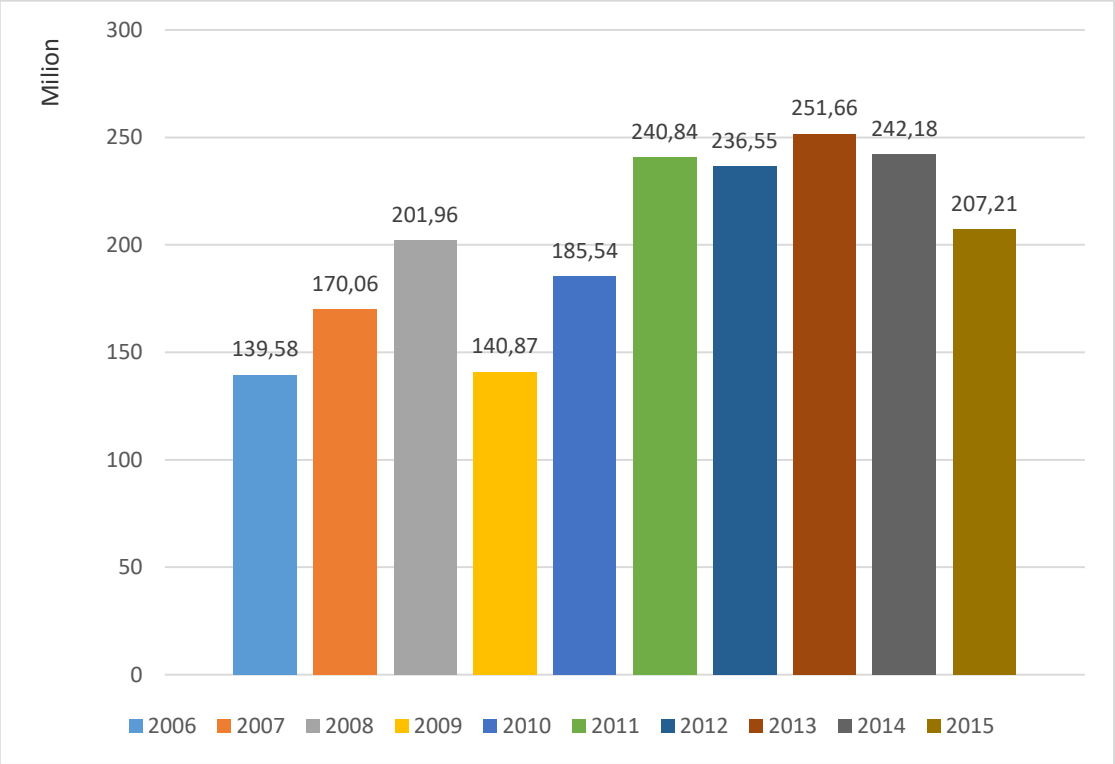

Şekil 2: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dünya'dan İthalatı 2006-2015

Kaynak: TradeMap

Şekil 2'de gördüğümüz gibi, 2006 ile 2008 yılları arasında Türkiye'nin Dünya'ya İthalatı sürekli artmıştır. 2009 yılına İthalatımızda bir düşüş kaydedilmiştir. 2009 ve 2011 yıllarında artışı devam eden Dünya'ya İthalatı, 2012 ve 2015 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemiştir. 2013 yılında ise İthalatımız 251,66 milyar dolar olarak zirveye ulaşmıştır.

Dünya toplam ithalat hacmi 2006 yılı 12,2 trilyon Amerika doları iken, 2015 yılı 16,5 trilyon Amerikan doları olarak 10 yılda 1,35 kat büyümüştür. Türkiye'nin Dünya'ya ithalatı 2006 yılında 139 milyar dolar iken, 2015 yılında 207 milyar dolarlık ithalatı ile 10 yılda 1,5 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir ve dünyanın 20-büyük ithalatçısı olarak yükselmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri 2015 yılında 2,3 trilyon Amerika doları ile Dünya'nın en büyük ithalatçı ülkesi olmuştur. İkinci ve Üçüncü sırada Çin Halk Cumhuriyeti 1,7 trilyon Amerika doları, Almanya 1 trilyon Amerika doları olarak yer almaktadır. Fransa, Birleşik Krallık, Japon, Hong Kong, Kore, Hollanda, Kanada dünyanın 10 güçlü ithalatçısı olarak biliniyor.

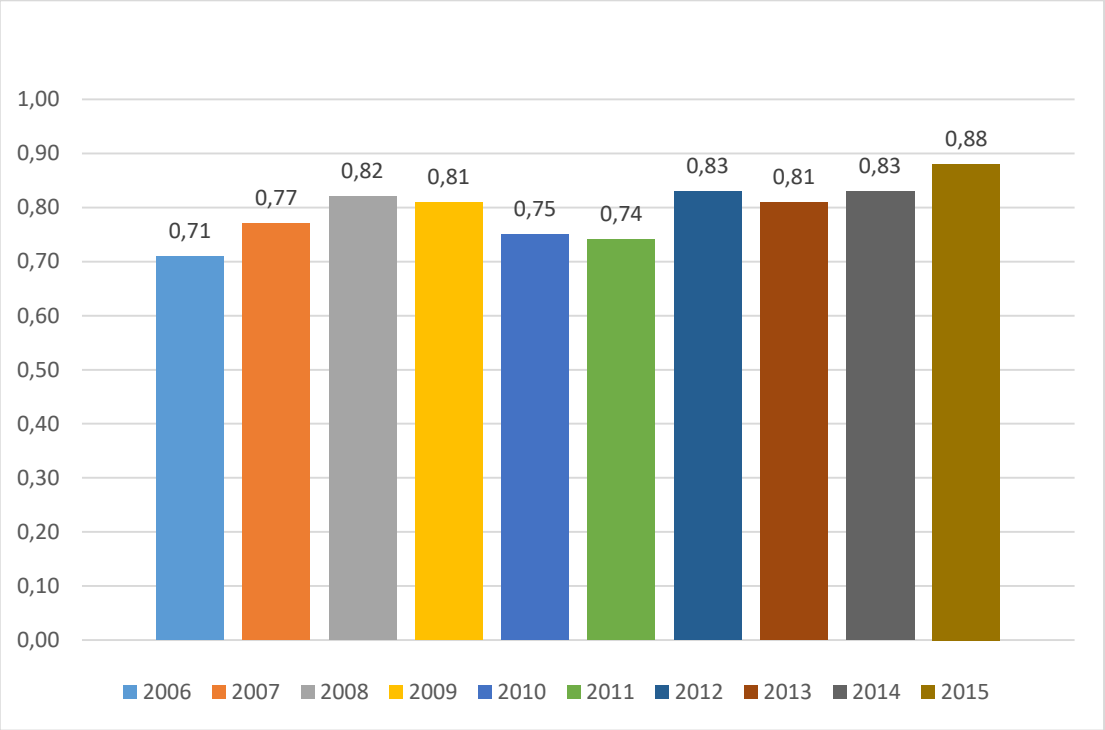

Şekil 3: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dünya Mal İhracatındaki Payı %

Kaynak: TÜİK

Şekil 3'te gördüğümüz gibi, Türkiye'nin dünya mal ihracatındaki payı 2006 ve 2015 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemiştir. 2015 yılında ise % 0.88 düzeyine yükselerek, son 10 yılın zirvesine ulaşmıştır.

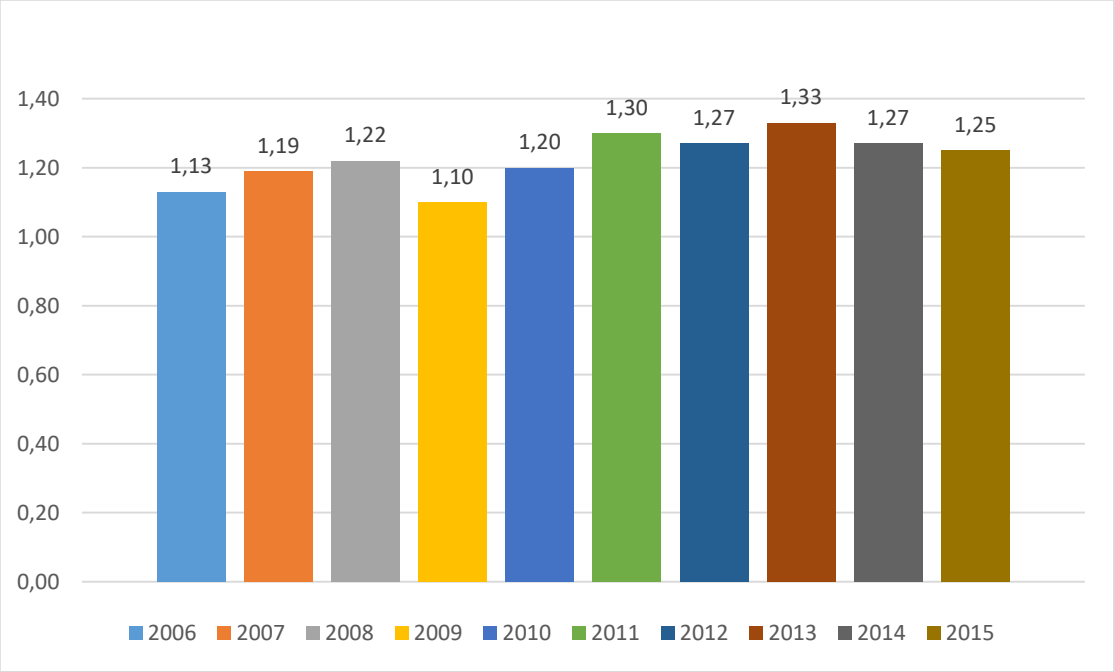

Şekil 4: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dünya Mal İthalatındaki Payı %

Kaynak: TÜİK

Şekil 4'te gördüğümüz gibi, Türkiye'nin dünya mal ithalatındaki payı 2006 ve 2015 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemiştir. 2013 yılında % 1,33 olarak son 10 yılın zirvesine ulaşmıştır. 2015 yılında ise % 1,25 düzeyindedir**.**

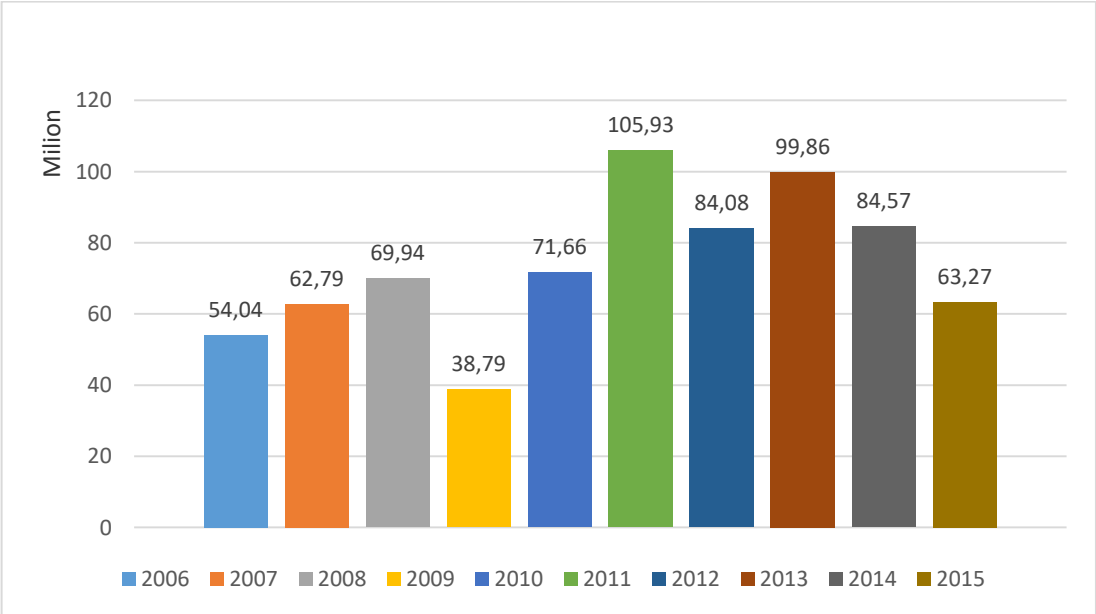

Şekil 5: Türkiye'nin Son 10 Yıllık Dış Ticaret Açığı 2006-2015

Kaynak: TÜİK

Şekil 5'te gördüğümüz gibi, 2006 ile 2008 yılları arasında Türkiye'nin dış ticaret açığı sürekli artmıştır. 2009 yılına geldiğinde ise dış ticaret açığı önemli bir düşüş kaydetmiştir.

2010 ve 2011 yıllarında artışı devam eden Türkiye'nin dış ticaret açığı, 2012 ve 2014 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemiştir. 2015 yılında ise dış ticaret açığı bir kez daha önemli bir derecede düşüş kaydetmiştir ve 2014'e göre 25,2 azalarak 84 milyar 567 milyon dolardan 63 milyar 268 milyon dolara inmiştir.

2015 yılındaki bu düşük dış ticaret açığı, 2015 yılının cari açığın son 6 yıldaki en düşük cari işlemler açığı olmasına olumlu yönde etkilemiştir. (Haberler, 2016)

Tablo 3: İhracatın Bölgesel Dağılımı

Ülke Grubu	**2013**	**2014**	**2015**
	% Pay	**% Pay**	**% Pay**
A- Avrupa Birliği (AB 28)	44,5	43,5	41,5
B-Türkiye Serbest Bölgeleri	1,3	1,4	1,6
C-Diğer Ülkeler	54,2	55,1	56,9
1- Diğer Avrupa (AB Hariç)	9,8	9,6	9,4
2- Kuzey Afrika	5,9	6,2	6,6
3- Diğer Afrika	2,7	2,5	2,7
4- Kuzey Amerika	4,9	4,6	4,3
5- Orta Amerika ve Karayıp	0,6	0,6	0,7
6- Güney Amerika	0,9	1,2	1,4
7- Yakın ve Ortadoğu	21,6	22,5	23,4
8- Diğer Asya	7,2	7,4	7,9
9-Avustralya ve Yeni Zelanda	0,4	0,4	0,4
10-Diğer Ülke ve Bölgeler	0,1	0,1	0,1

Kaynak: TÜİK

Tablo 3'te gördüğümüz gibi, Avrupa Birliği (AB 28)'ne ihracatımız toplam ihracatımızın yıllar itibariyle yüzde payları yüzde 40-45 civarında. 2015'de 100 birim ihracatın yüzde 44,5'unu 28 AB ülkesine yapmış durumdayız.

Avrupa Birliğinden (AB 28) Hariç, diğer ülkelere yaptığımız ihracatın toplam ihracatımızdaki payı yıllar itibariyle yüzde 54-57 civarında. Yakın ve Ortadoğu ve diğer Asya ülkelerine yapılan ihracatımızın toplam ihracatımızdaki payı yüzde 28-31 civarındadır.

Tablo 4: İthalatın Bölgesel Dağılımı

Ülke grubu	**2013**	**2014**	**2015**
	% Pay	**% Pay**	**% Pay**
A- Avrupa Birliği (AB 28)	38	36,7	36,7
B-Türkiye Serbest Bölgeleri	0,6	0,5	0,5
C-Diğer Ülkeler	61,4	62,8	62,8
1- Diğer Avrupa (AB Hariç)	13,6	15	16,4
2- Kuzey Afrika	1,5	1,4	1,4
3- Diğer Afrika	1	1	1
4- Kuzey Amerika	5,8	5,7	5,5
5- Orta Amerika ve Karayıp	0,5	0,5	0,5
6- Güney Amerika	1,8	1,6	1,5
7- Yakın ve Ortadoğu	6,6	8,5	8,8
8- Diğer Asya	25,7	23,2	21,7
9-Avustralya ve Yeni Zelanda	0,3	0,3	0,5
10-Diğer Ülke ve Bölgeler	4,7	5,6	5,3

Kaynak: TÜİK

Avrupa Birliği (AB 28)'ne İthalatımız toplam İthalatımızın yıllar itibariyle yüzde payları yüzde 36-38 civarında. 2015'de 100 birim ihracatın yüzde 36,7'unu 28 AB ülkesine yapmış durumdayız.

Avrupa Birliğinden (AB 28) Hariç, diğer ülkelere yaptığımız ithalatımız toplam ithalatımızdaki payları yıllar itibariyle yüzde 61-63 civarında. Yakın ve Ortadoğu ve diğer Asya ülkelerine yapılan ithalatımız toplam ithalatımız payları ise yüzde 30-32'dir.

4. TÜRKİYE'NİN ÇİN İLE DIŞ TİCARETİ

4.1. Genel Dış Ticaret

Türkiye ile Çin arasındaki ticari ilişkiler, ilk kez 1 milyar Amerikan doları ticaret Hacminin aşıldığı 1999 yılından bu yana düzenli bir gelişme göstermektedir. İkili ticaret hacmi, 2005 yılında 4,9 milyar, 2010 yılında ise 19,5 milyar Amerikan dolarına yükselmiştir. 2011 yılında ilk kez 24 milyar doların üzerine çıkan dış ticaret hacmi, 2012 yılında da aynı seviyeyi koruyarak 24,12 milyar dolar olmuştur. 2013 yılında ise dış ticaret hacmi 2012 yılında ara verdiği artış ivmesine devam ederek 28,29 milyar dolara sıçramıştır. (Müsteşarlığı, 2016).

İkili ticari ilişkiler, memnuniyet verici gelişmeye rağmen, Çin ile ticarette Türkiye'nin karşılaştığı açık, yıllar itibariyle artış göstermektedir. İkili ticarette, 2011 yılı itibariyle dış ticaret açığı 19,2 milyar Amerikan dolarıdır. 2012 yılında ise dış ticaret açığının 18,5 milyar doların altında olduğu gözlemlenmektedir. 2013 yılında gelindiğinde dış ticaret açığının artışına devam ederek 21 milyar doları aştığı görülmektedir (Müsteşarlığı, 2016).

Türkiye ile Çin arasındaki dış ticaret hacmi 2015 yılında 27 milyar dolar seviyesine ulaşmış bu dönemde Çin'e ihracatımız 2,4 milyar dolar, Çin'den ithalatımız ise 24,82 milyar dolar olmuştur (Tou, 2016).

Tablo 5: Türkiye-Çin Dış Ticaret Değerleri

(Milyon Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
1996	65	556	-491	622
1997	44	787	-743	832
1998	38	846	-808	885
1999	37	895	-858	931

2000	96	1.345	-1.249	1.441
2001	199	926	-726	1.125
2002	268	1.368	-1.100	1.637
2003	505	2.610	-2.106	3.115
2004	392	4.476	-4.084	4.868
2005	550	6.885	-6.336	7.435
2006	693	9.669	-8.976	10.362
2007	1.040	13.234	-12.195	14.274
2008	1.437	15.658	-14.221	17.095
2009	1.599	12.677	-11.077	14.276
2010	2.260	17.180	-14.920	19.440
2011	2.467	21.692	-19.225	24.159
2012	2.833	21.295	-18.462	24.128
2013	3.600,9	24.685,9	-21.085,0	28.286,8
2014	2.862,0	24.918,2	-22.056,3	27.780,2
2015	2.415,1	24.864,3	-22.449,3	27.279,3

Kaynak: TUİK (18.03.2016)

Türkiye İstatistik Kurumuna göre, 2014 ikili ticaret hacmi 27,74 milyar dolar olarak, geçen seneye göre % 2,1 küçülme yaşanmıştır. Bunlar arasında, Türkiye'nin Çin'e ihracatı 2,86 milyar dolar, küçülme % 20,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu Türkiye'nin toplam ihracatının % 1,8 ve geçen seneye göre düşüş 0,6 olarak kayda geçmiştir; Çin'den ithalatımız 24,88 milyar dolar, % 0,7 artmıştır, Türkiye'nin toplam ithalatının % 10,3 ve artış 0,5 olarak gerçekleşmiştir. Çin ile ticarette Türkiye'nin karşılaştığı açık 22 milyar dolar ve % 4,4 bir artış göstermektedir. Çin Türkiye'nin on dokuzuncu ihracat pazarı ve ithalatta ikinci büyük kaynağıdır. 2015 ikili ticaret hacminin 27,24 milyar dolar olarak, geçen seneye göre % 1,8 küçülme yaşanmıştır. Türkiye'nin Çin'e ihracatı 2,41 milyar dolar, % 15,6 düşüş yaşanmıştır, bu Türkiye'nin toplam ihracatının % 1,7, geçen seneye göre düşüş 0,1 olarak kayda geçmiştir; Türkiye'nin Çin'den ithalatı ise 24,86 milyar dolar, % 0,2 düşüş yaşanmıştır, bu Türkiye'nin toplam ithalatının % 12 ve artış 1,7 olarak gerçekleşmiştir. Çin ile ticarette Türkiye'nin karşılaştığı açık 22,41 milyar dolar ve % 1,8 bir artış göstermektedir. Çin Türkiye'nin on sekizinci ihracat pazarı ve ithalatta birinci büyük kaynağıdır. (Zhang, 2015).

TÜİK'na göre 2016 yılı Ocak ayından Nisan aynına kadar, Türkiye ve Çin toplam ticaret hacımı 8,68 milyar dolar, geçen sezona göre % 4,9 küçülme yaşanmıştır. Bunlar arasında, Türkiye'nin Çin'den ithalatı ise 8,09 milyar dolar, geçen seneye göre düşüş %

4,2, Çin'e yapılan ihracatı 592 milyon dolar, geçen seneye göre düşüş % 13,1 (Yatırım, 2016).

2016 yılı Ocak ayından Nisan aynına kadar, Türkiye'nin toplam dış ticaret hacımı 109,65 milyar dolar, geçen sezona göre % 9,4 düşüş yaşanmıştır. Bunun arasında, ihracat 46,68 milyar dolar, geçen sezona göre % 7,4 küçülmüştür, ithalatı 62,97 milyar dolar, geçen sezona göre % 10,9 düşüş yaşanmıştır.

Verilere göre, Almanya hala Türkiye'nin en büyük ticaret ortağıdır, ikinci ve üçüncü olarak, Çin ve Rusya yer almaktadır. 2015 yılı Ocak ayında, Rusya Türkiye'nin toplam dış ticaretinde % 7.28 yer alırken, 2016 yılı aynı döneme göre % 5.07 düşüş yaşanmıştır (Yatırım, 2016).

İkili ticari ilişkiler, memnuniyet verici gelişmeye rağmen, Çin ile ticarette Türkiye'nin karşılaştığı açık, yıllar itibariyle artış göstermektedir. İkili ticarette, 2016 yılı ilk sezon itibariyle Türkiye aleyhine gerçekleşen dış ticaret açığı 7,5 milyar Amerikan dolarıdır.

4.2. ÇİN'İN DIŞ TİCARETİ

2015 yılı, Çin'in toplam ithalat ve ihracat hacmi 3,6 trilyon dolar bu altı yıl ardından yine bir defa İhracat ve İthalatta çift düşüş yaşandığını göstermektedir (Gündem, 2016) .

13 Ocak 2016 Çin Gümrükler Genel İdaresi verilerine göre, 2015 Aralık ayında Çin ithalatında % 4 oranda bir düşüş yaşanmıştır. Bu düşüş 2014 yılı Aralık ayında bu yana en küçük düşüş olarak gerçekleşmiştir; 2015 Aralık ayında İhracat ise geçen seneye göre % 2,3 arttı ve bu 2015 yılı Şubat ayından beri ilk artıştır, iki sonuçta market beklentisinden çok daha iyidir (Gündem, 2016). 2015 bütün yılda, Çin'in toplam ithalat ve ihracat hacmi 3.69 trilyon dolar olmuştur ve 2014 yılına göre % 7 düşüş gerçekleşmiştir (Gündem, 2016).

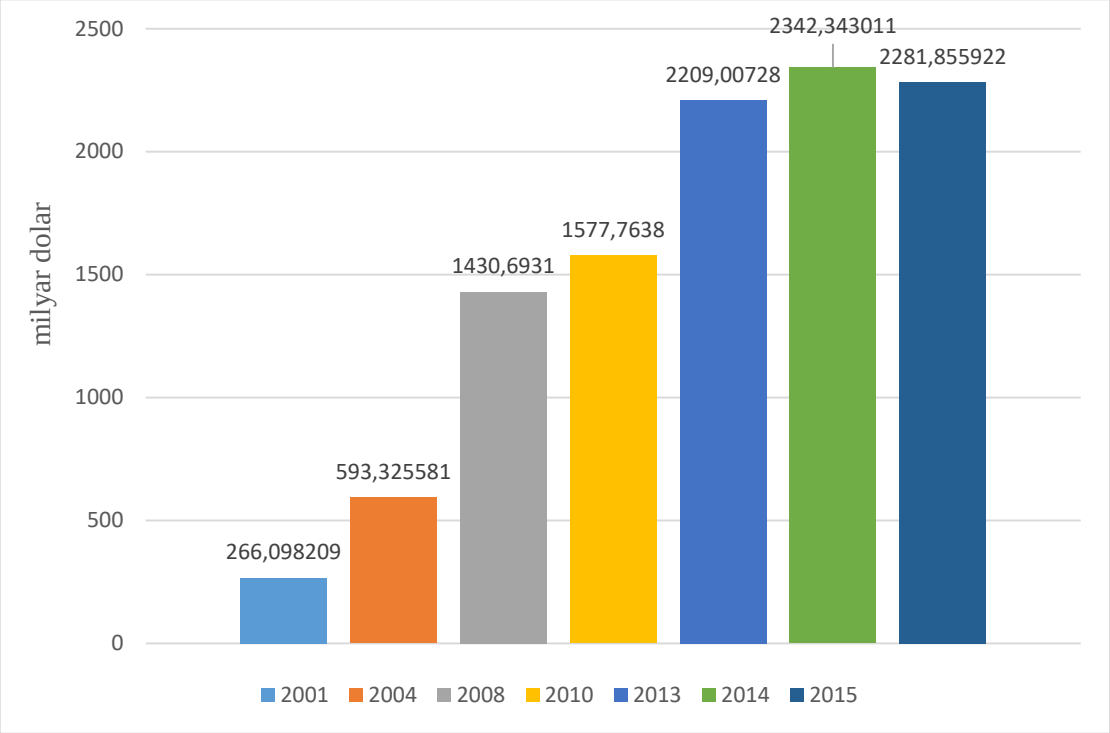

Şekil 6: Çin'in Dünya'ya İhracatı 2001- 2015

Kaynak: TradeMap

Şekil 6'da gösterildiği gibi, Çin'in tüm ürünler yüzerinden Dünya'ya ihracatı 2001 yılından 2015 yılına kadar 15 senede adım adım yükselen deve bir grafik çizmiştir. 2001 yılında Dünya'ya ihracatı 266 milyar Amerika doları olup 15 sene, en düşük noktasıdır. 2008 yılında 1 trilyon Amerika dolarını aşmış ve 2014 yılında 2,3 trilyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 2,2 trilyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Çin'in ihracatı 2016 Temmuz ayında 184,73 milyar Amerika doları olup, yıllık bazda yüzde 4,4 gerilemiştir, önceki aya göre yüzde 4,8 düşüş ardından, bu aynı zamanda piyasa beklentisinden de yüzde 3,0 düşüş yaşandığını belirtmiştir.

İhracat artışı Çin'in hızlı ekonomik büyümeyi destekleyen önemli bir bileşeni olmuştur. Son 2 yılda, ihracat nedeniyle zayıf küresel talep geriledi ama küresel ihracatta Çin'in payı 2014 yılında yüzde 12,3 oranında iken 2015 yılında yüzde 13,8 oranında yükselmiştir.

Çin'in büyük ihracatı şunlardır: mekanik ve elektrik ürünleri (toplam ihracatın % 41), yüksek teknoloji ürünleri (% 20), giyim, tekstil, ayakkabı, mobilya, plastik ürünler ve seramik (%16), motorlar ve jeneratörler gibi emek-yoğun sektörlerde (% 5) ve entegre devreler (% 5).

Çin'in ana ihracat ortakları ABD (toplam ihracatın % 18), Hong Kong (% 15), Avrupa Birliği (%16, bunlar içinde Almanya, İngiltere ve Hollanda her biri %3 oranında yer tutmaktadır) . ASEAN ülkeleri (%12, bunlar içinde Vietnam % 3 oranında yer tutmaktadır), Japonya (%6), Güney Kore (% 4) ve Hindistan (% 3).

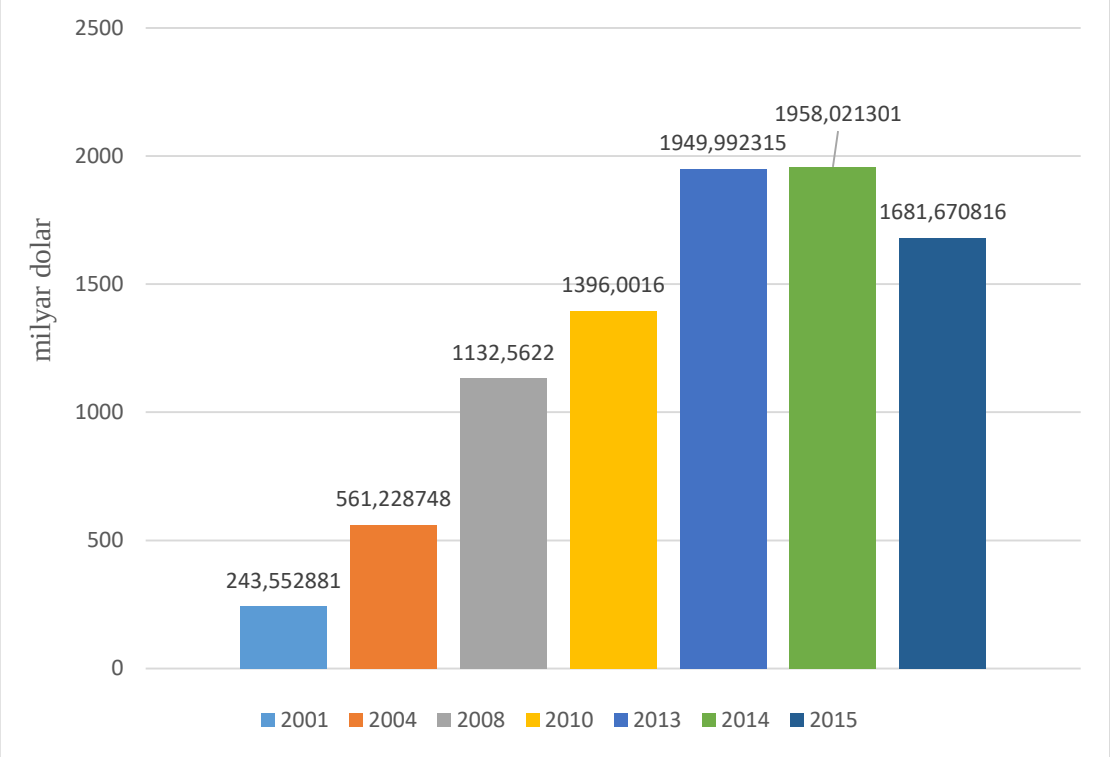

Şekil 7: Çin'in Dünya'dan İthalatı 2001- 2015

Kaynak: TradeMap

Gösterildiği gibi Çin'in tüm ürünler yüzerinde Dünya'dan ithalatı 2001 yılından 2015 yılına kadar 15 senede adım adım yükselen ve son yılda biraz küçülen dev bir grafik görüyoruz. 2001 yılında Çin'in Dünya'ya ithalatı 243 milyar Amerika doları olup 15 sene, en düşük noktasıdır. 2008 yılında 1 trilyon Amerika dolarını aşmış ve 2014 yılında 1,9

trilyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 1,6 trilyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

4.3. Türkiye'nin Çin'e İhracatı

Türkiye'nin Çin'e ihracatı yıllar itibariyle artış göstermekle birlikte, gerek Çin'in ithalat potansiyeli gerek Türkiye'nin üretim ve ihracat kapasitesi dikkate alındığında yeterli görülmemektedir. 2000 yılında sadece 96 milyon Amerikan doları olan Türkiye'nin Çin'e ihracatı, 2005 yılında 550 milyon Amerikan dolarına, 2010 yılında 2,26 milyar Amerikan dolarına, 2015 yılında ise 2,4 milyar Amerikan dolara yükselmiştir (Müsteşarlığı, 2016).

Tablo 6: Türkiye'nin Çin'e İhracatında Başlıca Ürünler

(Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015
2515	MERMER VE TRAVERTEN, EKOSİN, SU MERMERİ, KİREÇLİ TAŞLAR	977,2	825,0	726,0
2840	BORATLAR; PEROKSİBORATLAR (PERBORATLAR)	224,8	218,5	197,7
2610	KROM CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	422,6	273,1	186,0
2607	KURŞUN CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	154,3	97,7	117,3
2616	KIYMETLİ METAL CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	184,1	134,7	114,7
2603	BAKIR CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	405,7	215,8	111,2
2528	TABİİ BORATLAR VE BUNLARIN KONSANTRELERİ	109,5	117,4	108,3
5501	SENTETİK FİLAMENT DEMETLERİ	30,9	6,0	35,0
5101	YÜN VE YAPAĞI (KARDESİZ/TARANMAMIŞ)	24,8	34,4	28,4
8403	MERKEZİ ISITMA KAZANLARI (84.02 POZİSYONUNDAKİLER HARİÇ)	27,7	37,2	28,2
5702	DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI	44,7	49,5	27,2
2810	BOR OKSİTLERİ, BORİK ASİTLER	55,3	44,2	26,3
9018	TIPTA, CERRAHİDE, DİŞÇİLİKTE VE VETERİNERLİKTE KULLANILAN ALET VE CİHAZLAR	13,9	19,6	25,7
3202	DEBAGATTE KULLANILAN SENTETİK ORGANİK VE ANORGANİK MADDELER VE MÜSTAHZARLAR	23,7	23,1	24,8
0802	DİĞER KABUKLU MEYVELER (TAZE/KURUTULMUŞ) (KABUĞU ÇIKARILMIŞ/SOYULMUŞ)	1,6	2,1	23,1
7322	DEMİR VEYA ÇELİKTEN ELEKTRİKSİZ MERKEZİ ISITMAYA MAHSUS RADYATÖR, MOTORLU HAVA PÜSKÜRTÜCÜLER, BUNLAR	26,6	29,8	22,1
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	37,8	24,0	19,0
8411	TURBOJETLER, TURBOPROPELLERLER VE DİĞER GAZ TÜRBİNLERİ	1,0	0,5	17,8
2008	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMEYEN MEYVE VE YENİLEN DİĞER BİTKİ PARÇALARININ KONSERVELERİ	11,2	10,9	17,8
1905	EKMEK, PASTA, KEK, BİSKÜVİ VE DİĞER EKMEKÇİ MAMÜLLER, HOSTİ, BOŞ İLAÇ KAPSÜLÜ MÜHÜR GÜLLACI, PİRİNÇ	7,8	12,4	15,3

Kaynak: TradeMap

Çin'e yönelik Türkiye'nin ihracatının yeterli bir seviyeye ulaşamamasının temel nedenleri vardır. Çin', tüketim eğilimleri ile pazar farklılığı, Çin pazarının "kendine özgü" yapısı, bölge içi (Güneydoğu Asya ve Pasifik) ticaretin çok güçlü olması, Çin'in önemli küresel ticaret ülkeleri ve blokları tarafından çevrelenmesi bir nedendir. Türkiye ile Çin arasında özel ticaret anlaşmalarının bulunmaması ve karşılıklı yatırım ilişkilerinin yeterince gelişmemiş olması ve ihracatçılarımızın Çin ve Asya-Pasifik bölgesine yönelik sistematik çalışmalar yürütmemesi yine büyük bir neden olarak karşımıza çıkmaktadır. (Müsteşarlığı, 2016).

Türkiye'nin Çin'e ihracatının yapısı incelediğinde, Çin ekonomisinin ihtiyaç duyduğu hammaddeler ve kimyasallar ağırlıklı bir yapının olduğu görülmektedir. Bu kapsamda, mermer ve doğal taş, krom cevherleri, bakır cevherleri, kurşun cevherleri, manganez ve kimyasallar Türkiye'nin Çin'e temel ihraç ürünlerini oluşturmaktadır. Bununla birlikte, oto yedek parçaları, çeşitli makineler (gaz türbini, dokuma makinesi vb.) deri, yün ve fındık gibi bazı ürün gruplarının ihracatında da gelişmeler gözlemlenmektedir (Müsteşarlığı, 2016).

4.4. Türkiye'nin Çin'den İthalatı

Çin ile ticari ilişkilerimiz ithalat ağırlıklı bir gelişim sergilemektedir. 2000 yılında 1,3 milyar Amerikan doları olan ithalatımız, 2005 yılında 6,8 milyar, 2010 yılında ise bir önceki yıla göre %35 oranında artarak, 17,18 milyar Amerikan dolara yükselmiştir, 2015 yılında ise Çin'den ithalatımız 24,88 milyar Amerikan doları olarak gerçekleşmiştir (Müsteşarlığı, 2016).

Tablo 7: Türkiye'nin Çin'den İthalatında Başlıca Ürünler

(milyon dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015
8517	TELEFON CİHAZLARI, SES, GÖRÜNTÜ VEYA DİĞER BİLGİLERİ ALMAYA VEYA VERMEYE MAHSUS DİĞER CİHAZLAR	2.440,8	2.636,4	2.959,0
8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAK. BUNLARA AİT BİRİMLER; MANYETİK VEYA OPTİK OKUYUCULAR, VERİLERİ KODA DÖNÜŞT	1.819,4	1.802,0	1.394,1
7207	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YARI MAMULLER	0,2	72,1	510,9

8529	SADECE VEYA ESAS İTİBARİYLE 85.25 İLA 85.28 POZİSYONLARINDA YER ALAN CİHAZLARA MAHSUS AKSAM VE PARÇA	770,3	561,8	464,7
5402	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ)	447,1	465,0	450,8
9405	DİĞER AYDINLATMA CİHAZLARI, IŞIKLI PANOLAR, IŞIKLI TABELALARI VE BENZER EŞYA VE BU EŞYANIN AKSAM VE	354,0	427,2	391,3
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLAR	283,9	317,9	373,6
8541	DİYODLAR, TRANSİSTÖRLER VB YARI İLETKEN TERTİBAT; IŞIK YAYAN DİYODLAR; MONTE EDİLMİŞ PİEZO ELEKTRİK	74,2	132,7	362,0
8504	ELEKTRİK TRANSFORMATÖRLERİ, STATİK KONVERTÖRLER (ÖRNEĞİN; REDRESÖRLER) VE ENDÜKTÖRLER	287,1	318,1	310,0
9503	ÜÇ TEKERLEKLİ BİSİKLETLER, SKUTERLER, OYUNCAK BEBEKLER, DİĞER OYUNCAKLAR, KÜÇÜLTÜLMÜŞ MODELLER, BİLM	343,1	351,1	304,5
8414	HAVA VEYA VAKUM POMPALARI, HAVA VEYA DİĞER GAZ KOMPRESÖRLERİ, FANLAR, ASPİRATÖRÜ OLAN HAVALANDIRMAYA	349,2	278,2	278,0
7225	DİĞER ALAŞIMLI ÇELİKTEN YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİĞİ 600 MM.VEYA DAHA FAZLA)	6,0	67,0	275,1
8528	MONİTÖRLER VE PROJEKTÖRLER, TELEVİZYON ALICI CİHAZLARI	249,0	222,7	247,2
8516	ELEKTRİKLİ SU ISITICILARI, ELEKTROTERMİK CİHAZLAR, ORTAM ISITICILARI, SAÇ VE EL KURUTUCULARI, ÜTÜLER	263,6	268,1	237,8
8501	ELEKTRİK MOTORLARI VE JENERATÖRLER [ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM (ELEKTROJEN) GRUPLARI HARİÇ]	231,1	216,3	227,0
8481	BORULAR, KAZANLAR, TANKLAR, DEPOLAR VE BENZERİ DİĞER KAPLAR İÇİN MUSLUKLAR, VALFLER (VANALAR) VE BEN	238,1	231,3	224,0
4202	DERİ VE KÖSELEDEN SANDIK, BAVUL, VALİZ, EVRAK ÇANTASI, SEYAHAT EŞYASI, KILIF VB.	276,2	284,8	218,4
8443	BASKI YAPMAYA MAHSUS MAKİNALAR; KOPYALAMA VE FAKS MAKİNALARI; BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	282,7	283,9	213,0
3926	PLASTİKTEN DİĞER EŞYA	193,0	230,6	211,8
6210	PLASTİK, KAUÇUK SIVANMIŞ, EMDİRİLMİŞ ELYAFTAN HAZIR GİYİM EŞYASI	189,0	184,9	203,6

Kaynak: TradeMap

Çin'den gerçekleştirilen ithalatın yapısı incelendiğinde, geniş bir ürün çeşitliliği ile karşılaşılmaktadır. İthalatın önemli bir bölümünü yatırım ve ara malları (3/4'ünü), geri kalanını ise tüketim malları oluşturmaktadır. 2010 yılı verilerine göre Türkiye'nin Çin'den ithalatında öne çıkan kalemler, otomatik bilgi işlem makineleri ve aksamı, telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar, elektrikli ses/görüntülü işaret cihazlar, elektrik

konvertisörleri, pamuk, oyuncak, televizyon alıcıları, iplik ve oto yedek ürünleridir (Müsteşarlığı, 2016).

5. TÜRKİYE-ÇİN DIŞ TİCARETİNİN İNCELENMESİ

5.1.Türkiye'nin Çin'den İthal Ettiği Ürünler

Türkiye'nin ikinci büyük ticaret ortağı olan Çin Halk Cumhuriyeti, 2015 yılında Türkiye'nin ithalattaki en büyük payını almıştır. 2015 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Dünya'ya olan toplam ihracatı 2,2 trilyon Amerikan doları olmuş ve küresel ihracattaki payı yüzde 13,9 olarak gerçekleşmiştir.

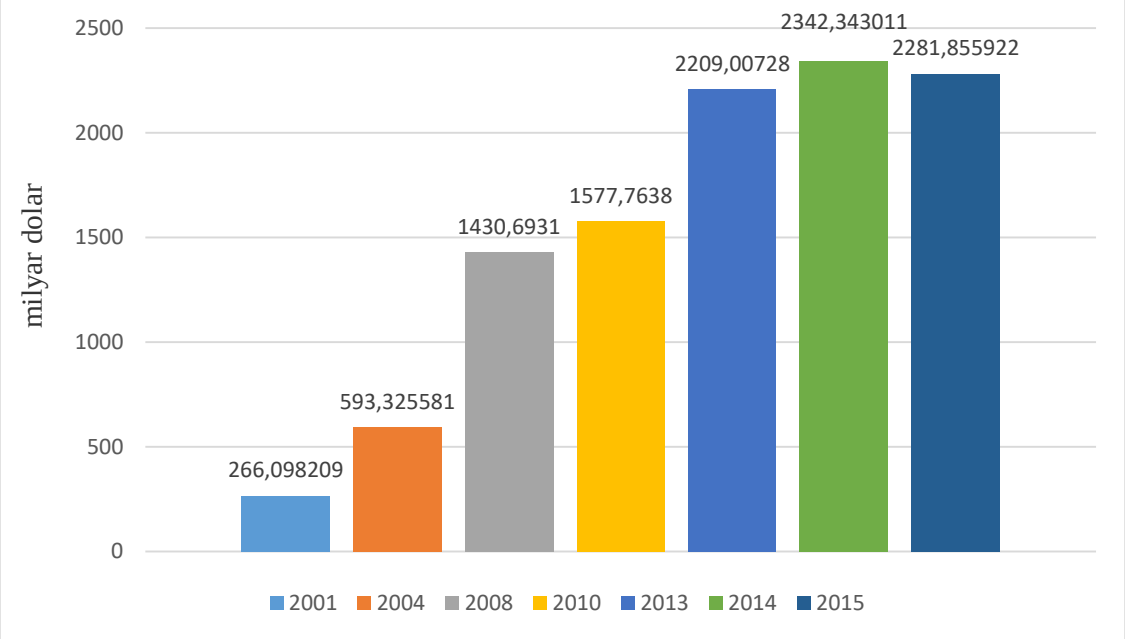

Şekil 8: Türkiye'nin Çin'den Toplam İthalatı 2004-2015

Kaynak: TradeMap

2015 yılında Türkiye'nin Çin'den ithalatı 24,8 milyar Amerika doları olup, Türkiye'nin toplam ithalatında en büyük payı almıştır. Aynı zamanda Çin'in 2015 yılındaki 2.28 trilyon Amerika doları olan toplam ihracatında Türkiye'nin payı ise yüzde 1.08 olmuştur.

2014 yılında Türkiye'nin Çin'den ithalatı 24,9 milyar Amerika dolar olup 2004 yılında 2015 yılına kadar son 11 yılın zirvesine ulaşmıştır. 2014 yılında Çin'in toplam ihracatı 2.34 trilyon Amerika doları olup, Türkiye'nin payı yüzde 1.06 olmuştur. Bu demektir ki 2014 yılı küresel ekonomi de aynı anda bir yükseliş olmuşğunu göstermektedir.

Yıllara göre en düşük performans 2004 yılında yaşanmıştır. 2004 yılında Türkiye'nin Çin'e ithalatı 4.47 milyar Amerika dolar olup 11 yılın en düşük seviyesindedir. Çin'in 2004 yılındaki toplam dünya ihracatı 593 milyar Amerika doları olmuştur ve 2004 yılındaki 9 trilyon Amerika doları olan Dünya toplam ihracatındaki payı yüzde 6,6 olarak gerçekleşmiştir. 2004 yılındaki Türkiye'nin Çin toplam ihracatındaki payı ise yüzde 0,7 olmuştur.

Son olarak şunu diyebiliriz ki Türkiye ve Çin ekonomisi yıllara göre hep büyüme bazında ilerlemiştir ve dünya ticaretinin hızlı büyümesine büyük katkıda bulunmuşlardır.

Türkiye'nin Çin'den ithalatında hacmi 10 milyondan aşan ürünleri 2 digit olarak grafikte görecek ve 4 digitli ürünlerin 10 milyondan aşanlari ile açıklanacaktır.

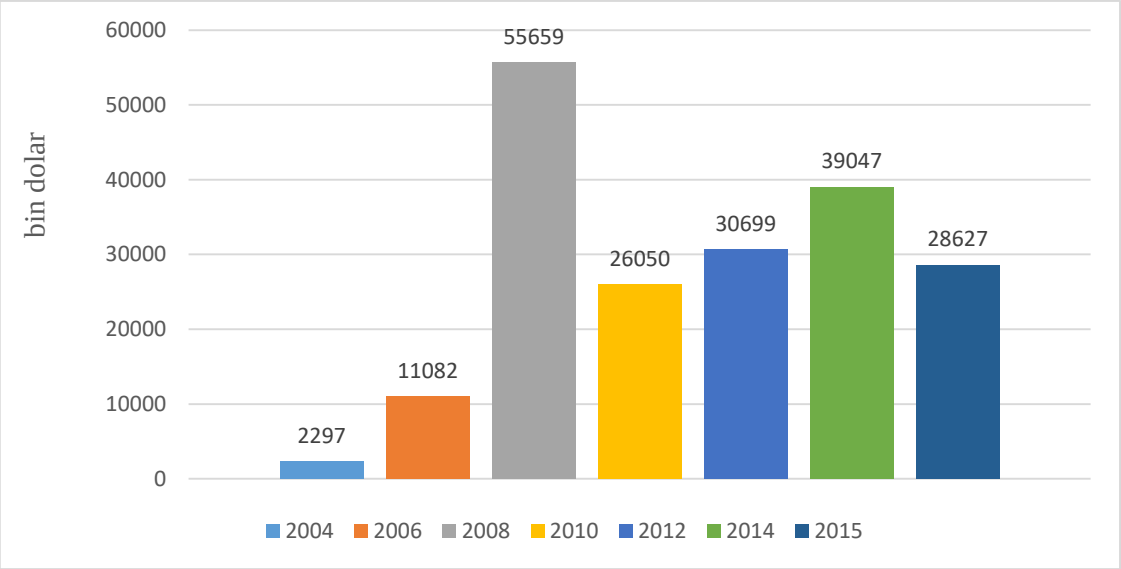

Şekil 9: GTIP No. 07. Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 07 faslındaki , “Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 2,29 milyon Amerika doları aynı zamanda bu 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 28,6 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 1246 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2008 yılında olup 55,6 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürün “GTIP No. 0713. Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)”. Bu ürün 2004 yılında 1.29 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 41.66 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 12.97 milyon Amerika dolarına düşmüştür. Demek bu ürün ithalatının azalması 2 digitli ürün faslının ithalatınıda büyük yönde etkilemiştir.

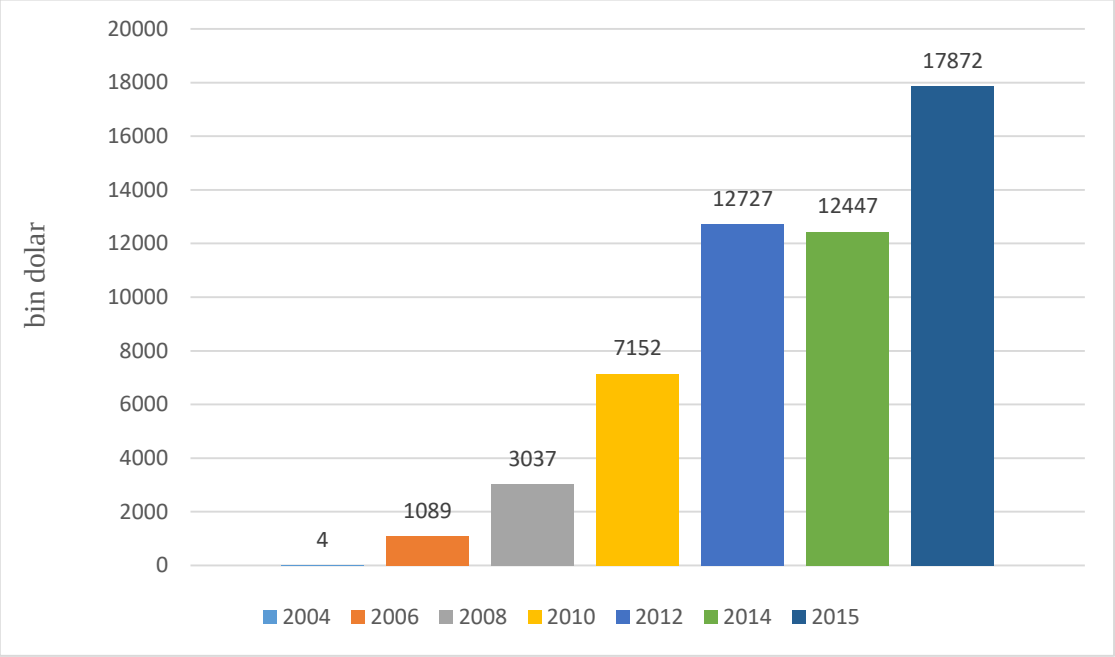

Şekil 10: GTIP No. 11. Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, buğday glüteni

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 11 faslındaki , “Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday glüteni” ürünlerde 2004 yılındaki ithalatımız 4 bin Amerika doları aynı zamanda bu 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 17,8 milyon Amerika dolarına

yükselmiş ve 11 yılda % 446800 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. Aynı zamanda En iyi performansta 2015 yılındaki 17,8 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürün "GTIP No. 1109. Buğday glüteni ". Bu üründen 2004 yılındaki ithalatımız 0. Ama 2006 yılında 1.06 milyon Amerika doları ithal edilip yıllar içinde yükselen bir grafik çizmeye yol açılıyor. 2014 yılında 12 milyon Amerika doları ve 2015 yılında ise 17,8 milyon Amerika doları ithal edilip 11 senenin zirvesine ulaşmıştır.

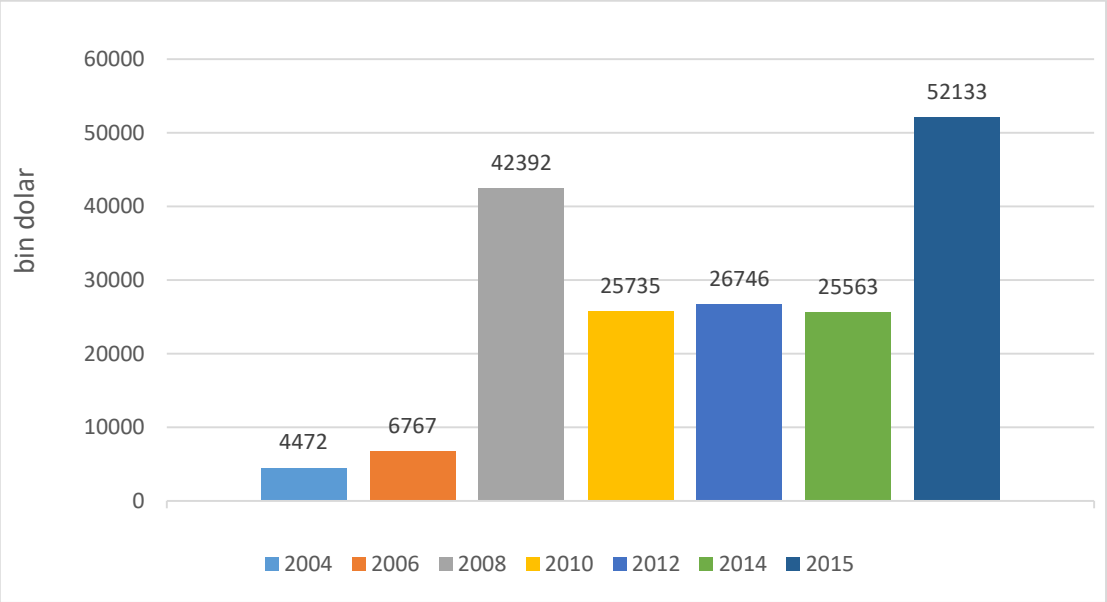

Şekil 11: GTIP No. 12. Yağlı tohum ve meyvalar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 12 faslındaki , "Yağlı tohum ve meyvalar, muhtelif tane, tohum ve meyvalar, sanayiide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem " ürünlerde 2004 yılındaki ithalatımız 4.47 milyon Amerika dolar aynı zamanda bu 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 52 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 1166 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir ve en iyi performans haline geliyor. Biraz zayıf iyi performans 2008 yılında olup 42 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli üründen iki tane olup "GTIP No. 1202. Yer fıstığı" ve "GTIP No. 1209. Ekim için tohumlar, meyve ve

sporlar". Önceden "GTIP No. 1202. Yer fıstığı "ya bakalım. Bu ürün 2004 yılında 3 milyon Amerika Doları olarak ithal ediliyor ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2015 yılında 28 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

Ürün "GTIP No. 1209. Ekim için tohumlar, meyve ve sporlar" Bu ürün 2004 yılında 942 bin Amerika doları olarak ithal ediliyor ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 19 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 11 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

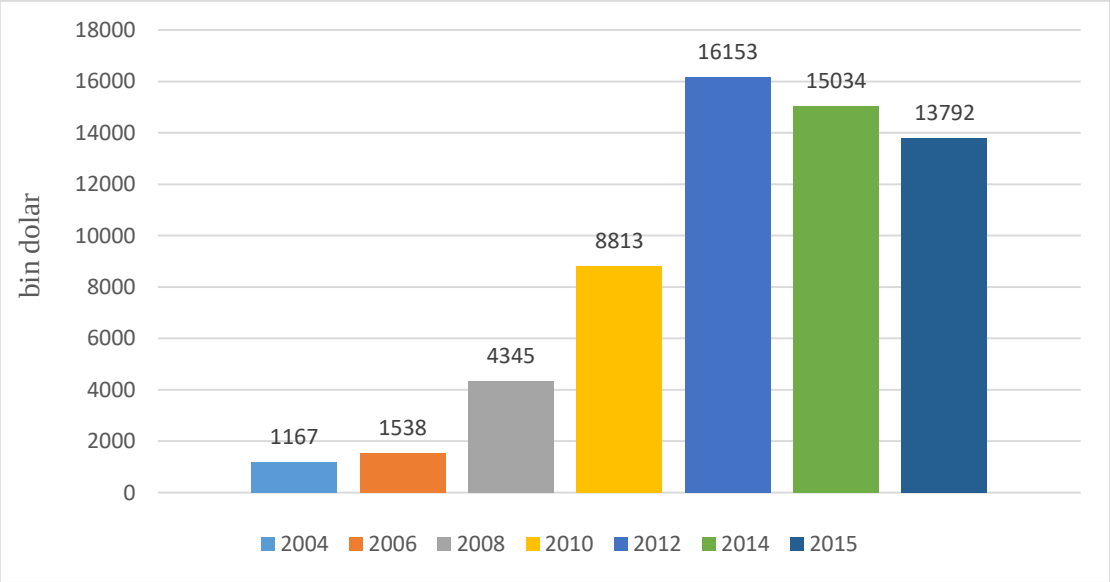

Şekil 12: GTIP No. 23. Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 23 faslındaki , " Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler" ürünlerde 2004 yılındaki ithalatımız 1,67 milyon Amerika doları aynı zamanda bu 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 13,7 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 1182 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2008 yılında olup 16 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürün "GTIP No. 2309. Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar". Bu ürün 2004 yılında 1.16 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında

12,4 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 9 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

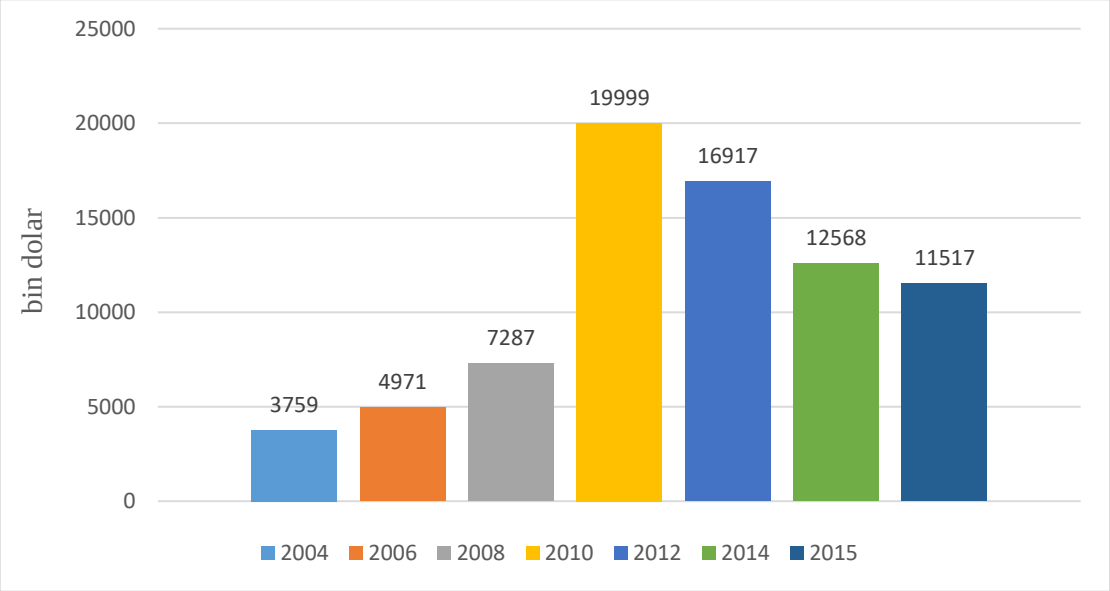

Şekil 13: GTIP No. 24. Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 24 faslındaki , "Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler" ürünlerde 2004 yılındaki ithalatımız 3.75 milyon Amerika doları aynı zamanda bu 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 11,5 milyon Amerika Dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 306 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2010 yılında olup 19,9 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürün "GTIP No. 2401. Yaprak tütün ve tütün döküntüleri".

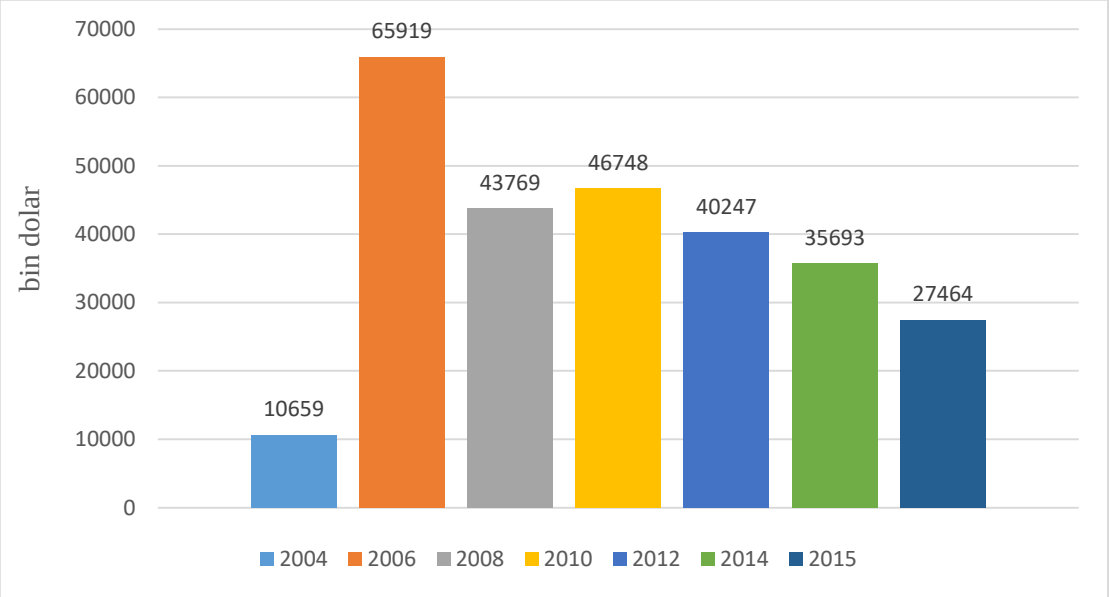

Şekil 14: GTIP No. 25. Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 25 faslındaki , "Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento" ürünlerde 2004 yılındaki ithalatımız 10,6 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 27,46 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 258 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2006 yılında olup 65,9 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 2519 ve 2523 tür ve incelenecektir.

GTIP No. 2519 "Magnezit, erimiş yanmış manyezi ve diğer magnezyum oksit" bu ürün 2004 yılında 7 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 26,9 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 13 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2523 "Çimento" bu ürün 2004 yılında 36 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2006 yılında 42 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 113 bin Amerika dolarına düşmüştür.

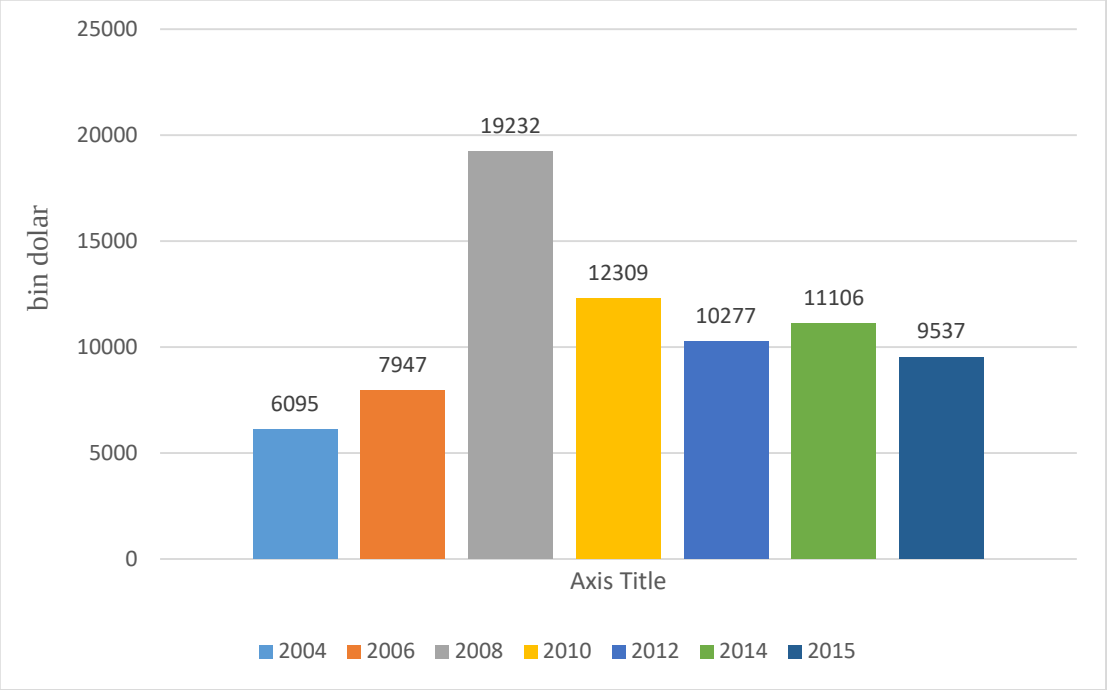

Şekil 15: GTIP No. 26. Metal cevherleri, cüruf ve kül

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 26 faslındaki , "Metal cevherleri, cüruf ve kül" ürünlerde 2004 yılındaki ithalatımız 6 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 9,5 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 156 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2008 yılında olup 19 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden GTIP No. 2606 "Alüminyum cevherleri ve konsantreleri ". Bu ürün 2004 yılında 5,6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 19 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 9,5 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

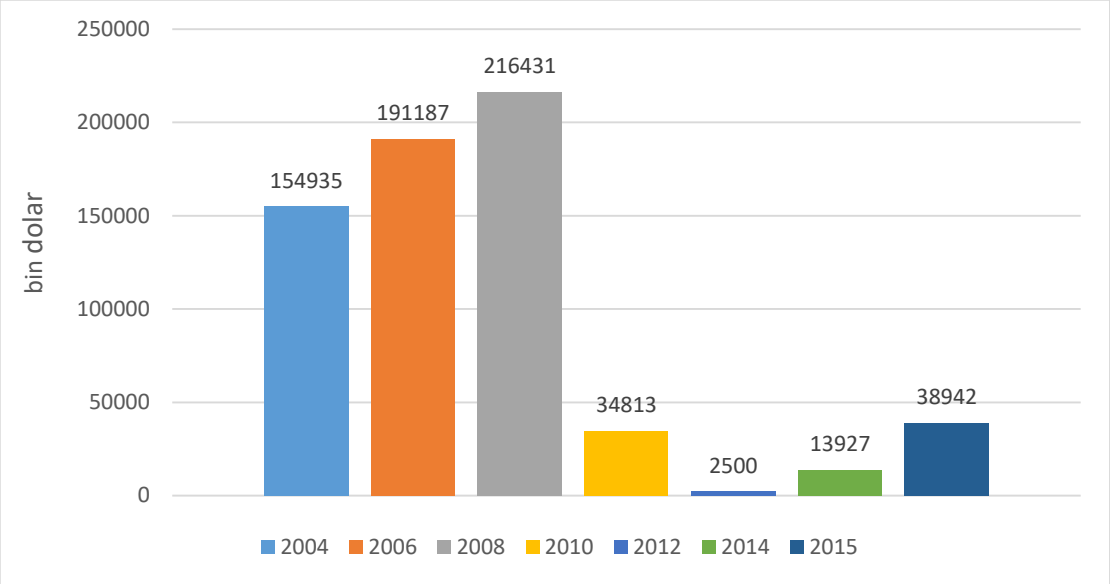

Şekil 16: GTIP No. 27. Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve mineral mumlar

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 27 faslındaki , "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" ürünlerde 2004 yılındaki ithalatımız 154 milyon Amerika doları olup 2015 yılında ise 38 milyon Amerika dolarına düşmüştür ve 11 yılda % -398 kat küçülmeyi gerçekleştirmiştir. En kötü performans 2004 yılında 2,5 milyon Amerika doları olarak, en iyi performans ise 2008 yılında 21,6 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden GTIP No. 2704 "Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni". Bu ürün 2004 yılında 11 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde çıkış ve iniş yapan bir grafik çizip 2008 yılında 12 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. 2015 yılında ise 36 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

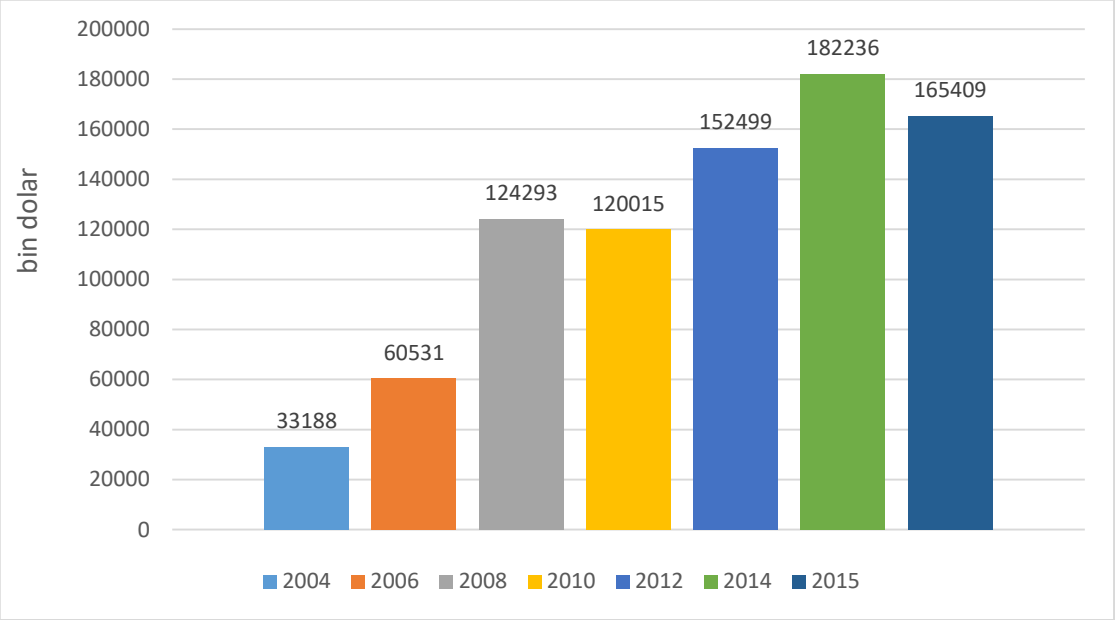

Şekil 17: GTIP No. 28. İnorganik kimyasallar, kıymetli metal vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 28 faslındaki , "İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri" ürünlerde 2004 yılındaki ithalatımız 33 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 165 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 498 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında olup 182 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden beş kalem olup GTIP No. 2804, 2803, 2809, 2811 ve 2833 tür ve incelenecektir.

GTIP No.2804 "Hidrojen, asal gazlar ve diğer ametaller" bu ürün 2004 yılında 4,6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 23 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 20 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2803 "Karbon (tarifenin başka yerinde belirtilmeyen)" bu ürün 2004 yılında 46 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 25 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 15 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2809 “Difosfor pentaoksit, fosforik asit ve polifosforik asitler” bu ürün 2004 yılında 1 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 14,9 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 13 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2811 “Karbon (tarifenin başka yerinde belirtilmeyen)” bu ürün 2004 yılında 1,6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 10 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 10,9 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 2833 “Sülfatlar; şaplar; peroksisülfatlar (Per sülfatlar)” bu ürün 2004 yılında 2,2 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 10,7 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 10,9 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

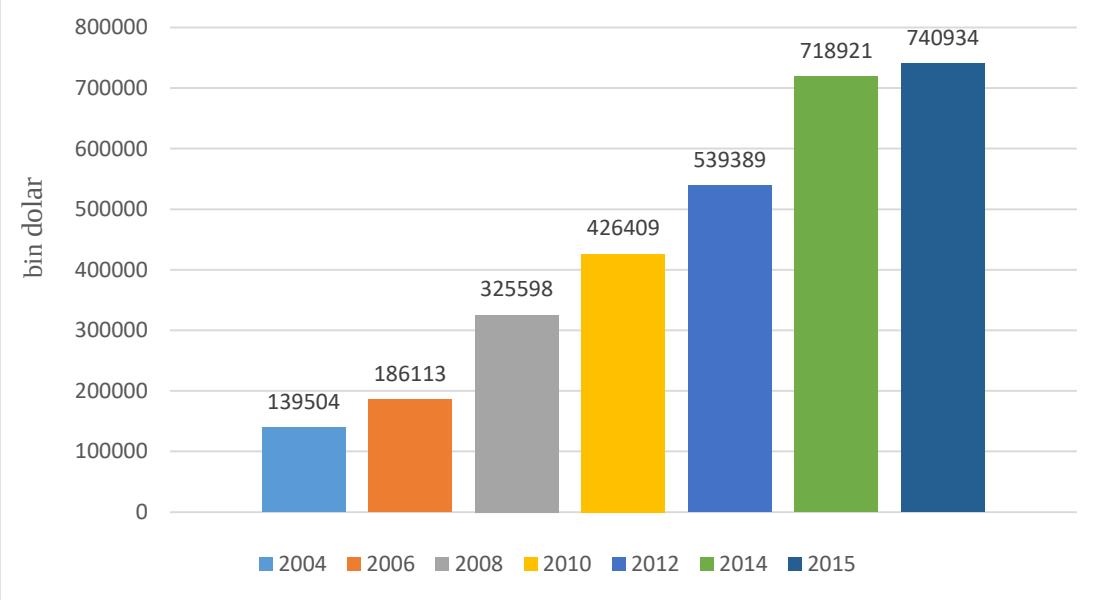

Şekil 18: GTIP No. 29. Organik kimyasallar

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 29 faslındaki , “Organik kimyasallar” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 139 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 740 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 531 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir ve bu en iyi performans olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 13 kalem vardır ve bunlar GTIP No. 2903, 2905, 2915, 2916, 2917, 2918, 2919, 2921, 2930, 2932, 2933, 2934 ve 2941 ve incelenecektir.

GTIP No. 2903 "Hidrokarbonların halojeninmiş türevleri" bu ürün 2004 yılında 789 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 35 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 2015 yılında ise 36 milyon Amerika doları olarak zirveye çıkıyor.

GTIP No. 2905 "Asiklik alkoller ve bunların halojendenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri" bu ürün 2004 yılında 2,5 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 23 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 21 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2915 "Doymuş asiklik mono karboksilik asitler ve bunların türevleri" bu ürün 2004 yılında 1,3 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 51 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 40 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2916 "Doymamış asiklik ve siklik mono karboksilik asitler ve bunların türevleri" bu ürün 2004 yılında 1,3 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 33 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 33,7 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 2917 "Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri" bu ürün 2004 yılında 1,6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2008 yılında 20 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 36 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 2918 "Başka oksijen fonksiyonlu grubu olan karboksilik asitler ve türevleri" bu ürün 2004 yılında 13 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 65 milyon Amerika doları olarak zirveye çıkıyor. 2015 yılında ise 62 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2919 "Fosforik esterler ve bunların tuzları ve türevleri" bu ürün 2004 yılında 484 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 19 milyon Amerika

doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 17,9 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2921 "Amin gruplu bileşikler" bu ürün 2004 yılında 3 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2012 yılında 15 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 9,8 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2930 "Kükürtlü organik bileşikler" bu ürün 2004 yılında 6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2010 yılında 21 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 29 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 2932 "Sadece oksijenli heterosiklik bileşikler" bu ürün 2004 yılında 1,4 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 20 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 39 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 2933 "Sadece azotlu heterosiklik bileşikler" bu ürün 2004 yılında 33 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 105 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 103 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 2934 "Nükleik asitler ve bunların tuzları; diğer heteroksiklik bileşikler" bu ürün 2004 yılında 20 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 29 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 30 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 2941 "Antibiyotikler" bu ürün 2004 yılında 11 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 66 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 62 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

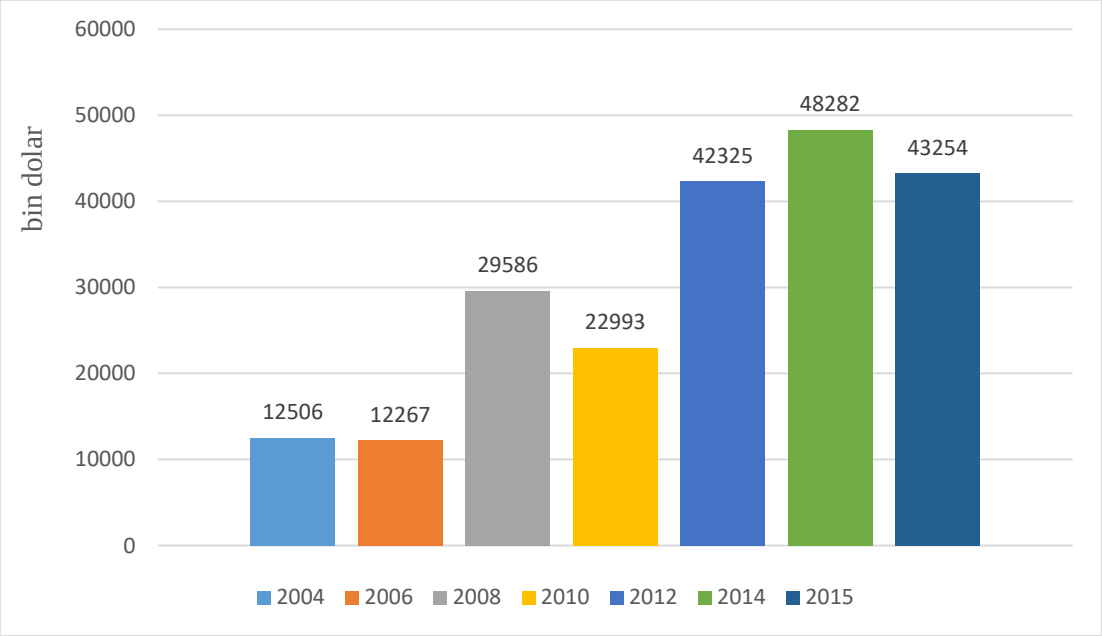

Şekil 19: GTIP No. 30. Eczacılık ürünleri

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 30 faslındaki , "Eczacılık ürünleri" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 12,5 milyon Amerika doları olup 2015 yılında ise 43 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 346 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En kötü performans 2006 yılında 12,2 milyon Amerika doları olarak, en iyi performans ise 2014 yılında 42 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden GTIP No. 3003 "Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karıştırılmış ilaçlar (dozsuz)"dır.

GTIP No. 3003 "Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karıştırılmış ilaçlar (dozsuz)" 2004 yılında 9,6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çiziyor. 2008 yılında 8,5 milyon Amerika dolarına düşmüştür, 2010 yılında 17 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşıyor. 2015 yılında ise 14 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

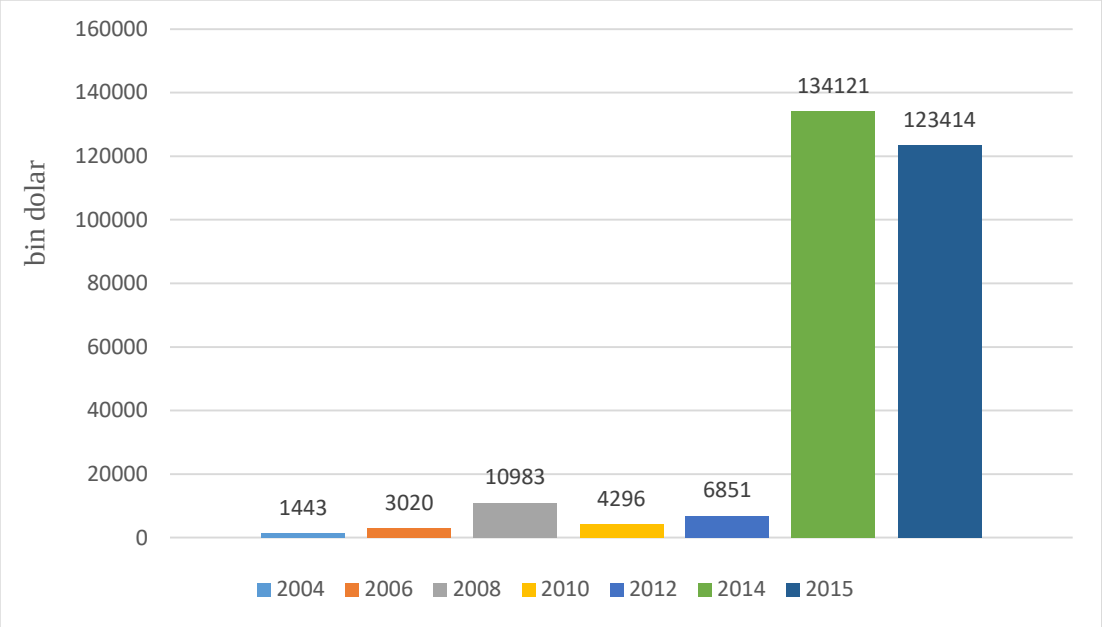

Şekil 20: GTIP No. 31. Gübreler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 31 faslındaki , "Gübreler" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 1,4 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 12 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 8553 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında olup 13 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden ikisi olup GTIP No. 3102 ve 3105 tır ve incelenecektir.

GTIP No. 3102 "Azotlu mineral veya kimyasal gübreler" bu ürün 2004 yılında 7 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 85 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 81 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3105 "Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler" bu ürün 2004 yılında 951 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 47 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 39 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

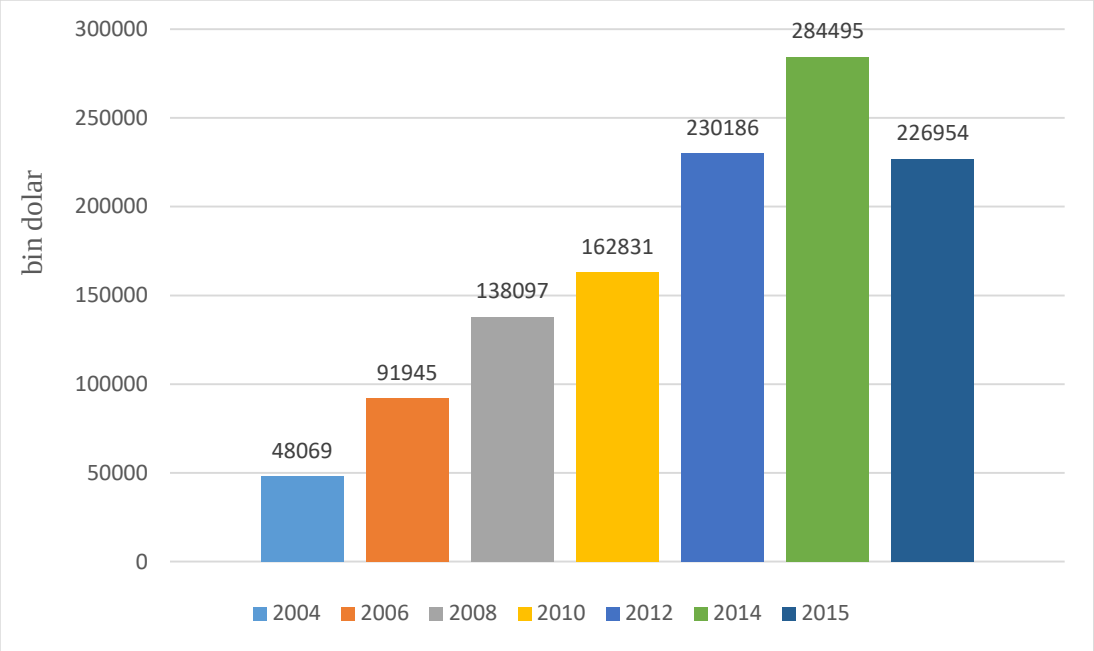

Şekil 21: GTIP No. 32. Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 32 faslındaki , "Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar, tanenler, boyalar, pigmentler,vb, vernikler, vb, macunlar, mürekkepler" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 48 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 226 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 472 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında olup 284 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden üç kalem olup GTIP No. 3204, 3206 ve 3207 dır ve incelenecektir.

GTIP No. 3204 "Sentetik organik boyayıcı maddeler, flüoresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanılan organik ürünler" bu ürün 2004 yılında 36 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 180 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 156 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3206 "Diğer boyayıcı maddeler, lüminofor olarak kullanılan inorganik ürünler" bu ürün 2004 yılında 5 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2012 yılında 61 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 31 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3207 "Seramik, emaye veya cam sanayinde kullanılan boya, sır, cila vb." bu ürün 2004 yılında 2,5 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2012 yılında 10 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 6 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

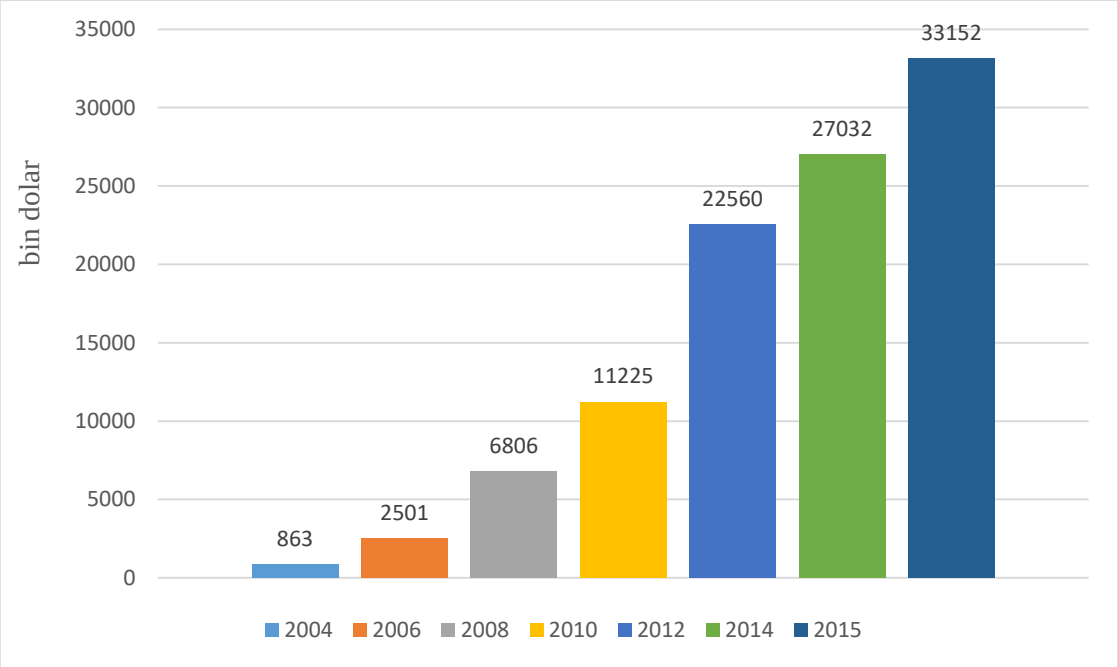

Şekil 22: GTIP No. 33. Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 33 faslındaki , "Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 863 bin Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 33 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 3841 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans da 2015 yılında yaşanmıştır.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 3304 ve 3306 dır ve incelenecektir. GTIP No. 3304 "Ağız veya diş sağlığını korumaya mahsus müstahzarlar (bireysel kullanıma hazır ambalajlarda)" bu ürün 2004 yılında 12 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 11 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 15 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 3306 "Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar (güneşlenme kremleri ve müst. Dâhil) , manikür ve pedikür müstahzarları" bu ürün 2004 yılında 219 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 10 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 11 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

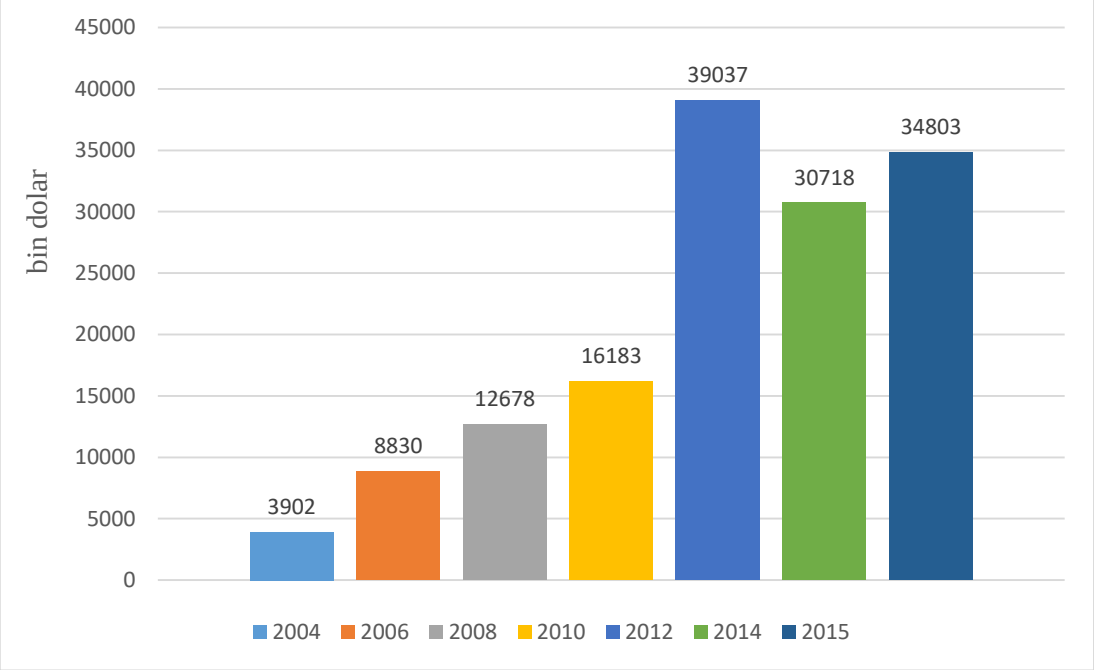

Şekil 23: GTIP No. 34. Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 34 faslındaki , "Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları " ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 3,9 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 34,8 milyon Amerika dolarına

yükselmiş ve 11 yılda % 892 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 39 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 3402 ve 3407. GTIP No. 3402 "Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)". Bu ürün 2004 yılında 827 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 12 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 11 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3407 "Model yapmaya mahsus patlar, dişçi mumu vb. müstahzarlar" bu ürün 2004 yılında 291 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 18 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 9 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

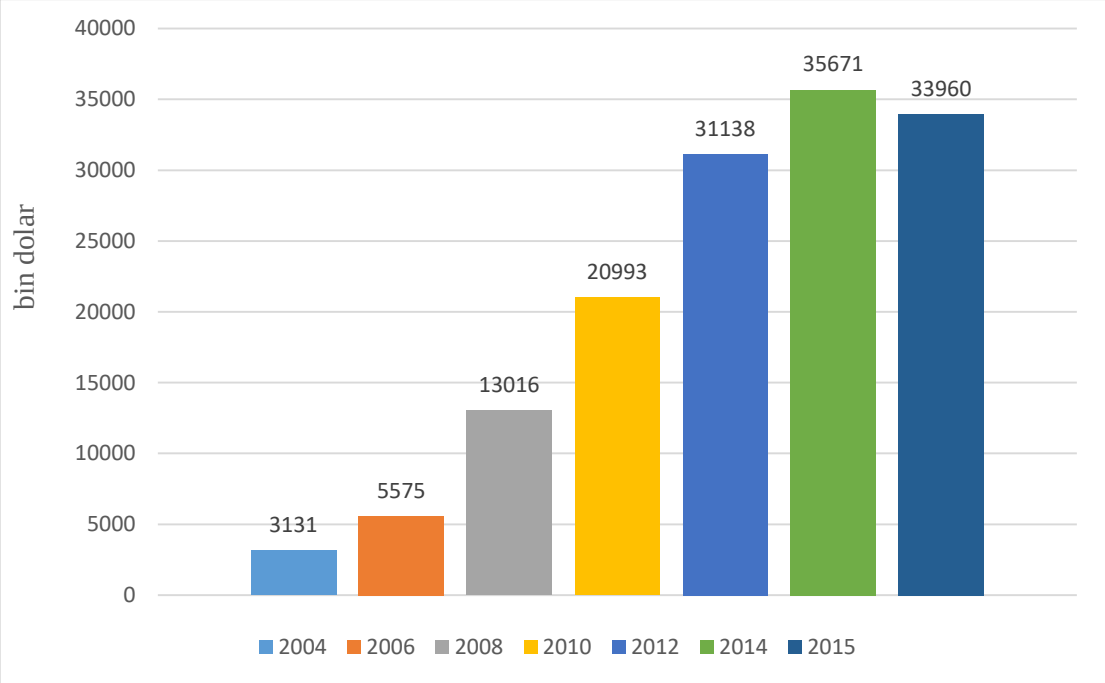

Şekil 24: GTIP No.35. Albüminoid maddeler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 35 faslındaki , "Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar, enzimler" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 3 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise

33,9 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 1085 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 35 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 3506 "Diğer müstahzar tutkallar, yapıştırıcılar" bu ürün 2004 yılında 1,5 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 22 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 22,4 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

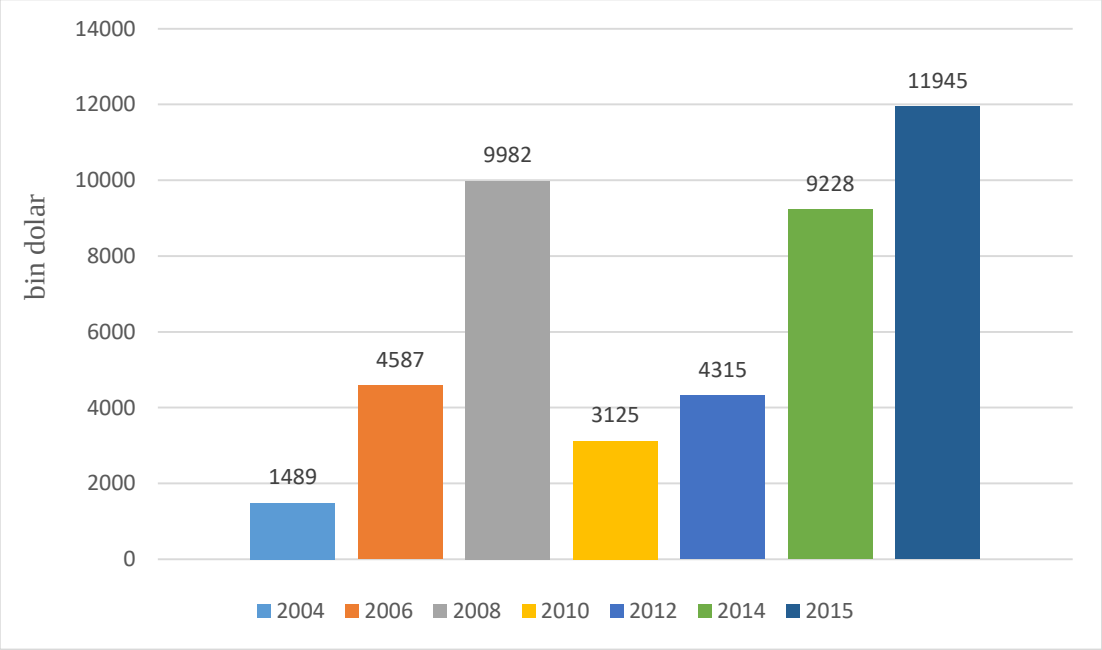

Şekil 25: GTIP No. 36. Barut ve patlayıcı maddeler, pirotekni mamulleri vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 35 faslındaki , "Barut ve patlayıcı maddeler, pirotekni mamulleri, kibritler, piroforik alaşımlar, ateş alıcı maddeler" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 1 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 11,9 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 802 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir ve en iyi performans da 2015 yılında yaşanmıştır.

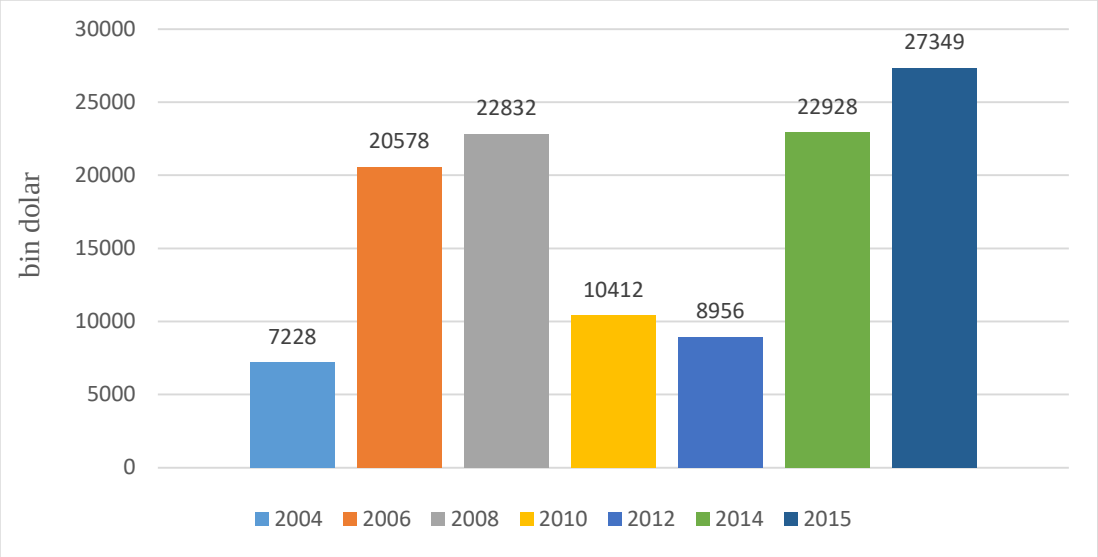

Şekil 26: GTIP No. 37. Fotoğrafçılıkta veya sinemacılıkta kullanılan eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 37 faslındaki , "Fotoğrafçılıkta veya sinemacılıkta kullanılan eşya" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 7 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 27 milyon Amerika dolarına yükselip zirveye ulaşıyor ve 11 yılda % 378 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 3701 "Fotoğrafçılıkta kullanılan hassas hale getirilmiş boş fotoğraf levha ve filmler".

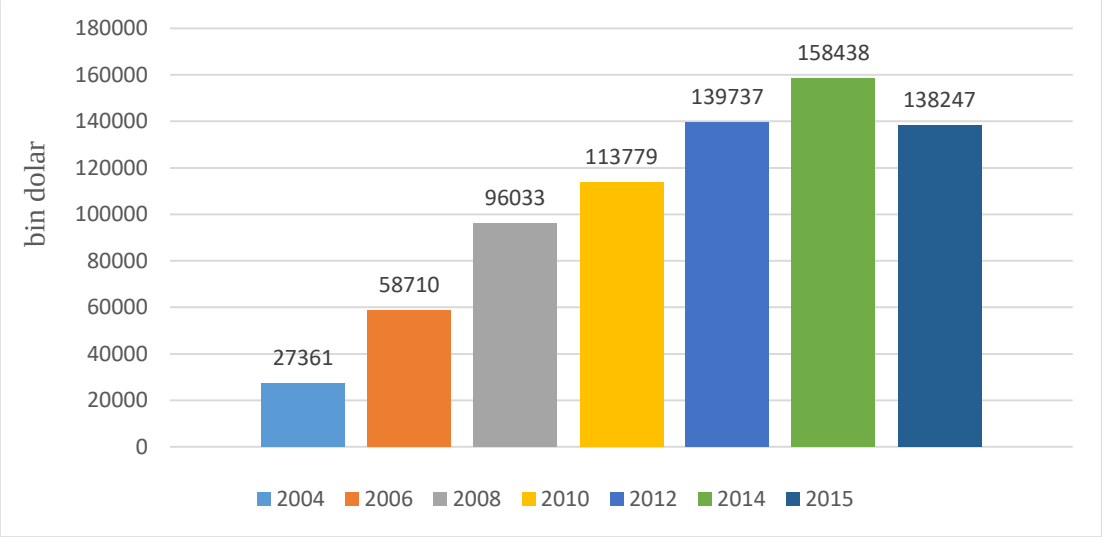

Şekil 27: GTIP No. 38. Muhtelif kimyasal maddeler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 38 faslındaki , “Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 27 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 138 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 505 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında olup 158 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden dört kalem olup GTIP No. 3806, 3808, 3822 ve 3824 dür ve incelenecektir.

GTIP No. 3806 “Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kullanılan diğer kimyasal ürün” bu ürün 2004 yılında 3,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 14,5 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 6,4 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3808 “Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler” bu ürün 2004 yılında 15 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2012 yılında 59 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 39 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3822 “Kolofanlar, reçine asitleri ve bunların türevleri, kolofan esansı ve kolofan yağları, eritilmiş sakızlar” bu ürün 2004 yılında 394 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2012 yılında 19,3 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 19,5 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 3824 “Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kullanılan diğer kimyasal ürün” bu ürün 2004 yılında 5,6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 44.47 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 44.45 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

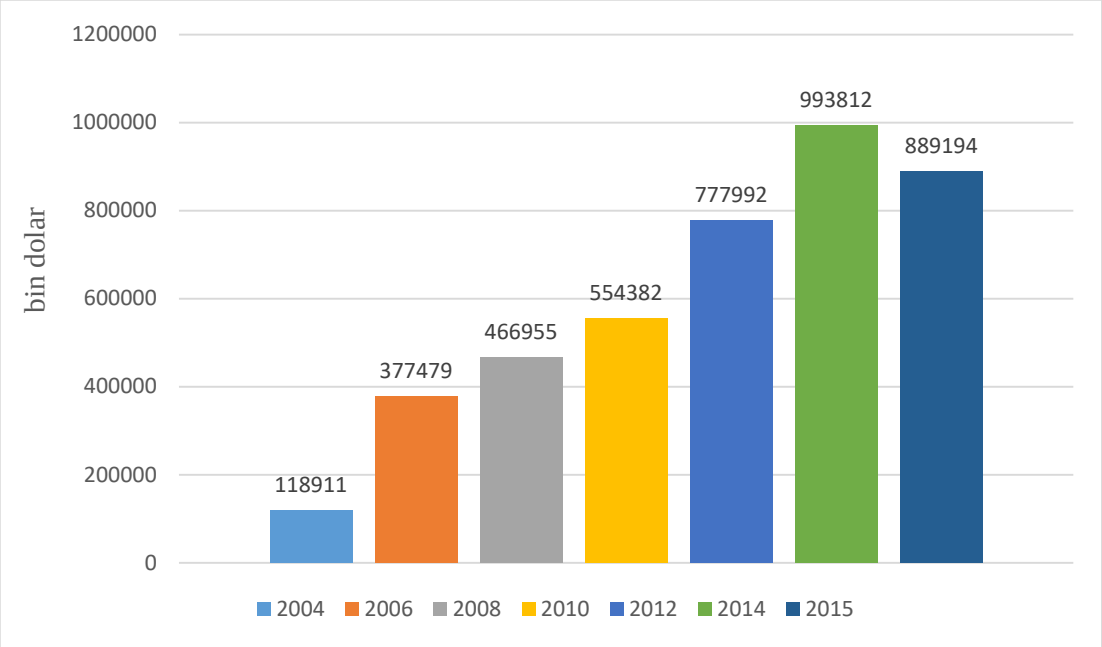

Şekil 28: GTIP No. 39. Plastikler ve mamulleri

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 29 faslındaki , "Plastikler ve mamulleri" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 118 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 889 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 748 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 993 olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 19 kalem vardır ve bunlar GTIP No. 3901, 3903, 3904, 3906, 3907, 3909, 3910, 3912, 3913, 3917, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924, 3925 ve 3926 dır ve incelenecektir.

GTIP No. 3901 "Etilen polimerleri (ilk şekillerde)" bu ürün 2004 yılında 1,6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2012 yılında 28 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 2015 yılında ise 17 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3903 "Stiren polimerleri (ilk şekillerde)" bu ürün 2004 yılında 1 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2012 yılında 48 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 19 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3904 “Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)” bu ürün 2004 yılında 1 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2008 yılında 22 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 5 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3906 “Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)” bu ürün 2004 yılında 114 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 37 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 22 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3907 “Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)” bu ürün 2004 yılında 8,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 122 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 104 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3909 “Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)” bu ürün 2004 yılında 1.9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 40 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 25 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3910 “Silikonlar (ilk şekillerde)” bu ürün 2004 yılında 502 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 10 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 12 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 3912 “Selüloz ve kimyasal türevleri (ilk şekilde)” bu ürün 2004 yılında 3 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 18 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 16 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3913 “Tabii polimerler (alijinik asit gibi), tadil edilmiş tabii polimerler (ilk şekilde)” bu ürün 2004 yılında 1 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 17 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 12 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3917 “Sadece oksijenli heterosiklik bileşikler” bu ürün 2004 yılında 1,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 21,2 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 21,5 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 3918 “Plastikten yer kaplamaları, duvar ve tavan kaplamaları” bu ürün 2004 yılında 2,4 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 10 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 12 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 3919 “Plastikten kendinden yapışkan levha, plaka, bantlar, şerit, film, folye ve diğer yassı şekiller” bu ürün 2004 yılında 7 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 64 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 61 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3920 “Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)” bu ürün 2004 yılında 4,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 127 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 129 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 3921 “Plastikten diğer plakalar, levhalar, yapraklar, filmler, folyeler ve şeritler” bu ürün 2004 yılında 8 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 84 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 73 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3922 “Plastiklerden banyo küveti, duş, eviye, lavabo, bide, alafranga tuvalet, kapaklar ve oturaklar, su depoları vb.” bu ürün 2004 yılında 4 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 25 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 24 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3923 “Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri” bu ürün 2004 yılında 11 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 43 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 45 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 3924 “Plastikten sofra, mutfak, ev, sağlık veya tuvalet eşyası” bu ürün 2004 yılında 5,8 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 43 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 36 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 3925 “Plastikten inşaat malzemesi” bu ürün 2004 yılında 1 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 11 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 13 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 3926 “Plastikten diğer eşya” bu ürün 2004 yılında 48 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 230 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 211 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

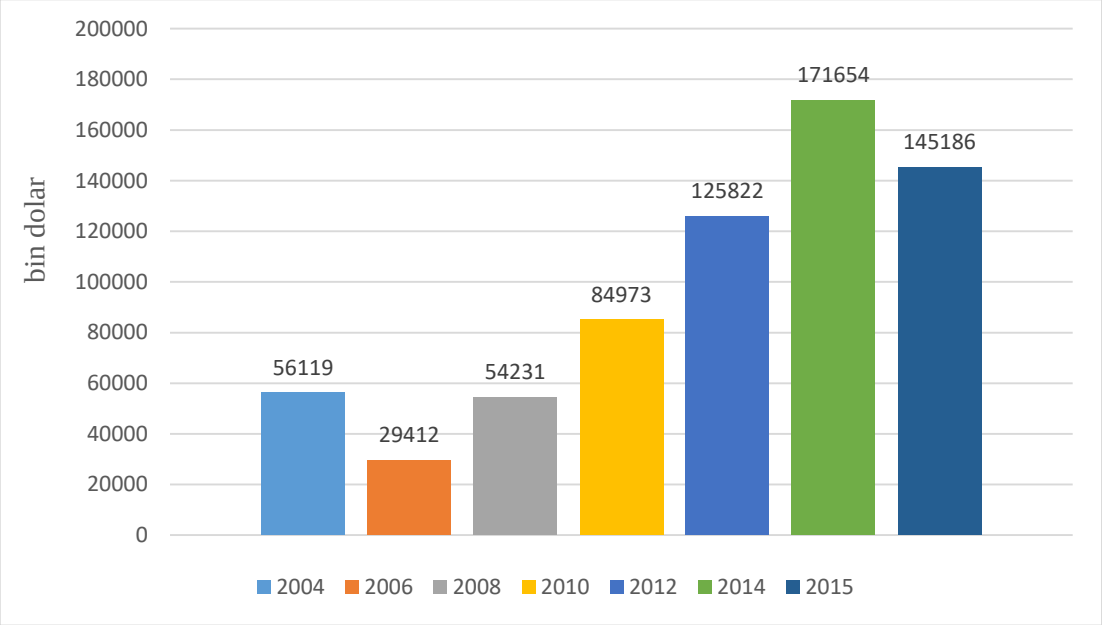

Şekil 29: GTIP No. 40. Kauçuk ve kauçuktan eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 40 faslındaki , “Kauçuk ve kauçuktan eşya” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 56 milyon Amerika doları oluyor, 2015 yılında ise 145 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 259 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. Bu 11 sene, en düşük noktamız 2006 yılında 29 milyon Amerika dolarıdır ve en iyi performans 2014 yılında olup 171 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden dört kalem olup GTIP No. 4002, 4009, 4011 ve 4016 ve incelenecektir.

GTIP No. 4002 “Sentetik kauçuk veya sıvı yağlardan türetilen taklit kauçuk (ilk şekillerde veya levha, tabaka, şerit halinde)” bu ürün 2004 yılında 276 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 39 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 24 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4009 “Vulkanize edilmiş kauçuktan boru ve hortumlar (bağlantı elemanlarıyla birlikte olsun olmasın)” bu ürün 2004 yılında 1 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 18 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 14 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4011 “Kauçuktan yeni dış lastikler” bu ürün 2004 yılında 44 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 58 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 55 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4016 “Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya” bu ürün 2004 yılında 2 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2014 yılında 22,9 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 22,4 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

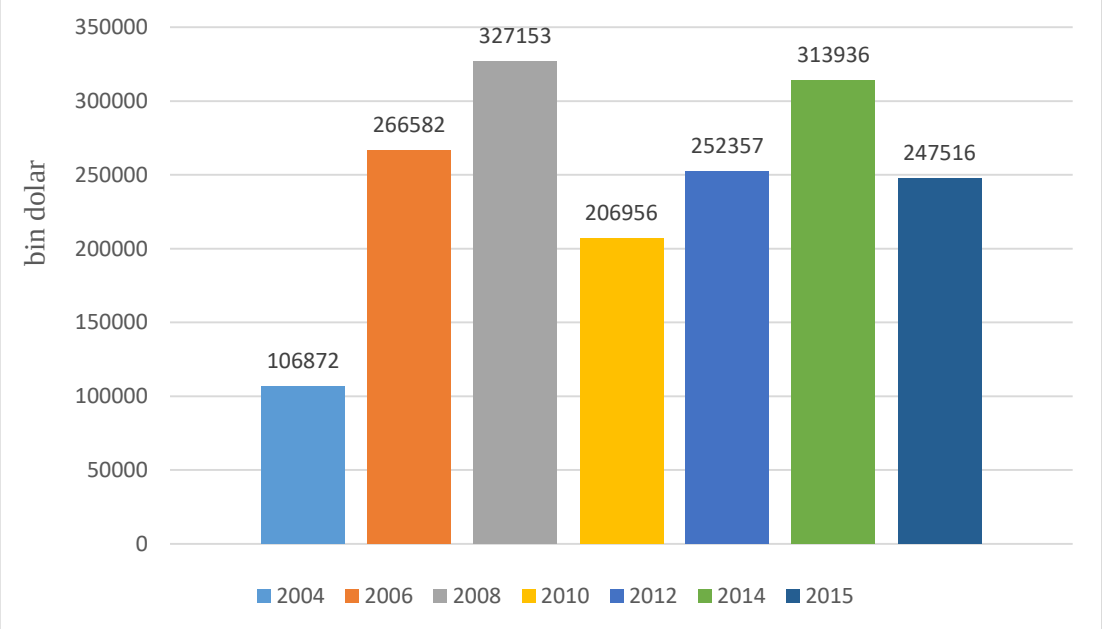

Şekil 30: GTIP No. 42. Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 42 faslındaki , “Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları, seyahat eşyası, el çantaları vb mahfazalar, hayvan bağırsağından mamul eşya” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 106 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 247 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 232 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2008 yılında 327 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 4202 ve 4203 dır ve incelenecektir.

GTIP No. 4202 “Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.” bu ürün 2004 yılında 99 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 31 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 21 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4203 “Tabii veya terkip yoluyla elde edilen deri ve köseleden giyim eşyası ve aksesuarı” bu ürün 2004 yılında 6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 27,2 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 27,3 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

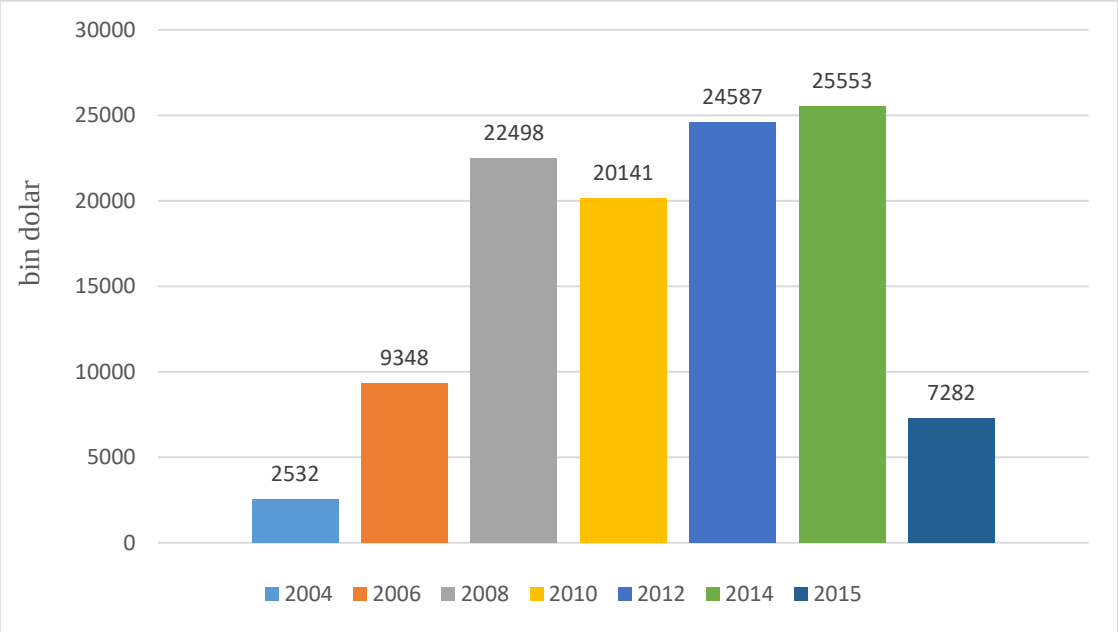

Şekil 31: GTIP No. 43. Kürkler ve taklit kürkler, bunların mamulleri

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 43 faslındaki , “Kürkler ve taklit kürkler, bunların mamulleri” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 2,5 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 7,2 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 288 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 25 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 4302 ve 4303 ve incelenecektir.

GTIP No. 4302 “Dabaklanmış, aprelenmiş kürkler” bu ürün 2004 yılında 1,2 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 14 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 3,8 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4303 “Kürkten giyim eşyası, aksesuarları ve kürkten diğer eşya” bu ürün 2004 yılında 1,2 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 15 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşıyor. 2015 yılında ise 3 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

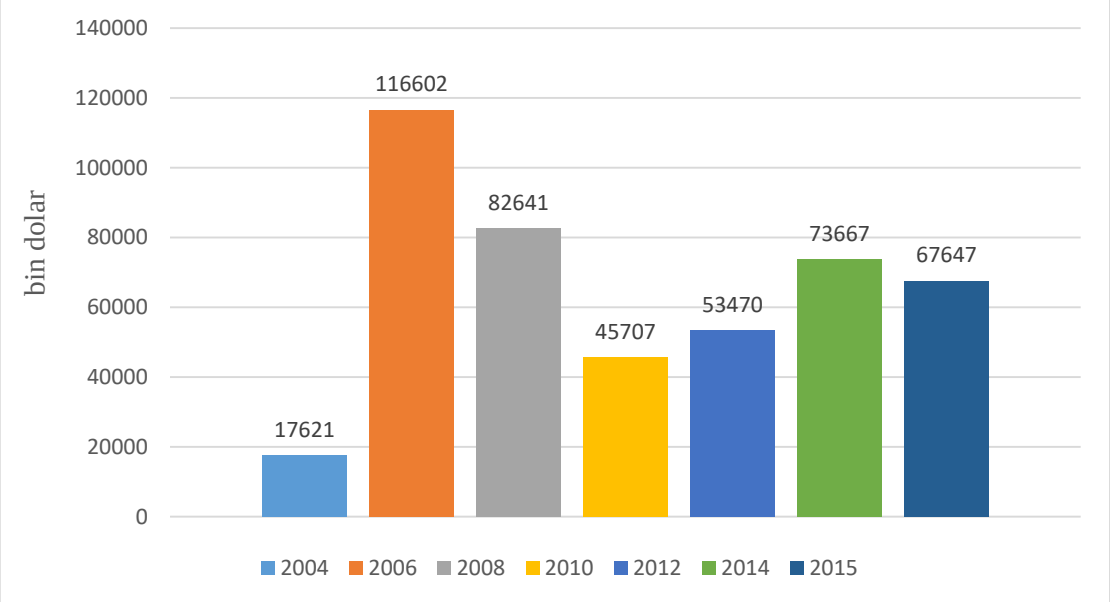

Şekil 32: GTIP No. 44. Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 44 faslındaki , “Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü” ürünlerinde 2004 yılındaki

İthalatımız 17 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 67 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 384 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2006 yılında 116 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden üç kalem olup GTIP No. 4418, 4419 ve 4421.

GTIP No. 4418 “Ağaçtan bina ve inşaat için marangozluk vb.” bu ürün 2004 yılında 137 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 25 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 15 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4419 “Ağaçtan mutfak ve sofra eşyası” bu ürün 2004 yılında 875 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 10 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 14 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 4421 “Ağaçtan diğer eşya” bu ürün 2004 yılında 3,6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 15,8 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 15,1 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

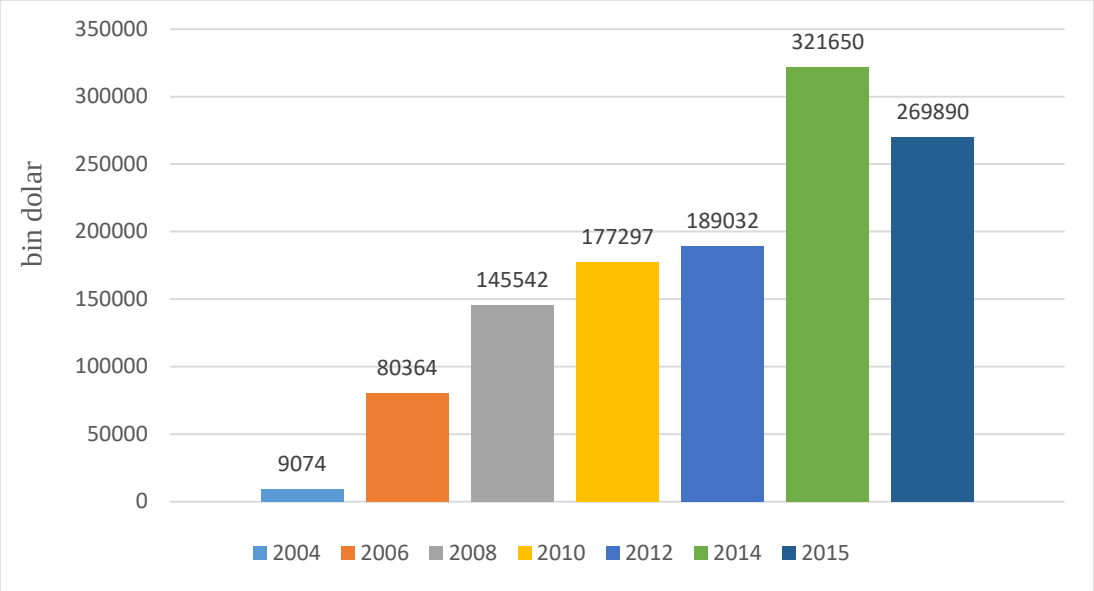

Şekil 33: GTIP No. 48. Kâğıt ve karton, kâğıt hamurundan vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 44 faslındaki , "Kâğıt ve karton, kâğıt hamurundan, kâğıttan veya kartondan eşya" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 9 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 269 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 2974 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 321 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden dört kalem olup GTIP No. 4802, 4810, 4811, 4820 ve 4823 ve incelenecektir.

GTIP No. 4802 "Sıvanmamış kâğıt ve karton ve her boyutta perfore edilmemiş delikli kart ve delikli şerit kâğıt" bu ürün 2004 yılında 19 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 31 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 21 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4810 "Bir veya iki yüzü kaolin (Çin kili) veya diğer inorganik maddeler ile sıvanmış kâğıt ve kartonlar" bu ürün 2004 yılında 541 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 203 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 137 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4811 “Kâğıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar” bu ürün 2004 yılında 2 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 28 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 31 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 4820 “Kâğıt veya kartondan defterler, bloknotlar, klasörler, dosyalar vb. kırtasiye eşyası” bu ürün 2004 yılında 2,8 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 21,9 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 17 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 4823 “Diğer kâğıt, karton, selüloz vatka ve selüloz lif tabakaları ve bunlardan diğer eşya”. Bu ürün 2004 yılında 431 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 14,6 milyon Amerika dolarına yükselmiş, 2015 yılında ise 16,6 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

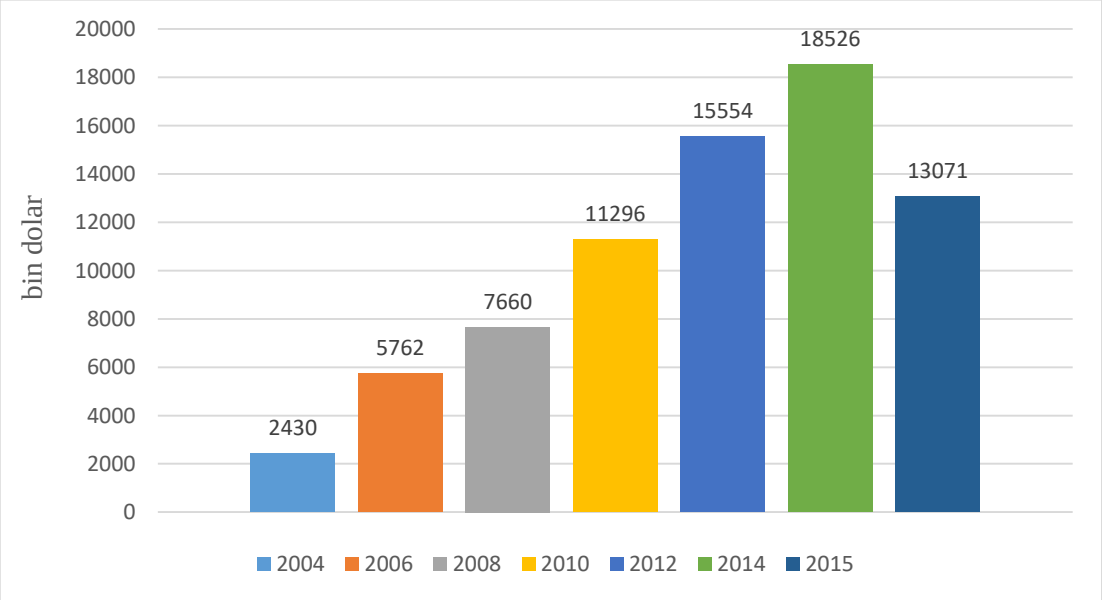

Şekil 34: GTIP No. 49. Basılı kitaplar, gazeteler, resimler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 49 faslındaki , “Basılı kitaplar, gazeteler, resimler ve baskı sanayiinin diğer mamulleri, el ve makina yazısı metinler ve planlar” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 2 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük

noktamızdır. 2015 yılında ise 13 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 538 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 18 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

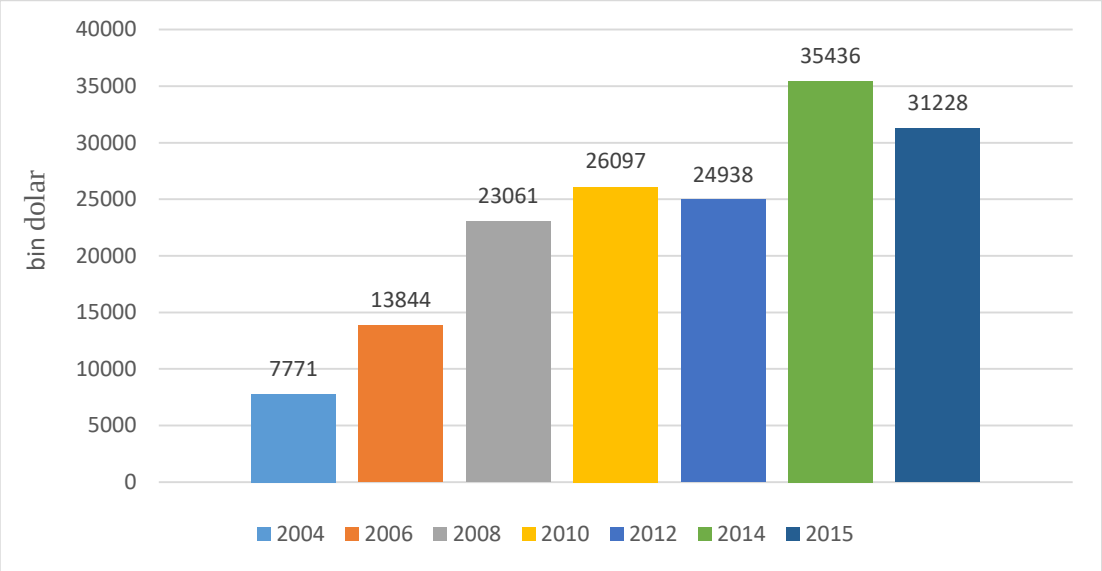

Şekil 35: GTIP No. 50. İpek

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 50 faslındaki , "İpek" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 7,7 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 31 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 402 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 35 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 5007 "İpek veya ipek döküntülerinden dokunmuş mensucat". Bu ürün 2004 yılında 5,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 31 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 28 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

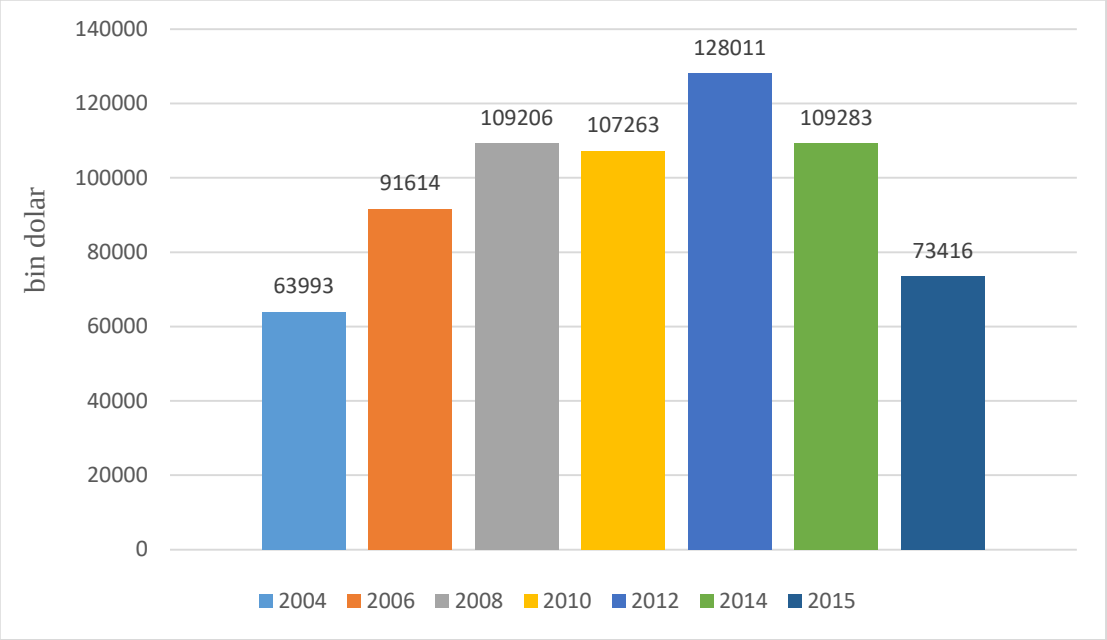

Şekil 36: GTIP No. 51. Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 51. faslındaki , "Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı, at kılından iplik ve dokunmuş mensucat" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 63 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 73 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 115 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 128 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden dört kalem olup GTIP No. 5105, 5107, 5111 ve 5112 ve incelenecektir.

GTIP No. 5105 "Yün, ince veya kaba hayvan kılları (kardeli/taranmış)" bu ürün 2004 yılında 14 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 61 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 43 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5107 "Taranmış yün (kamgarn) iplikleri" bu ürün 2004 yılında 3 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 20 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 10 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5111 "Kardeli yün ve ince kıldan dokunmuş mensucat" bu ürün 2004 yılında 3,8 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik

çizip 2010 yılında 25,9 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 6 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5112 "Taranmış yünden veya ince hayvan kılından dokumalar" bu ürün 2004 yılında 41 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 45 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 9,9 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

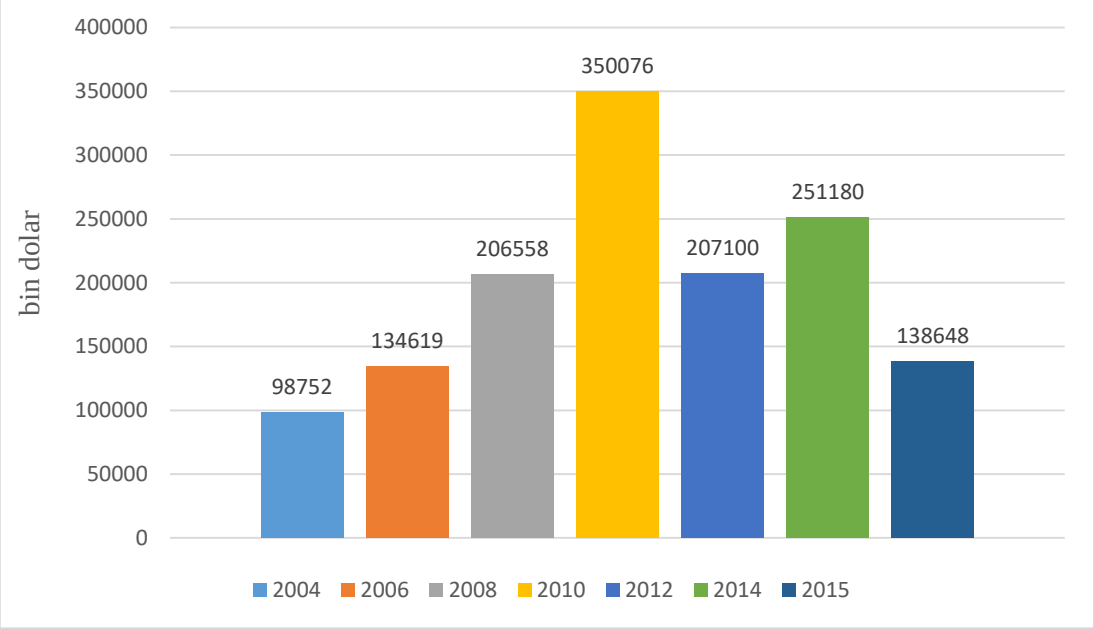

Şekil 37: GTIP No. 52. Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 52. faslındaki , "Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat " ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 98 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 138 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 140 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2010 yılında 350 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden beş kalem olup GTIP No. 5205, 5208, 5209, 5210 ve 5211 ve incelenecektir.

GTIP No. 5205 "Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak Hale getirilmemiş)" bu ürün 2004 yılında 59

bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 21 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 17 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5208 "Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içerenler), (m2. Ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler) " bu ürün 2004 yılında 77 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 268 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 88 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5209 "Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)" bu ürün 2004 yılında 11 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 20 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 8 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5210 "Pamuklu mensucat (pamuk oranı <% 85 sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. Ağırlığı <=200 gr)" bu ürün 2004 yılında 5,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 21 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 9 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5211 "Pamuklu mensucat (Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. Ağırlığı 200 gr.ı geçenler) " bu ürün 2004 yılında 3 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 27 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 13 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

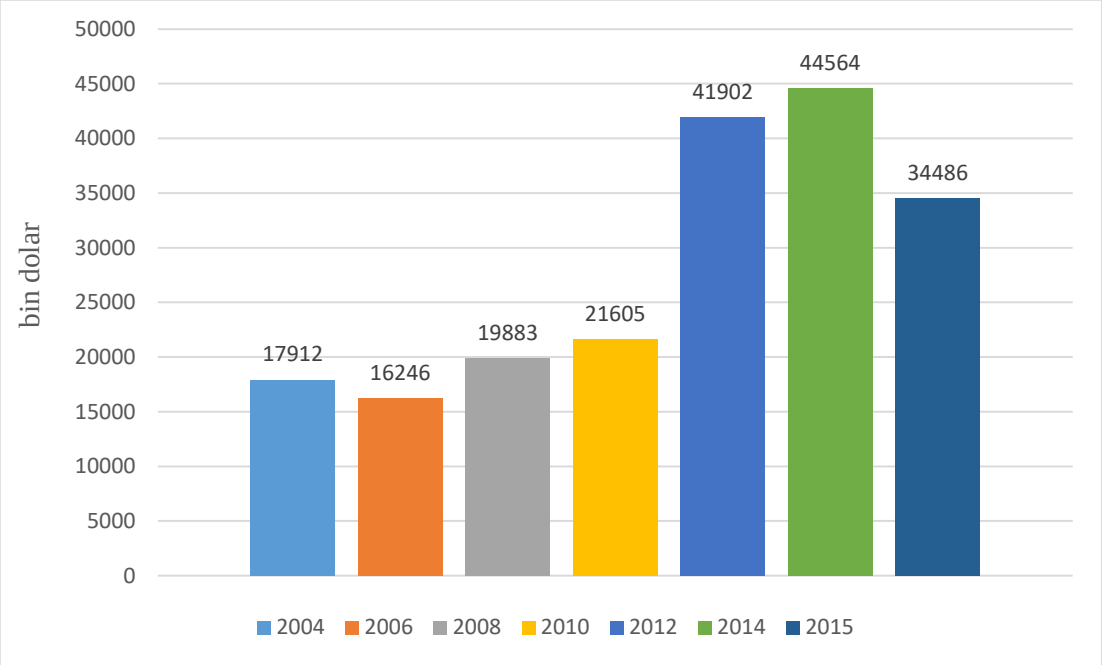

Şekil 38: GTIP No. 53. Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 53. faslındaki , "Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler, kâğıt ipliği ve kâğıt ipliğinden" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 17,9 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 34 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 193 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 44 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden üç kalem olup GTIP No. 5306, 5309 ve 5311 ve incelenecektir.

GTIP No. 5306 "Keten iplik" bu ürün 2004 yılında 431 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 23 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 19 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5309 "Keten dokumalar" bu ürün 2004 yılında 3,7 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 15 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 10 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5311 “Dokumaya elverişli diğer bitkisel liften dokumalar ve kağıt ipliğinden dokumalar” bu ürün 2004 yılında 12 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde küçülen bir grafik çizip 2014 yılında8 milyon Amerika dolarına düşmüştür, 2015 yılında ise 3 milyon Amerika dolarına devamlı düşmüştür.

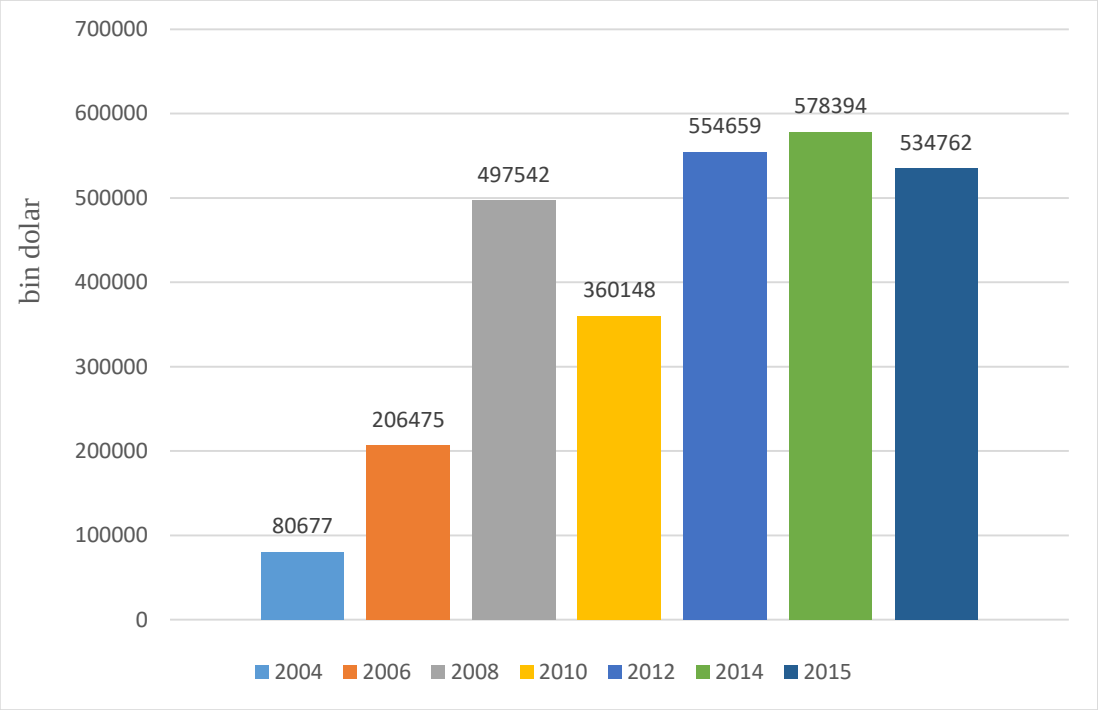

Şekil 39: GTIP No. 54. Sentetik ve suni filamentler, şeritler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 54. faslındaki , “Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 80 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 534 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 663 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 578 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden beş kalem olup GTIP No. 5401, 5402, 5403, 5407 ve 5408 ve incelenecektir.

GTIP No. 5401 “Sentetik ve suni filamentlerden dikiş ipliği (perakende olarak satılacak hale getirilmiş olsun olmasın)” bu ürün 2004 yılında 717 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 10,5 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 6 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5402 “Suni filament demetleri” bu ürün 2004 yılında 17 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 46 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 45 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5403 “Suni filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)” bu ürün 2004 yılında 4 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 55 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 35 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5407 “Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat” bu ürün 2004 yılında 40,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 77 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 30 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5408 “Suni filament ipliklerinden dokunmuş mensucat” bu ürün 2004 yılında 17 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde küçülen bir grafik çizip 2010 yılında 10 milyon Amerika dolarına, 2015 yılında ise 2 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

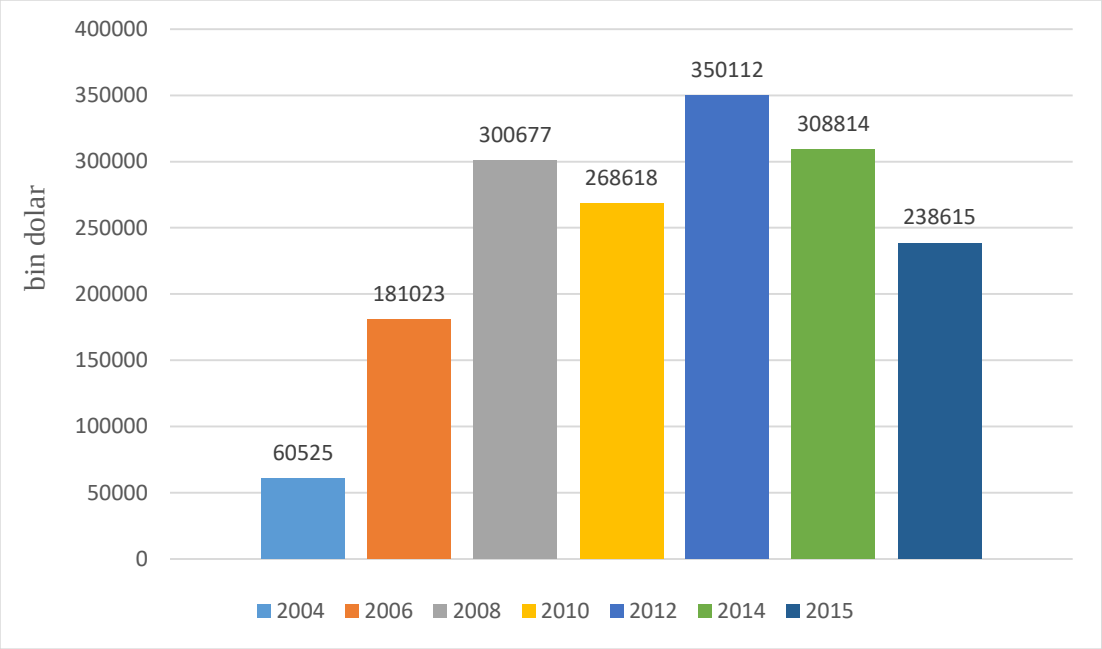

Şekil 40: GTIP No. 55. Sentetik ve suni devamsız lifler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 55. faslındaki , "Sentetik ve suni devamsız lifler" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 60 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 238 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 394 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2015 yılında 350 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden beş kalem olup GTIP No. 5501, 5503, 5504, 5508, 5509, 5510, 5512, 5515 ve 5516 dır ve incelenecektir.

GTIP No. 5501 "Sentetik filament demetleri" bu ürün 2004 yılındaki ithalatımız 0 ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 15 milyon Amerika doları olarak Zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 9 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5503 "Sentetik devamsız lifler (işlem görmemiş)" bu ürün 2004 yılında 12 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip

2008 yılında 64 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 50 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5504 "Suni devamsız lifler (işlem görmemiş)" bu ürün 2004 yılında 9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 228 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 114 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5508 "Suni ve sentetik devamsız liflerden dikiş ipliği" bu ürün 2004 yılında 10 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 27 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 1 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5509 "Sentetik devamsız lifden iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)" bu ürün 2004 yılında 6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde küçülen bir grafik çizip 2008 yılında 41 milyon Amerika dolarına, 2015 yılında ise 21 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5510 "Suni devamsız lifler (işlem görmemiş)" bu ürün 2004 yılında 9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2012 yılında 228 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 114 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5512 "Sentetik devamsız liflerden dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla sentetik devamsız lif içerenler)". Bu ürün 2004 yılında 1 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 17 milyon Amerika dolarına yükselyor ve 2015 yılında 18 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 5515 "Sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat" bu ürün 2004 yılında 10,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde küçülen bir

grafik çizip 2010 yılında 66 milyon Amerika dolarına, 2015 yılında ise 4 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5516 “Suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat” bu ürün 2004 yılında 3 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde küçülen bir grafik çizip 2014 yılında 17 milyon Amerika dolarına, 2015 yılında ise 10 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

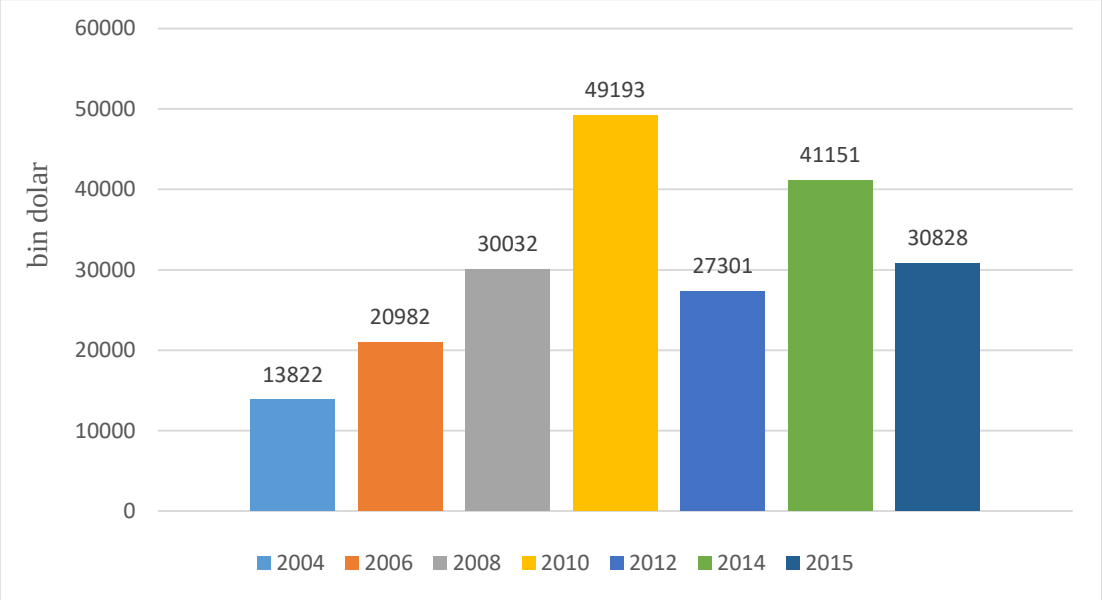

Şekil 41: GTIP No. 56. Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 56. faslındaki , “Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 13,8 milyon Amerika doları ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2015 yılında ise 30 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 223 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2010 yılında 49 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 5603“Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış

veya lamine edilmiş olsun olmasın)" dir. Bu ürün 2004 yılında 11 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 32 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 11,8 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

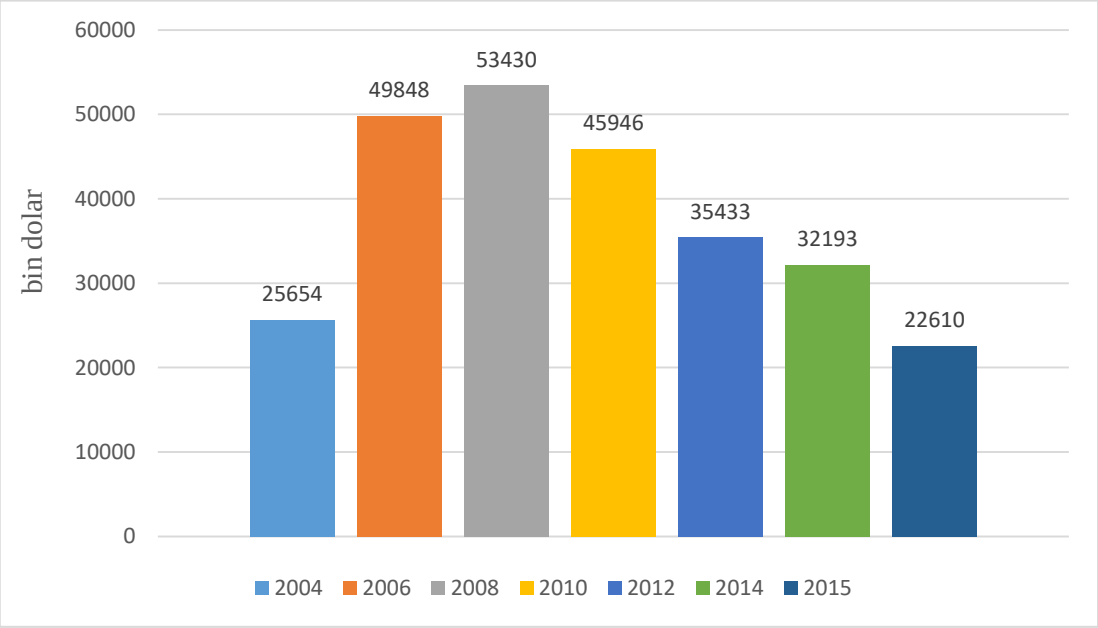

Şekil 42: GTIP No. 57. Halılar ve diğer dokumaya elverişli yer kaplamaları

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 57. faslındaki , "Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 25 milyon Amerika doları, 2015 yılında ise 22 milyon Amerika dolarına düşmüştür ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır ve 11 yılda % -113 kat küçülmeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2008 yılında 53 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 5701 ve 5703 ve incelenecektir.

GTIP No. 5701 "Düğümlü veya sarmalı halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden düğümlü veya sarmalı yer kaplamaları" bu ürün 2004 yılındaki ithalatımız

17 milyon Amerika doları ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2008 yılında 44 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 7 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5703 "Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)" bu ürün 2004 yılında 6 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2006 yılında 7,9 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 8,6 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

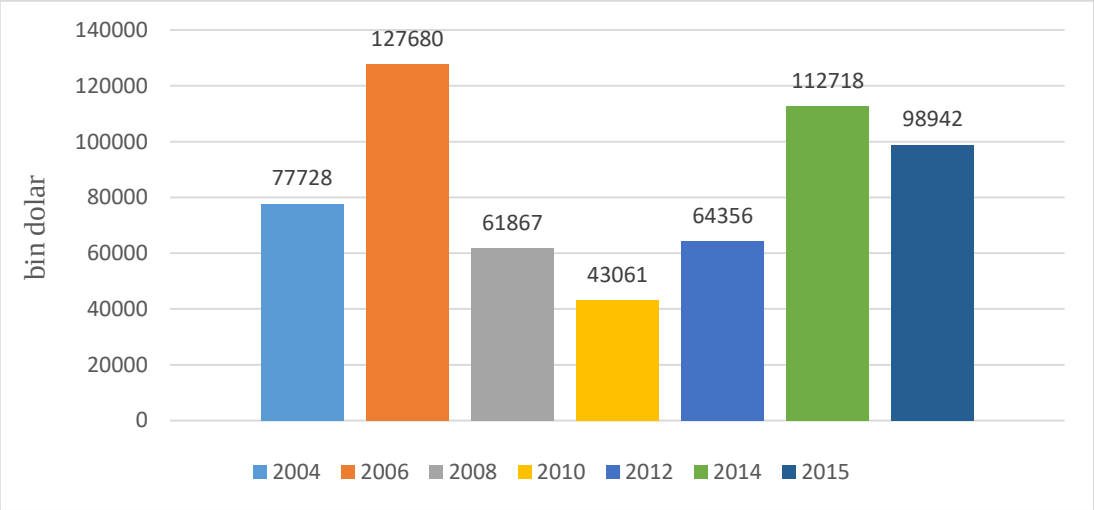

Şekil 43: GTIP No. 58. Özel dokunmuş mensucat vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 58. faslındaki , "Özel dokunmuş mensucat, tufte edilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, şeritçi ve kaytancı eşyası, işlemeler" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 77 milyon Amerika doları. 2015 yılında ise 98 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 127 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2015 yılında 112 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden üç kalem olup GTIP No. 5801, 5806 ve 5810 ve incelenecektir.

GTIP No. 5801 "Dokunmuş kadife, pelüş ve tırtıl mensucat" bu ürün 2004 yılında 70 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve 2006 yılında 85 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 7 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5806 “Kordelalar, paralel hale getirilip 'yapıştırılmış iplik veya liflerden atkı ipliksiz kordelaIar (boldükler)” bu ürün 2004 yılında 2 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 17,8 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 17,1 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5810 “Naylon, poliamid, poliester vb.esaslı iç ve dış lastiği için mensucat” bu ürün 2004 yılında 2 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 61 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 55 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

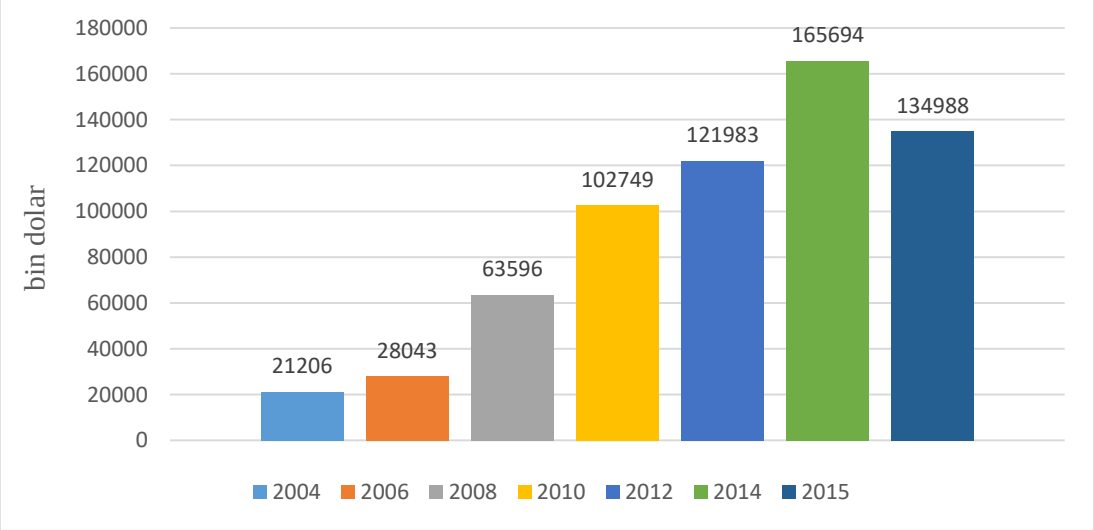

Şekil 44: GTIP No. 59. Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 59. faslındaki , “Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 21 milyon Amerika doları. 2015 yılında ise 134 milyon Amerika dolarına Yükselmiş ve 11 yılda % 637 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 165 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden üç kalem olup GTIP No. 5902, 5903 ve 5907 ve incelenecektir.

GTIP No. 5902 “Naylon, poliamid, poliester vb.esaslı iç ve dış lastiği için mensucat” bu ürün 2004 yılında 710 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2010 yılında 18 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 15 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5903 “Plastik emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya plastikle lamine edilmiş mensucat” bu ürün 2004 yılında 18 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 111 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 86 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 5907 “Emdirilmiş, sıvanmış veya kaplanmış diğer mensucat; dekorlar, fonlar vb.” bu ürün 2004 yılında 267 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2014 yılında 16 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 13 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

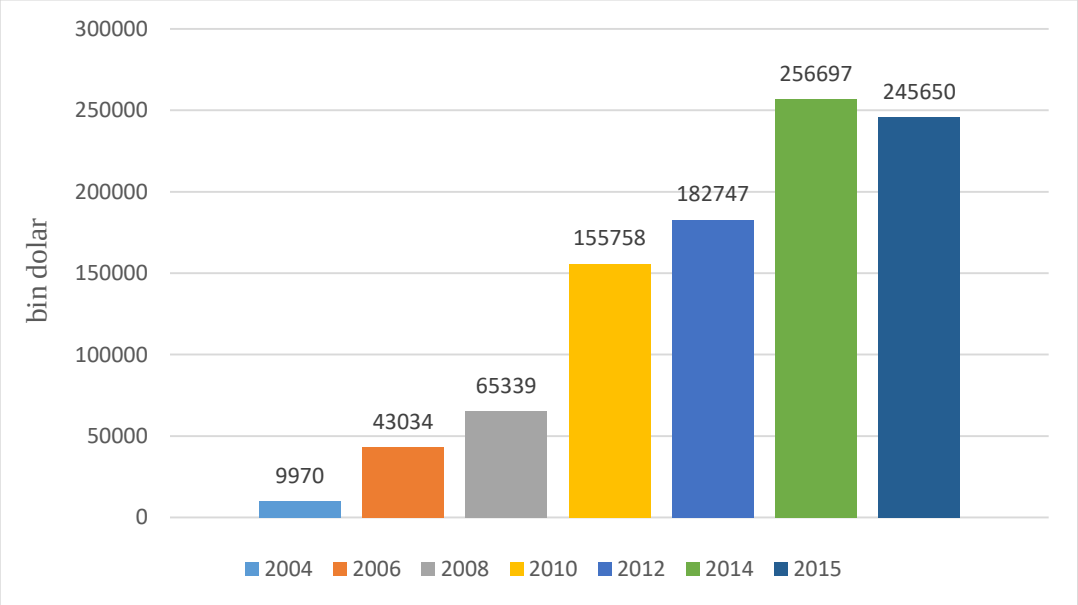

Şekil 45: GTIP No. 60. Örme eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 60. faslındaki , “Örme eşya” ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 9,9 milyon Amerika doları. 2015 yılında ise 245 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11

yılda % 2464 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 256 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden dört kalem olup GTIP No. 6001, 6004, 6005 ve 6006 ve incelenecektir. GTIP No. 6001 "Örme tüylü mensucat" 2004 yılında 6,9 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve bu aynı zamanda 11 sene için, en düşük noktamızdır. 2014 yılında 172 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 151 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 6004 "Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)" bu ürün 2004 yılında 40 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 41 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 17,6 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

GTIP No. 6005 "Çözgü tipi örgülü diğer mensucat" 2004 yılında 311 bin Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselen bir grafik çizip 2010 yılında 23 milyon Amerika dolarına yükselmiş. 2015 yılında ise 48,9 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır.

GTIP No. 6006 "Diğer örme mensucat" 2004 yılında 2,2 milyon Amerika doları olarak ithal edilmiş ve yıllar içinde yükselip 2010 yılında 37 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında ise 22 milyon Amerika dolarına düşmüştür.

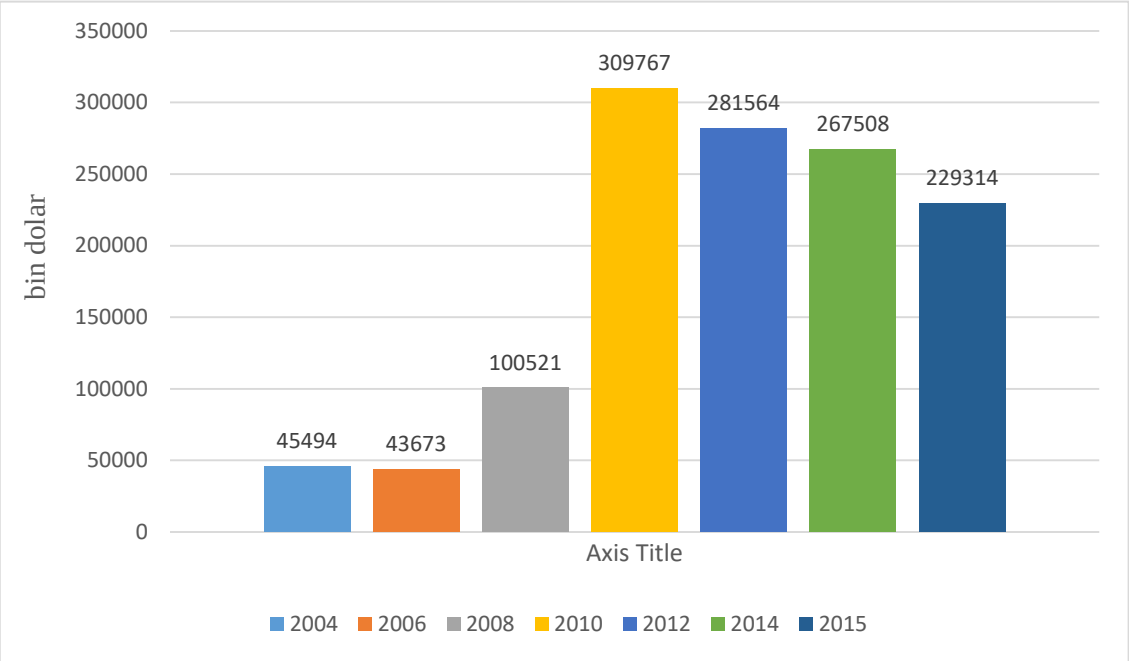

Şekil 46: GTIP No. 61. Örme giyim eşyası ve aksesuarı

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 60. faslındaki , "Örme eşya" ürünlerinde 2004 yılındaki ithalatımız 9,9 milyon Amerika doları. 2015 yılında ise 245 milyon Amerika dolarına yükselmiş ve 11 yılda % 2464 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 256 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 9 kalem olup GTIP No. 6104, 6108, 6109, 6110, 6111, 6112, 6115, 6616 ve 6117dır.

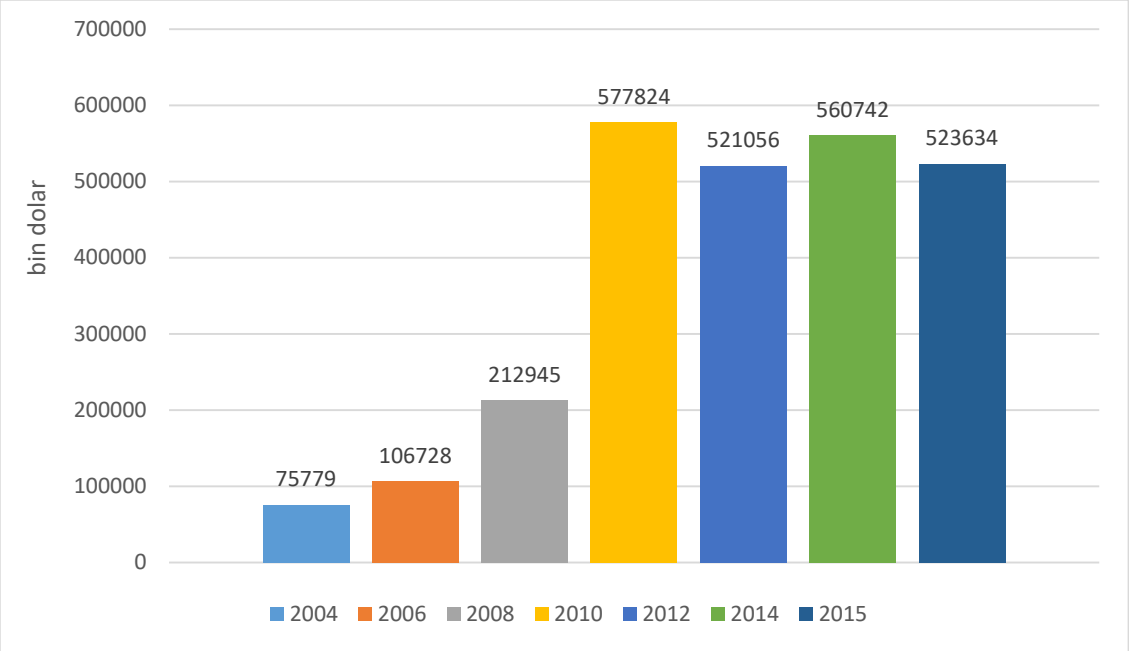

Şekil 47: GTIP No. 62. Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 62. faslındaki , "Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 75 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 523 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 691 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2010 yılında 577 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 11 kalem olup GTIP No. 6201, 6202, 6203, 6204, 6205, 6206, 6210, 6211, 6212, 6214 ve 6217.

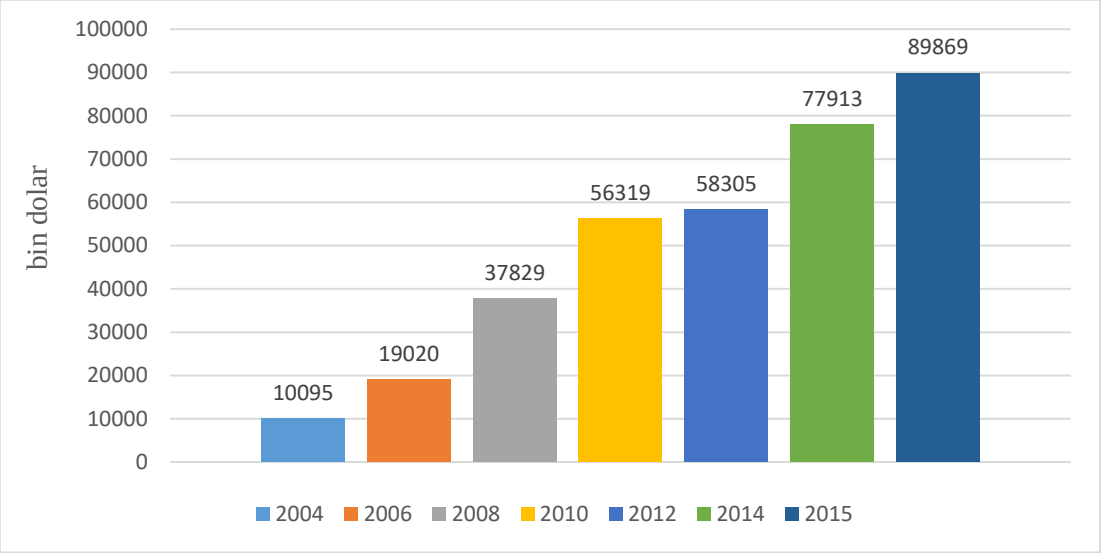

Şekil 48: GTIP No. 63. Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 63. faslındaki , "Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 10 milyon Amerika doları iken 2015 yılında en iyi performans 89 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 890 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden üç kalem olup GTIP No. 6302, 6304 ve 6307.

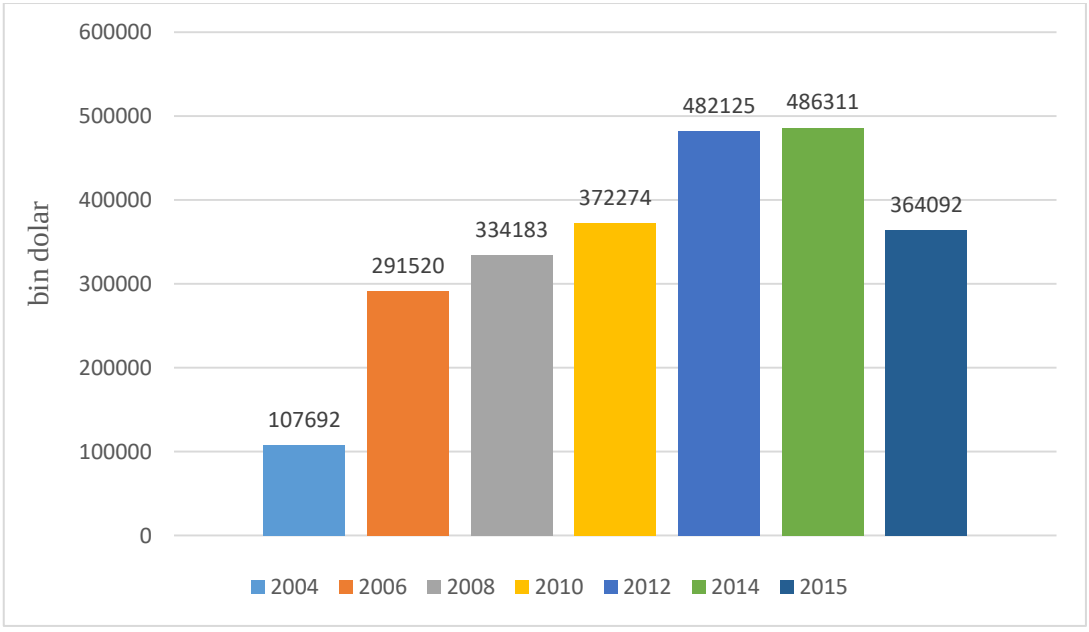

Şekil 49: GTIP No. 64. Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 64. faslındaki , "Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 107 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 364 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 338 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 486 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden beş kalem olup GTIP No. 6402, 6403, 6404, 6405 ve 6406.

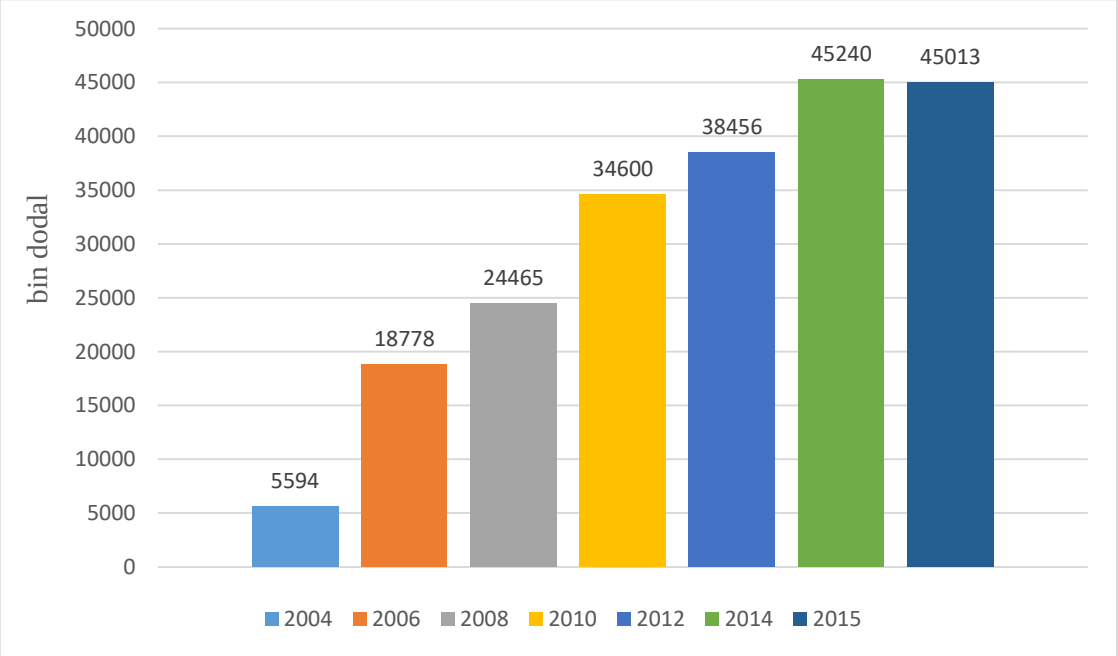

Şekil 50: GTIP No. 65. Başlıklar ve aksamı vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 65. faslındaki , "Başlıklar ve aksamı (şapka, kasket, koruyucu başlıklar vb.)" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 5 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 45 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 805 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 45,2 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 6505 tır.

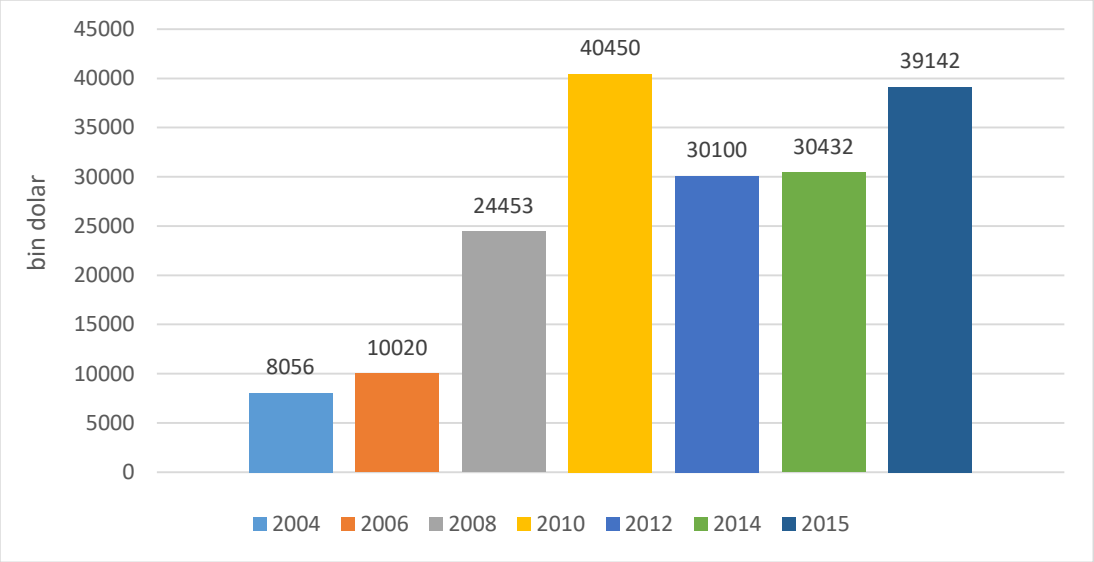

Şekil 51: GTIP No. 66. Şemsiyeler, güneş şemsiyeleri, bastonlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 66. faslındaki , "Şemsiyeler, güneş şemsiyeleri, bastonlar, iskemle bastonlar, kamçılar, kırbaçlar ve bunların aksamı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 8 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 39 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 805 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2010 yılında 40 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 6601.

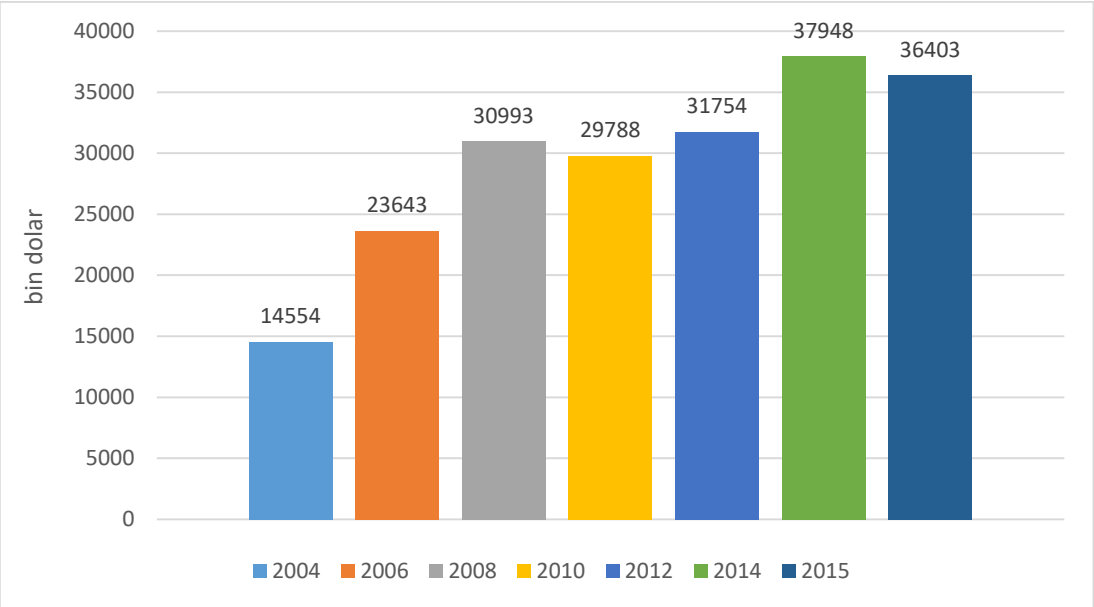

Şekil 52: GTIP No. 67. Hazırlanmış ince ve kalın kuş tüyleri vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 67. faslındaki , "Hazırlanmış ince ve kalın kuş tüyleri ve bunlardan eşya, yapma çiçekler, insan saçından eşya" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 14 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 36 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 805 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 37 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 6702.

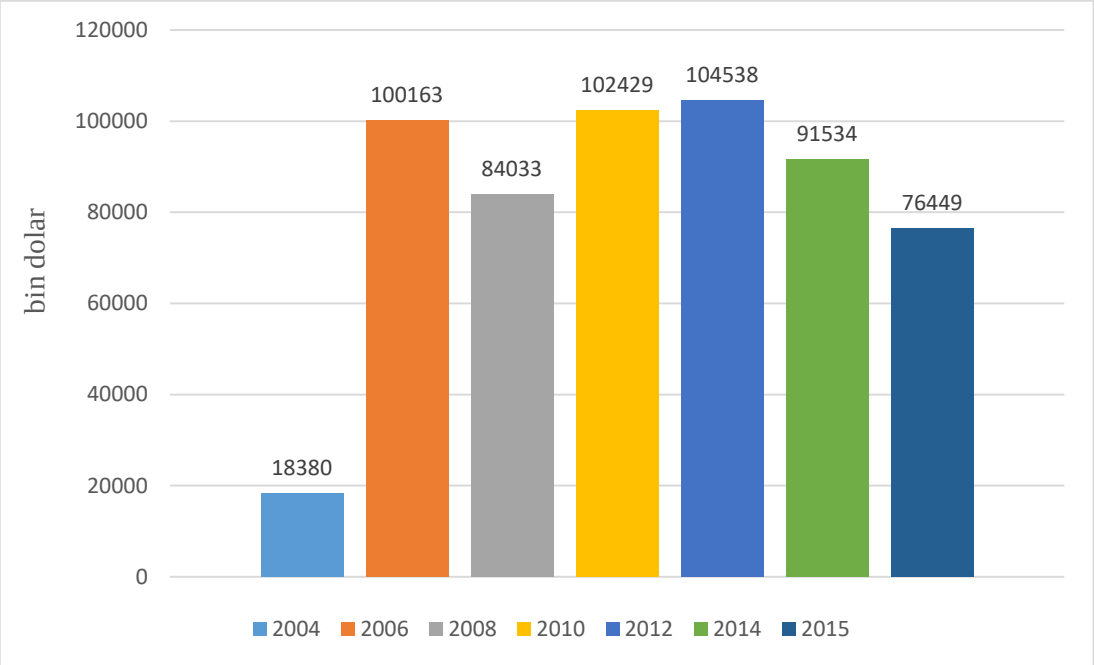

Şekil 53: GTIP No. 68. Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 68. faslındaki , "Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 18 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 76 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 416 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 104 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden beş kalem olup GTIP No. 6802, 6804, 6809, 6810 ve 6815 tır.

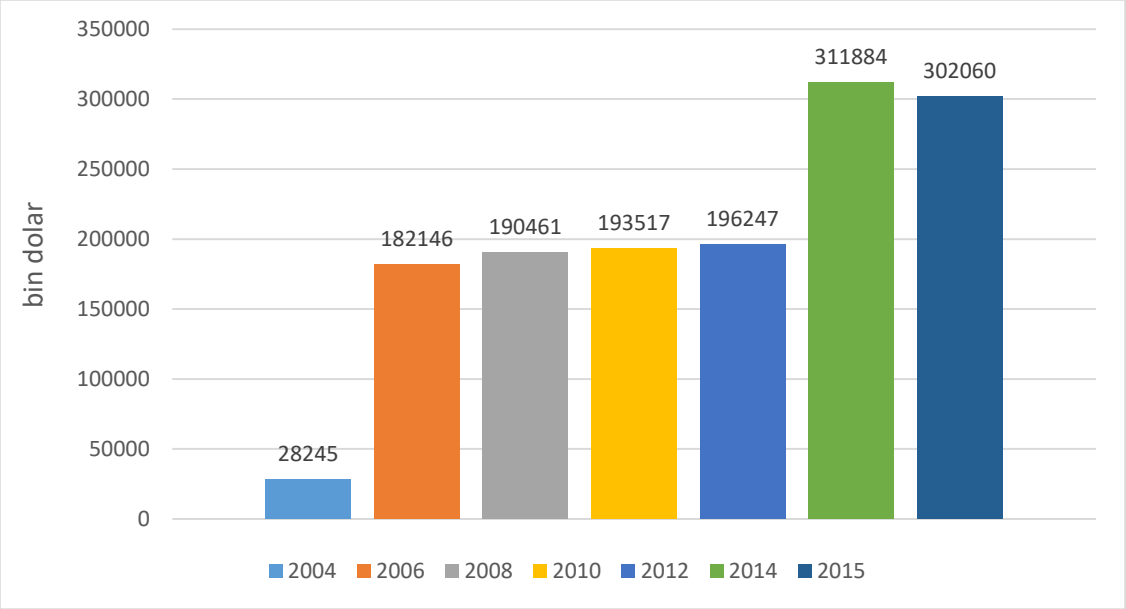

Şekil 54: GTIP No. 69. Seramik mamulleri

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 69. faslındaki , "Seramik mamulleri" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 28 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 302 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 1069 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 311 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden yedi kalem olup GTIP No. 6902, 6903, 6907, 6908, 6911, 6912 ve 6913.

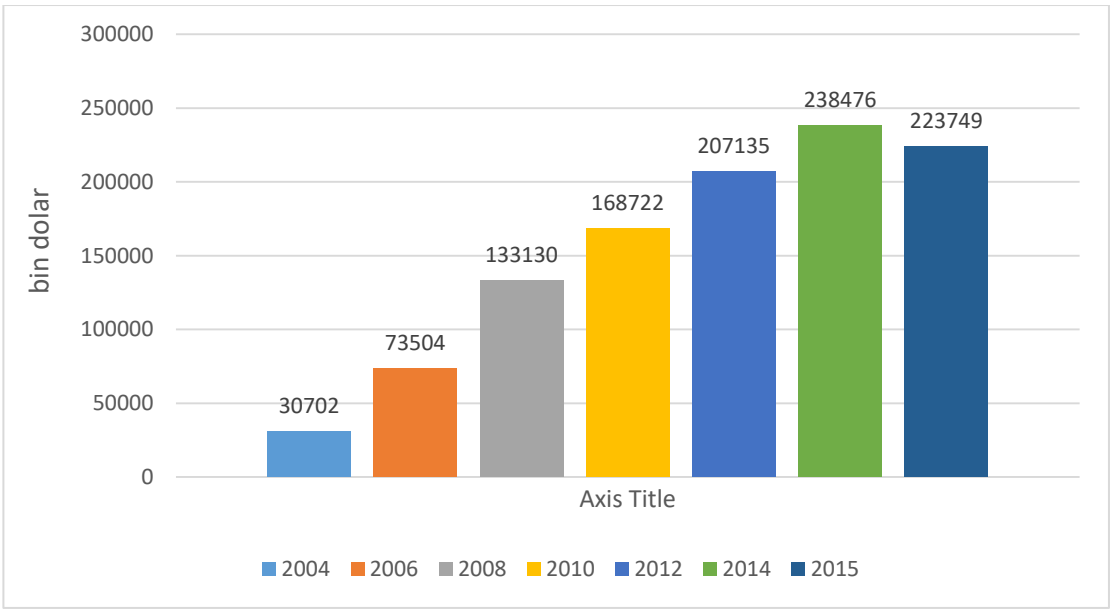

Şekil 55: GTIP No. 70. Cam ve cam eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 70. faslındaki , “70. Cam ve cam eşya” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 30 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 223 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 729 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 238 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden altı kalem olup GTIP No. 7005, 7007, 7009, 7010, 7013 ve 7019 dur.

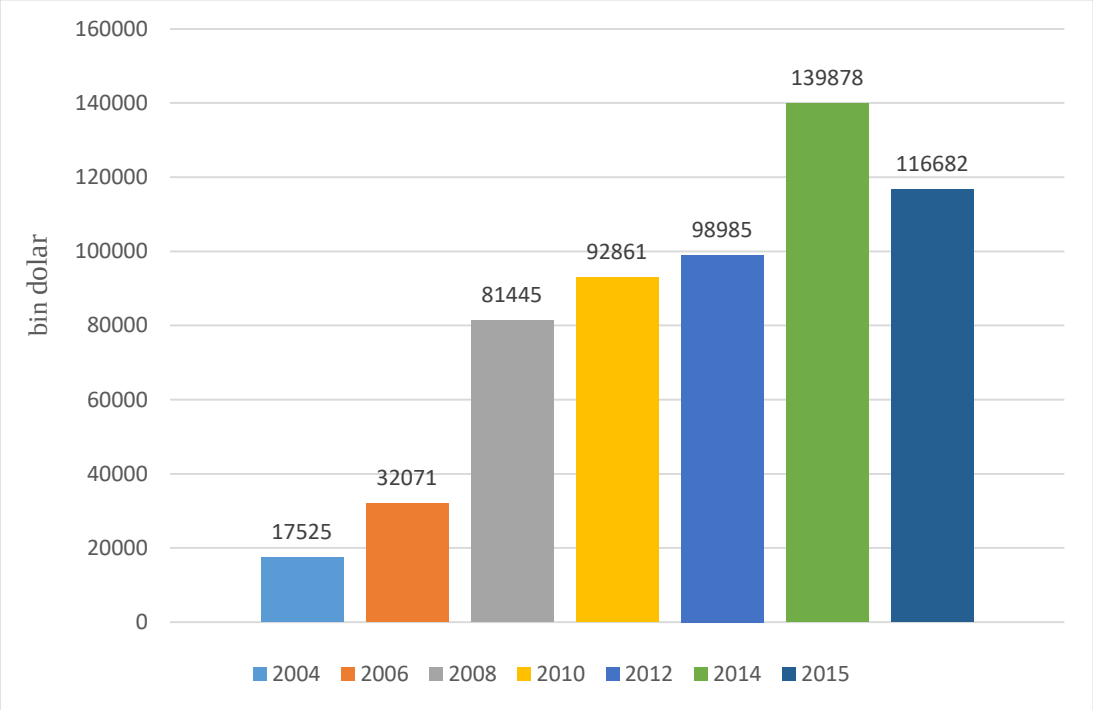

Şekil 56: GTIP No. 71. Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 71. faslındaki , “Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 17 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 116 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 666 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 139 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 7113 ve 7117.

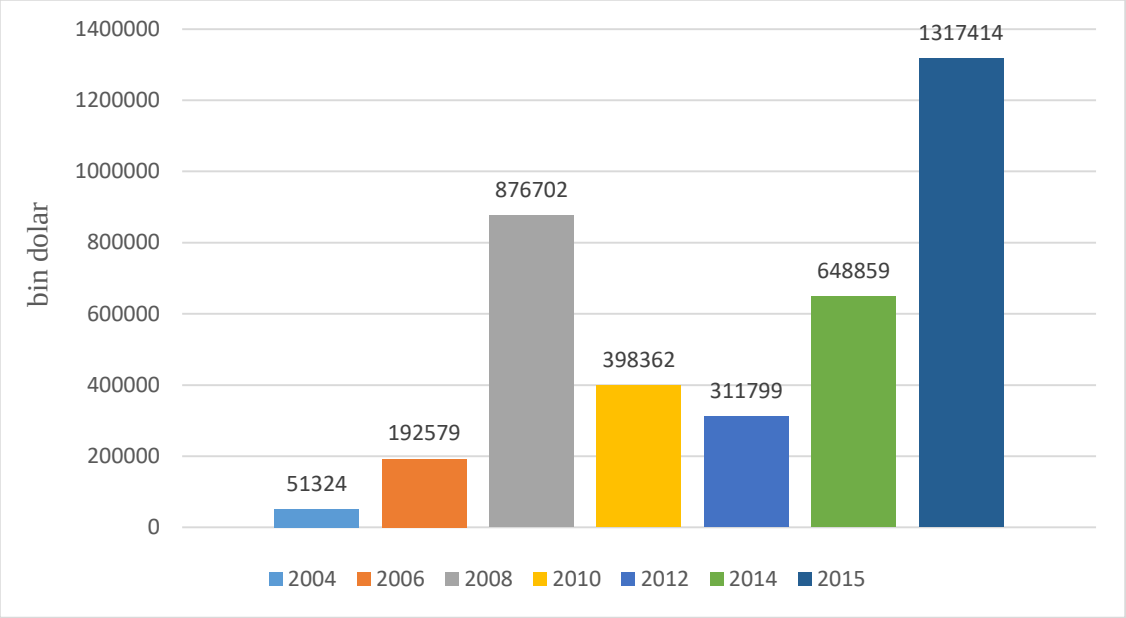

Şekil 57: GTIP No. 72. Demir ve çelik

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 72. faslındaki , "Demir ve çelik" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 51 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 131 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 2567 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 12 kalem olup GTIP No. 7202, 7207, 7209, 7210, 7212, 7217, 7219, 7220, 7223 ve 7228.

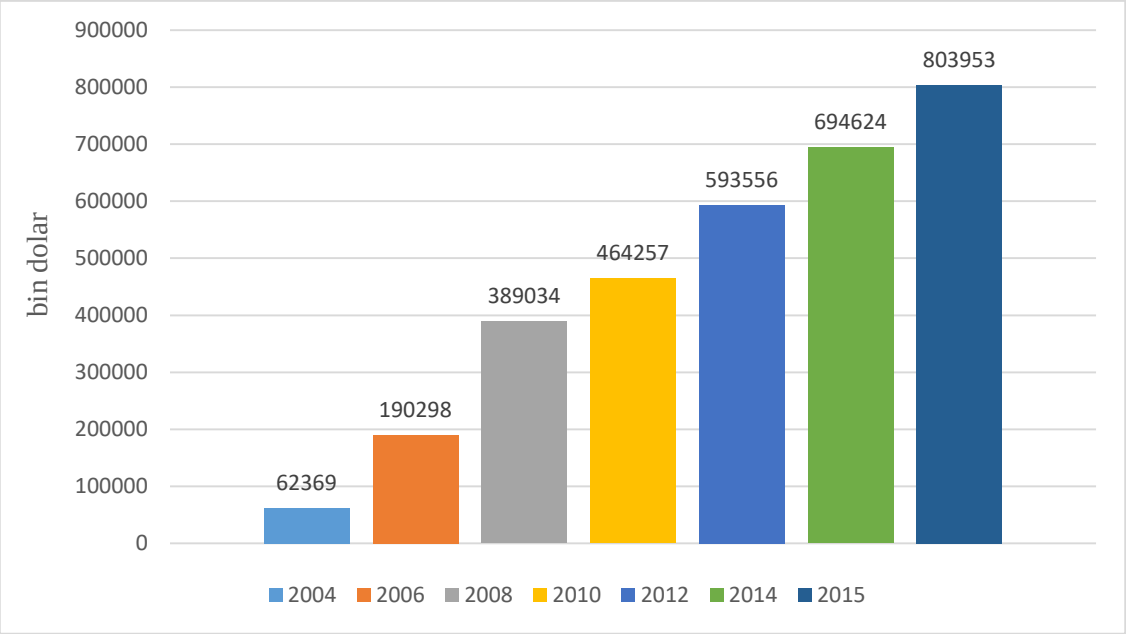

Şekil 58: GTIP No. 73. Demir veya çelikten eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 73. faslındaki , “Demir veya çelikten eşya” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 62 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 803 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 1289 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 13 kalem olup GTIP No. 7304, 7305, 7306, 7308, 7310, 7311, 7312, 7315, 7318, 7321, 7323 ve 7326.

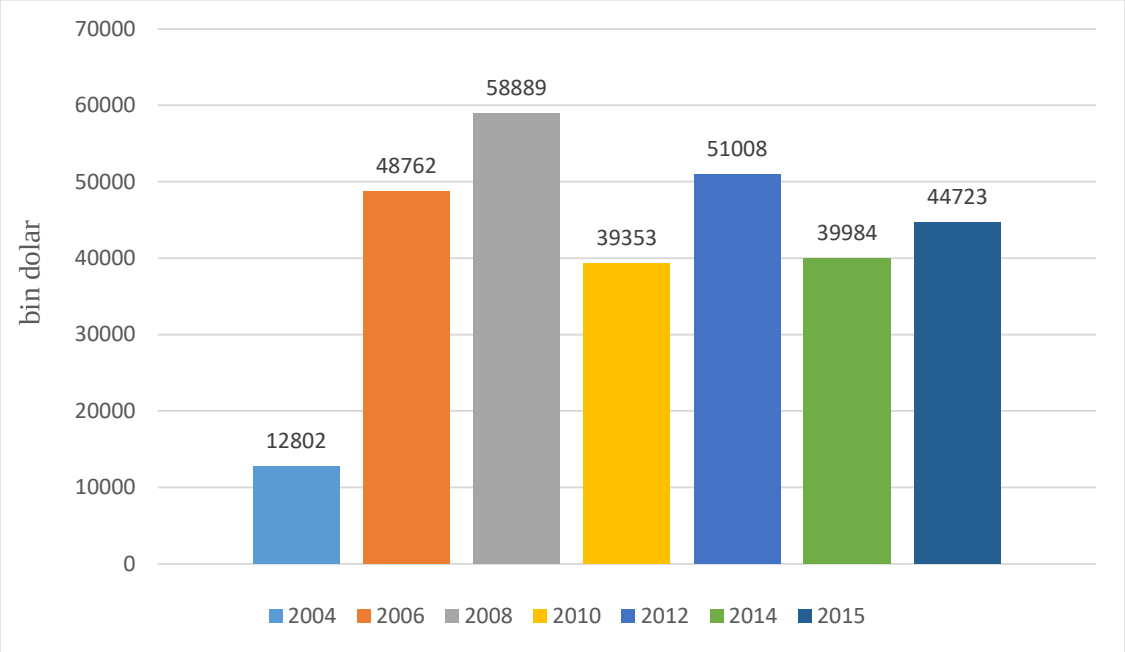

Şekil 59: GTIP No. 74. Bakır ve bakırdan eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 74. faslındaki , “74. Bakır ve bakırdan eşya” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 12 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 44 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 349 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 58 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden dört kalem olup GTIP No. 7402, 7404, 7411 ve 7412.

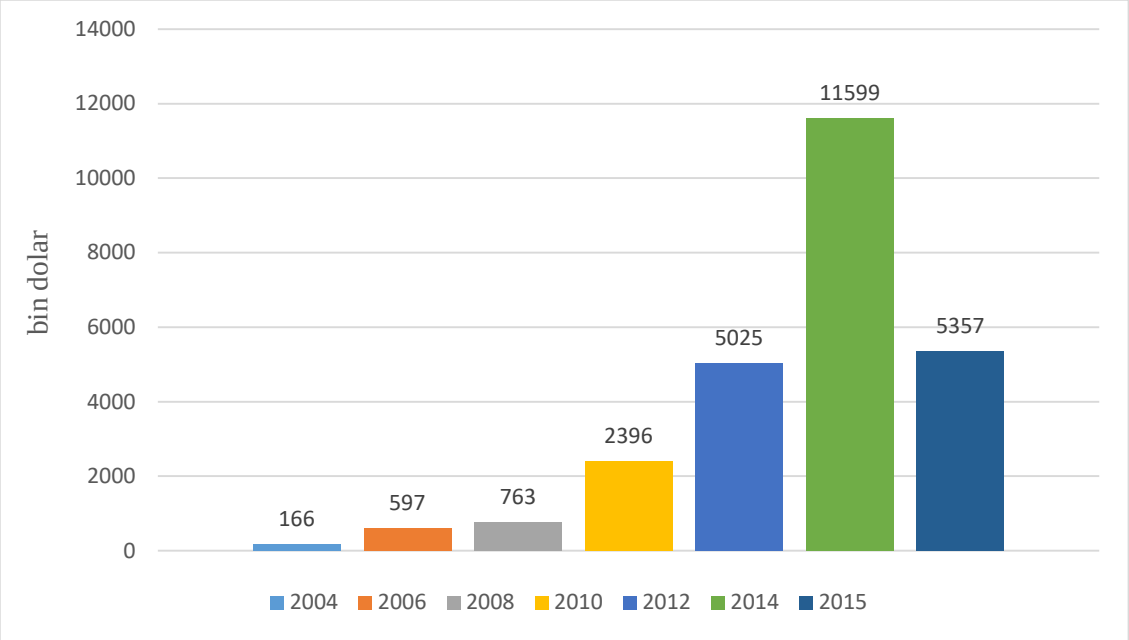

Şekil 60: GTIP No. 75. Nikel ve nikelden eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 75. faslındaki , "Nikel ve nikelden eşya" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 166 bin Amerika doları iken 2015 yılında 5 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 3227 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 11 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

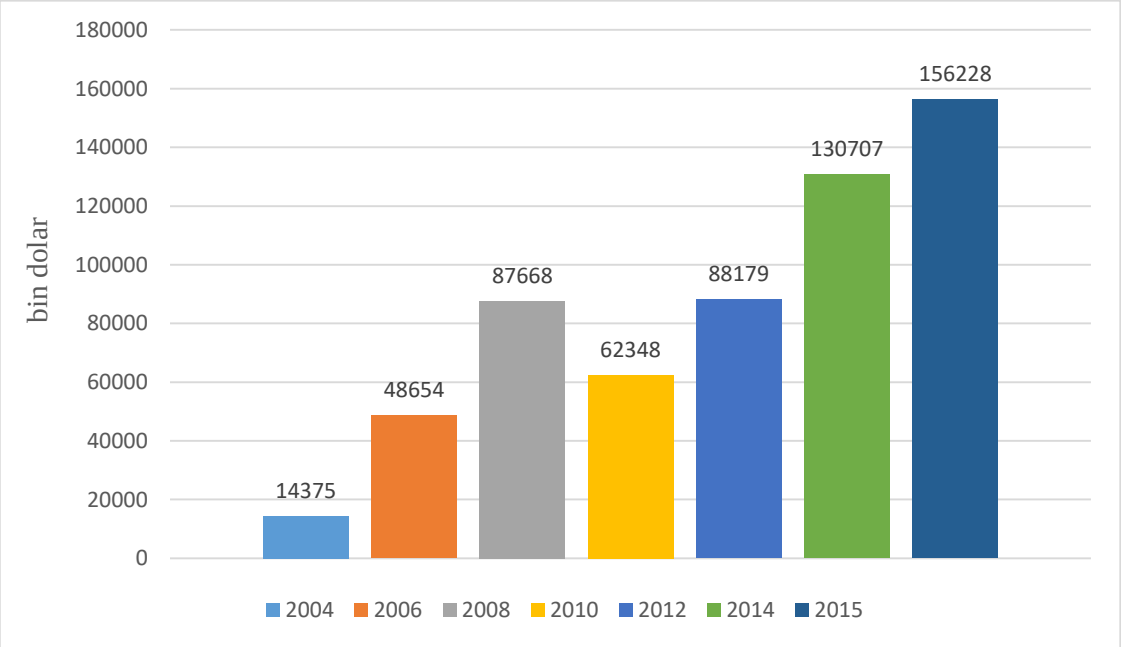

Şekil 61: GTIP No. 76. Alüminyum ve alüminyumdan eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 76. faslındaki , “Alüminyum ve alüminyumdan eşya” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 14 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 156 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 1087 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden dört kalem olup GTIP No. 7606, 7607, 7615 ve 7616.

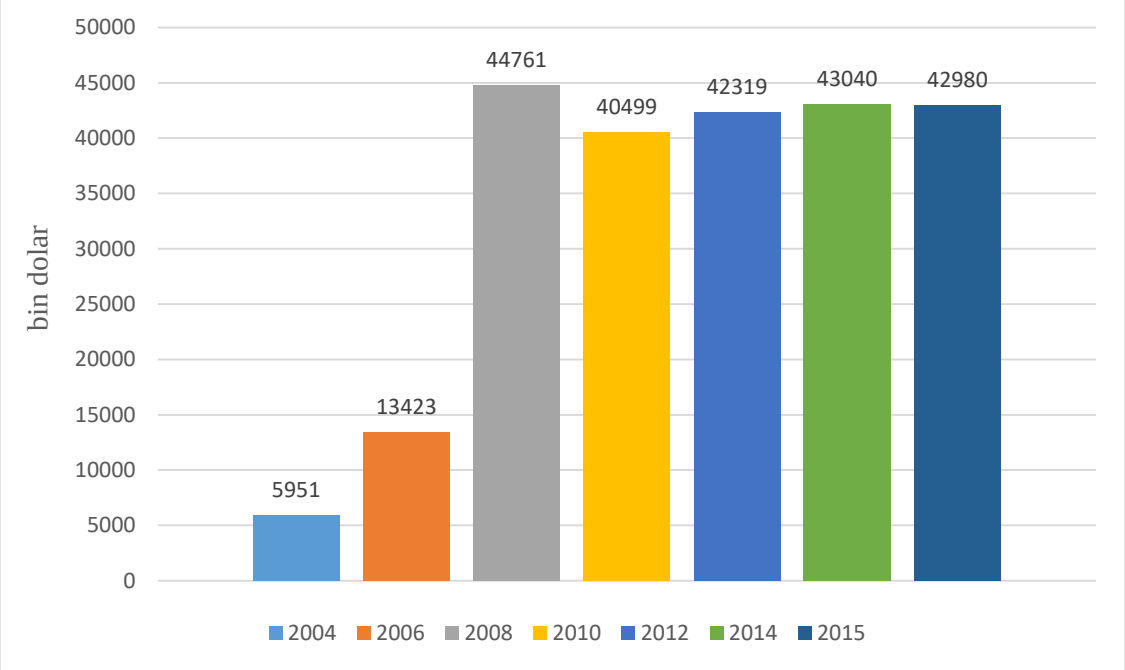

Şekil 62: GTIP No. 81. Diğer adi metaller (tungsten, molibden vb.)

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 81. faslındaki , “Diğer adi metaller (tungsten, molibden, tantal, magnezyum, kobalt, bizmut, kadmiyum, vb.), Sermetler, bunlardan eşya” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 5,9 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 42 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 722 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2008 yılında 44 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 8104.

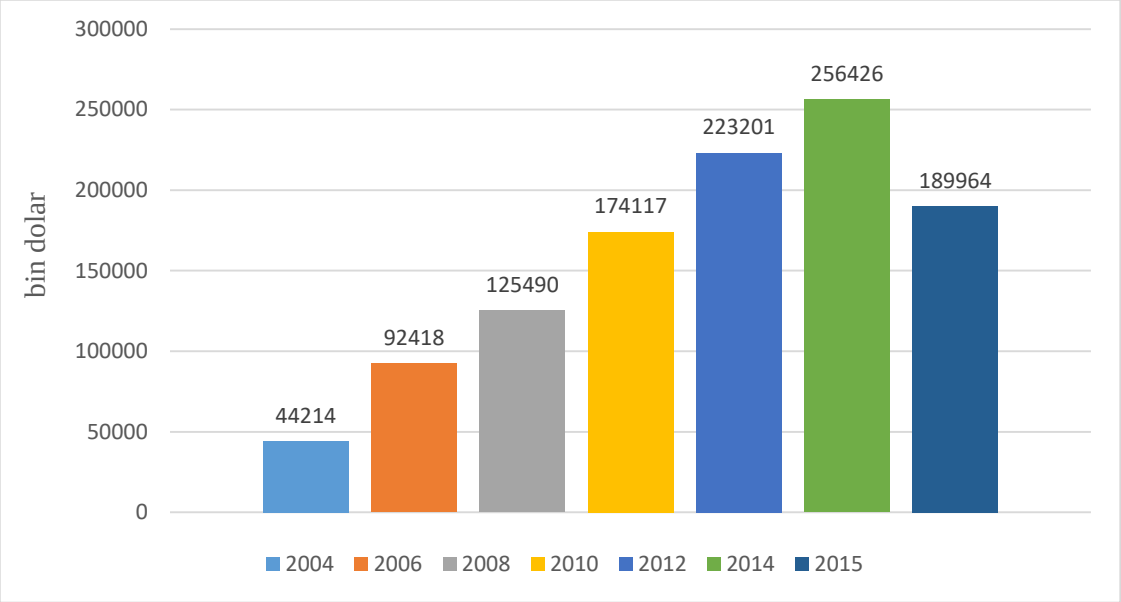

Şekil 63: GTIP No. 82. Adi metallerden aletler ve sofra takımları vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 82. faslındaki , "Adi metallerden aletler, bıçak eşyası ve sofra takımları, vb." ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 44 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 189 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 430 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 256 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden yedi kalem olup GTIP No. 8202, 8203, 8204, 8205, 8207, 8211 ve 8215 tır.

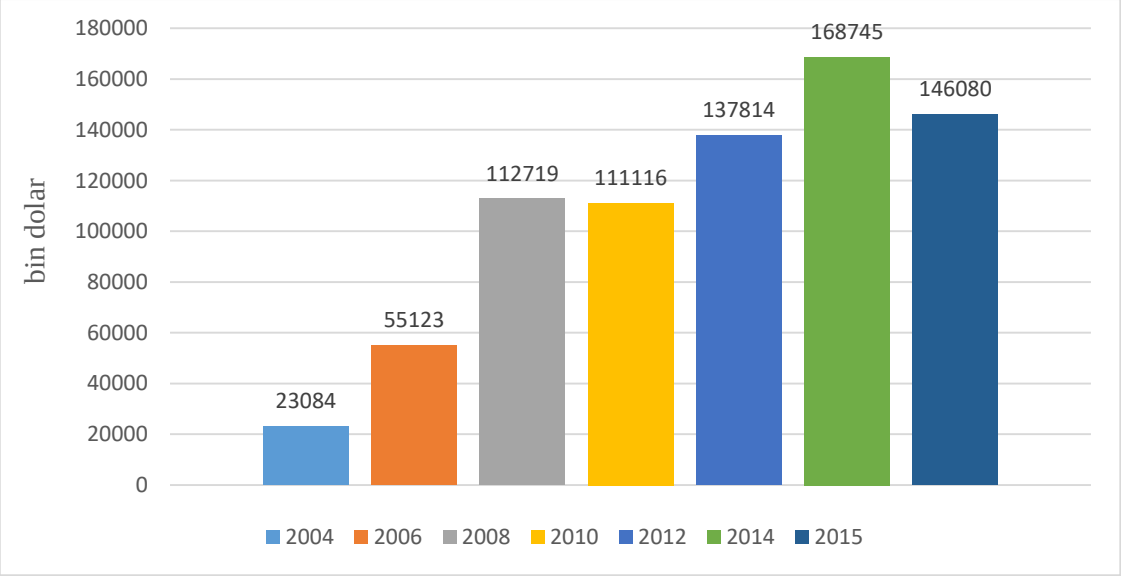

Şekil 64: GTIP No. 83. Adi metallerden çeşitli eşya vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 83. faslındaki , “Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 23 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 146 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 633 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 168 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden üç kalem olup GTIP No. 8301, 8302 ve 8308.

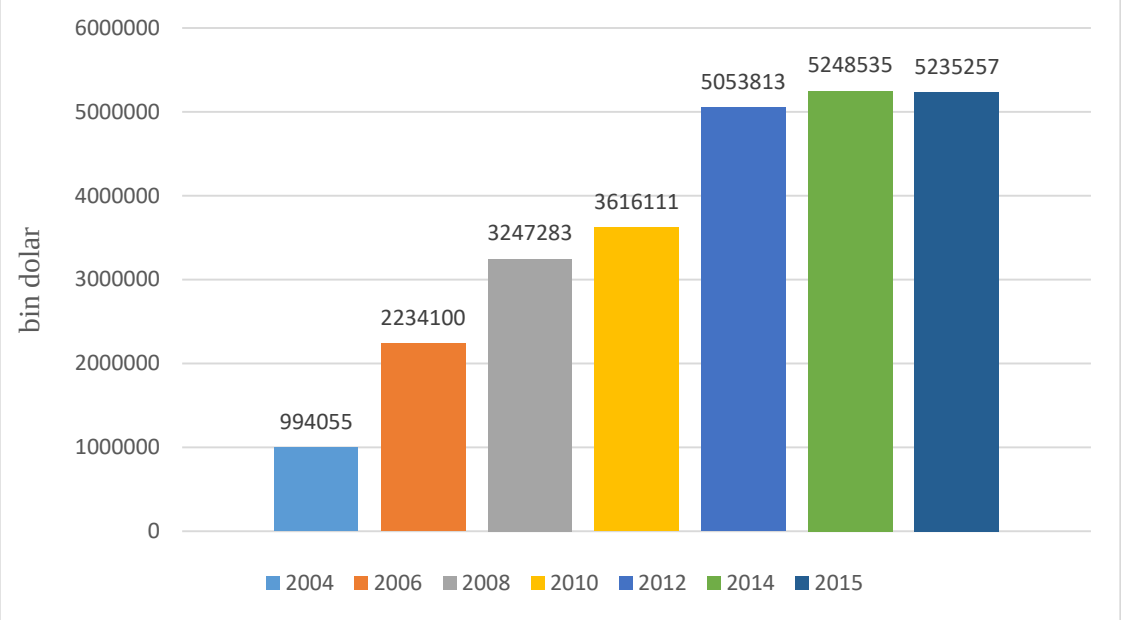

Şekil 65: GTIP No. 84. Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 84. faslındaki , “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 994 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 523 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 527 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 524 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 11 kalem olup GTIP No. 8413, 8414, 8418, 8421, 8426, 8431, 8477, 8479, 8481, 8482 ve 8483.

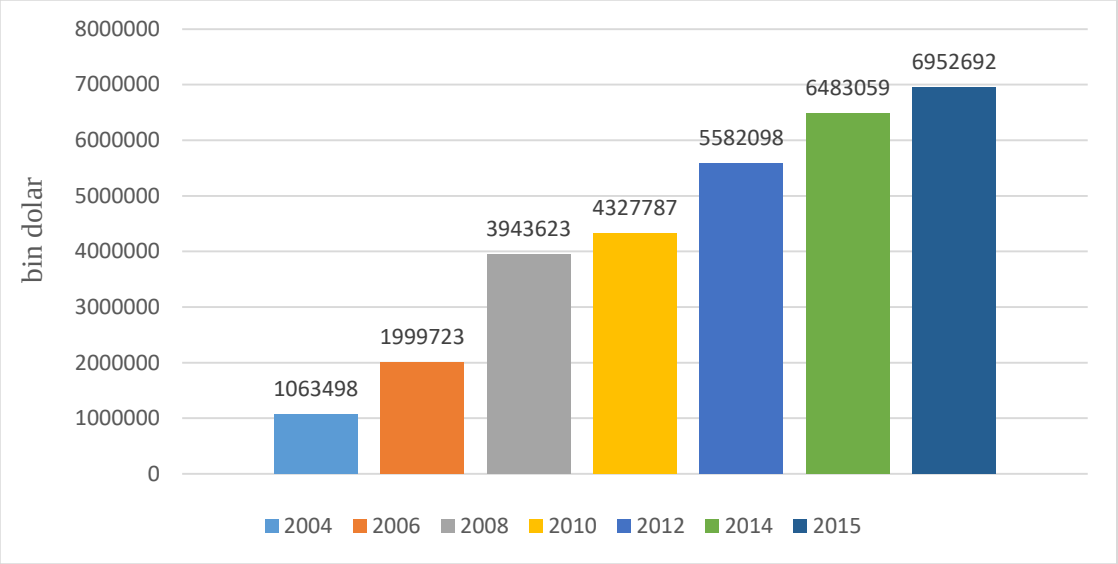

Şekil 66: GTIP No. 85. Elektrikli makina ve cihazlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 85. faslındaki , "Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 1 milyar Amerika doları iken 2015 yılında 6,9 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 654 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. 2014 yılında 6,4 milyar Amerika doları olarak devamlı yükselen bir grafik çizmektedir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 19 kalem olup GTIP No. 8501, 8504, 8507, 8509, 8512, 8516, 8517, 8518, 8523, 8531, 8532, 8536, 8537, 8541, 8543, 8544, 8579, 8582 ve 8483.

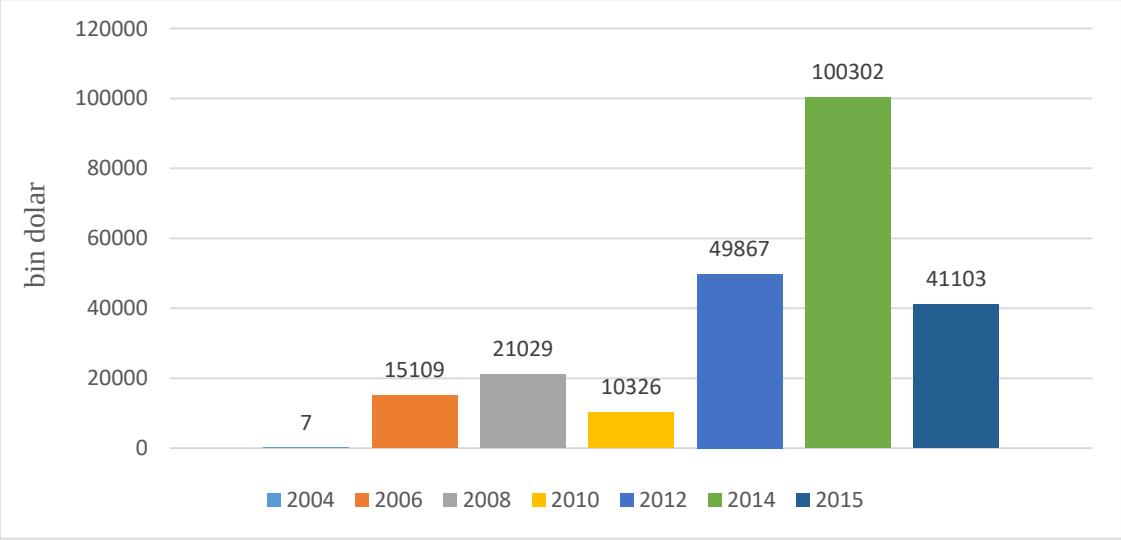

Şekil 67: GTIP No. 86. Demiryolu vb. hatlara ait taşıtlar ve malzemeler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 86. faslındaki , “Demiryolu vb. hatlara ait taşıtlar ve malzemeler, bunların aksam-parçaları, mekanik trafik sinyalizasyon cihazları” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 7 bin Amerika doları iken 2015 yılında 41 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 587186 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 100 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 8603 ve 8607.

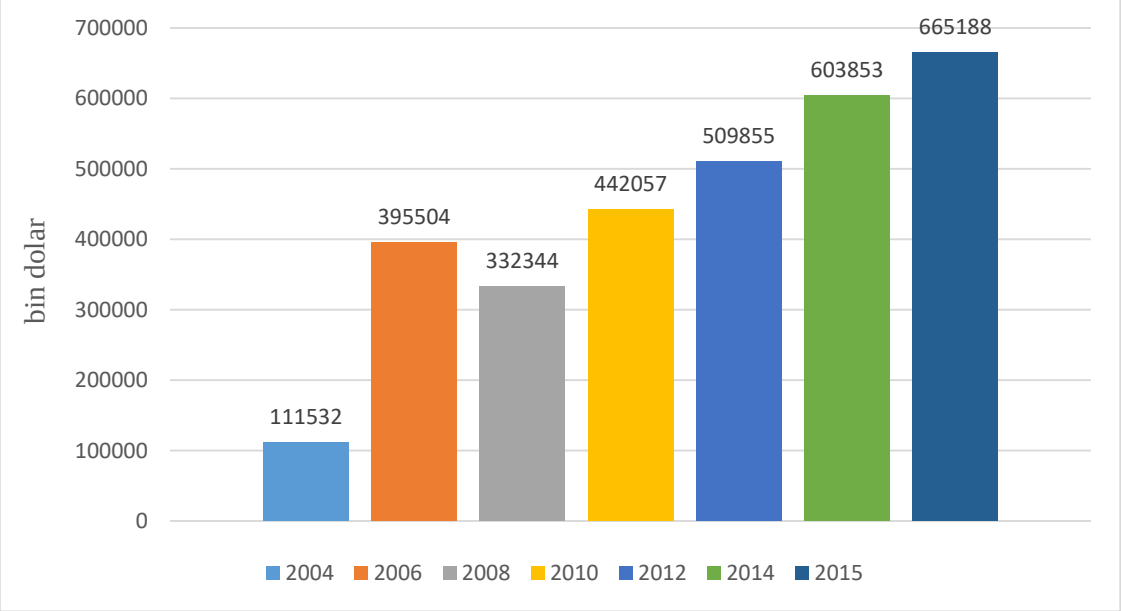

Şekil 68: GTIP No. 87. Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 87. faslındaki , “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 111 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 665 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 596 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. 2014 yılında 603 milyar Amerika doları olarak devamlı yükselen bir grafik çizmektedir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden altı kalem olup GTIP No. 8703, 8708, 8711, 8714, 8715 ve 8716.

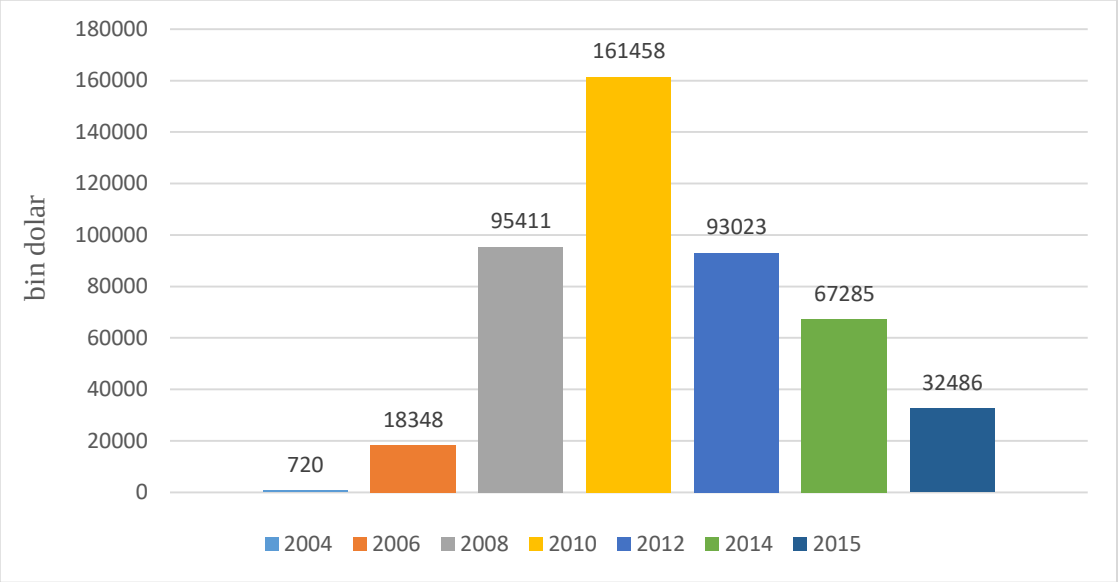

Şekil 69: GTIP No. 89. Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 89. faslındaki , "Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 720 bin Amerika doları iken 2015 yılında 32 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 4512 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2010 yılında 161 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 8901.

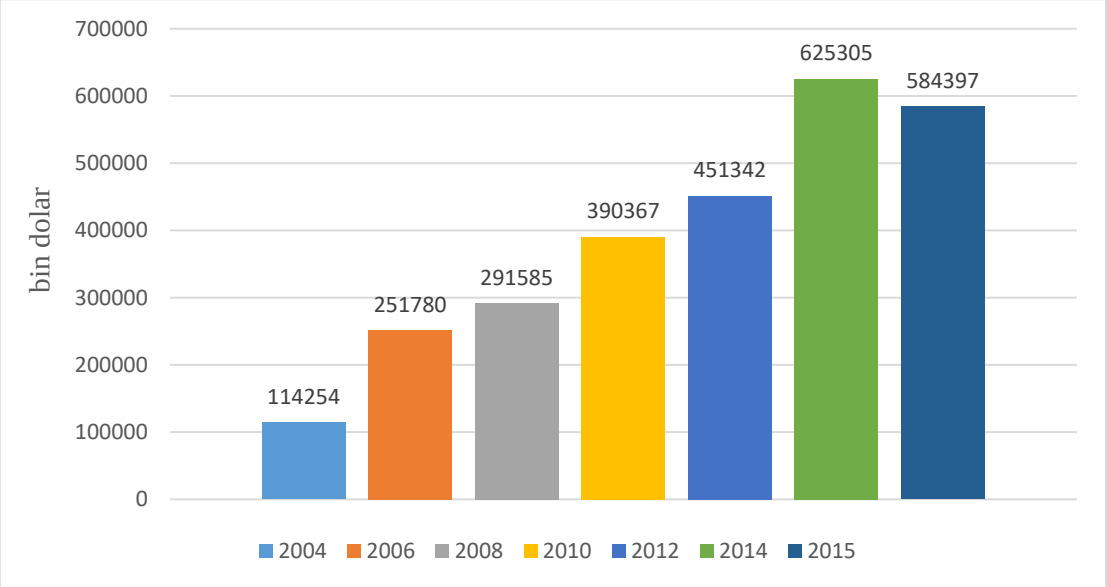

Şekil 70: GTIP No. 90. Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, tıbbi, cerrahi alet vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 90. faslındaki , “Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 114 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 584 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 511 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 625 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden 13 kalem olup GTIP No. 9001, 9013, 9017, 9018, 9019, 9021, 9022, 9025, 9026, 9027, 9030, 9031 ve 9032.

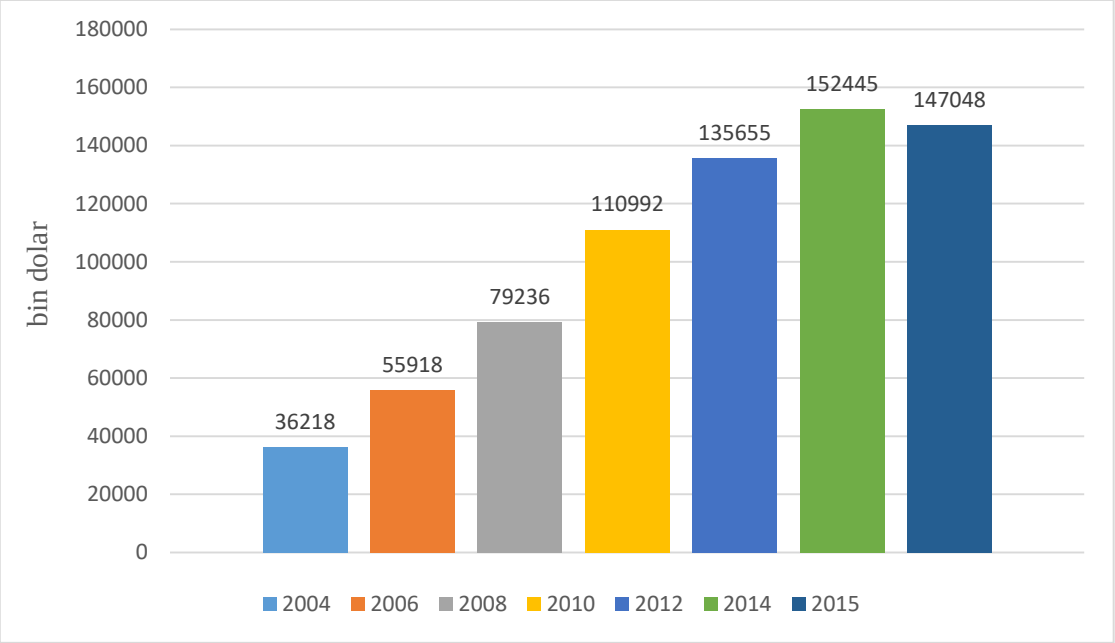

Şekil 71: GTIP No. 91. Saatler ve bunların aksam ve parçaları

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 91. faslındaki , “Saatler ve bunların aksam ve parçaları” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 36 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 147 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 406 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 152 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden üç kalem olup GTIP No. 9102, 9105 ve 9107.

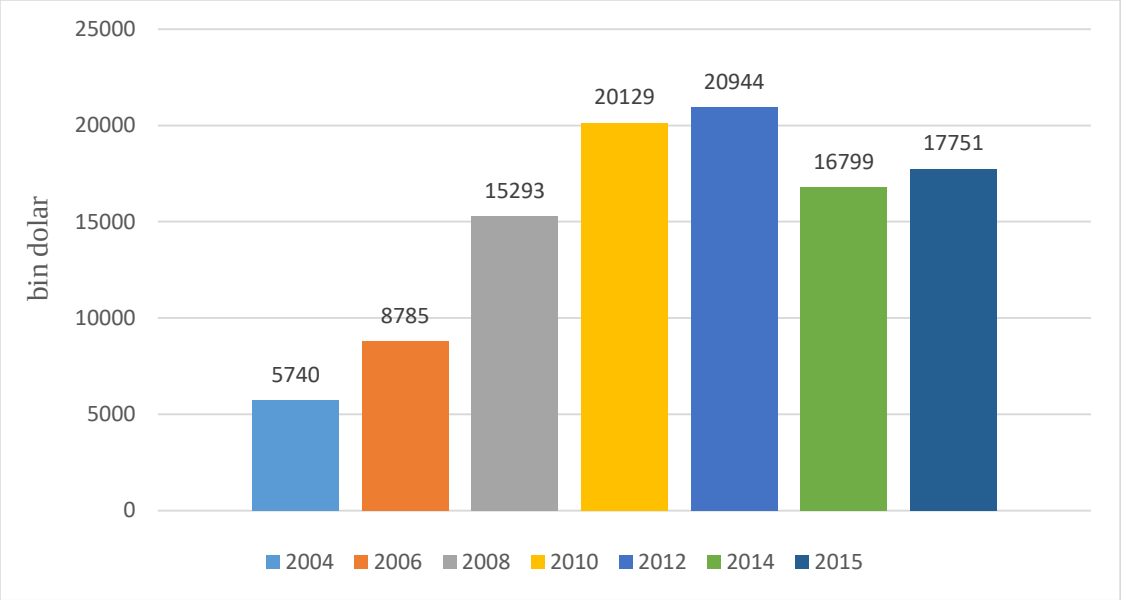

Şekil 72: GTIP No. 92. Müzik aletleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 92. faslındaki , "Müzik aletleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 5 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 17 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 309 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 20 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 9202 ve 9207.

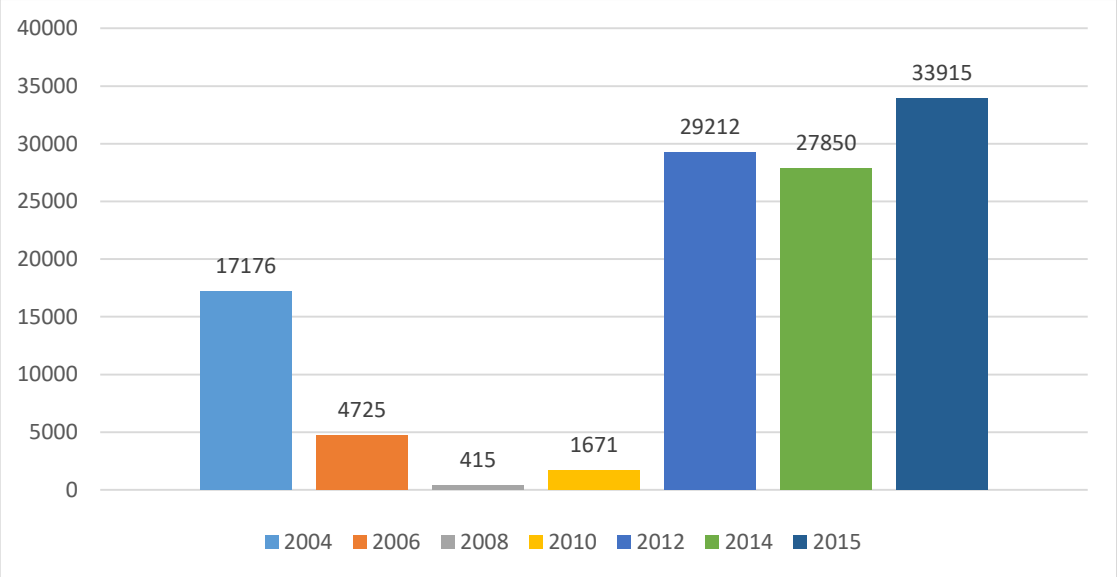

Şekil 73: GTIP No. 93. Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 93. faslındaki , “Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 17 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 33 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 197 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir.

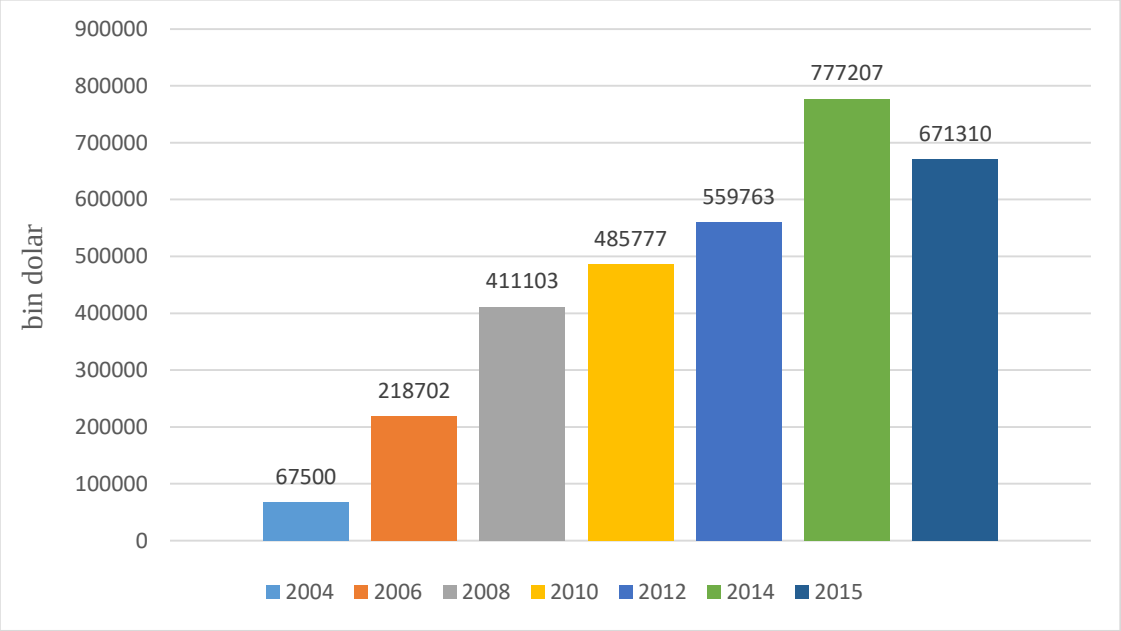

Şekil 74: GTIP No. 94. Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 94. faslındaki , “Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 67 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 671 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 995 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 777 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden dört kalem olup GTIP No. 9401, 9403, 9404 ve 9405.

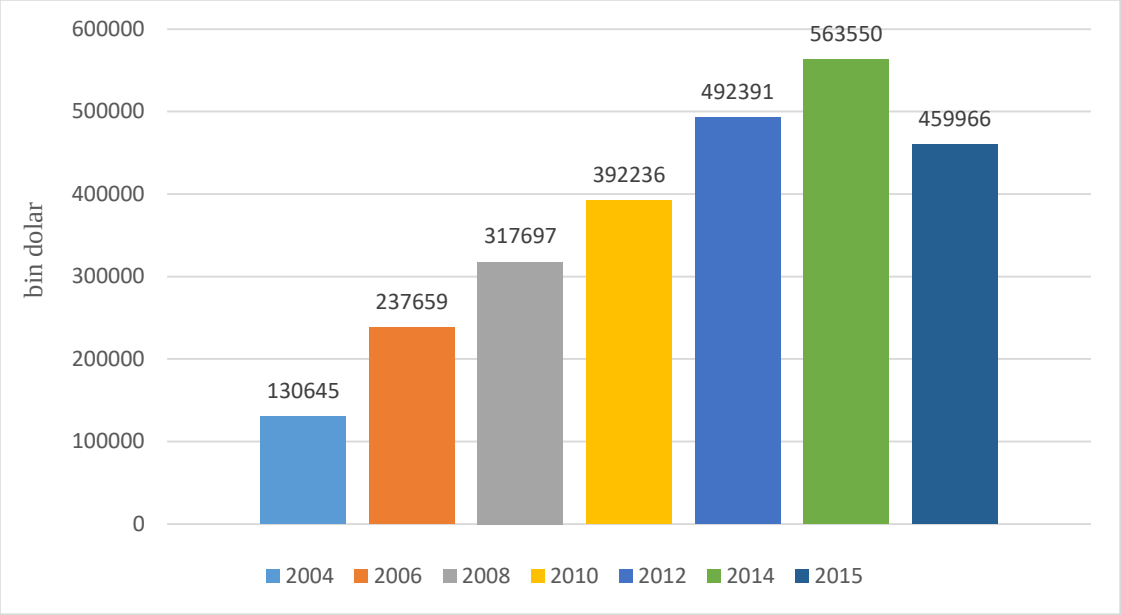

Şekil 75: GTIP No. 95. Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 95. faslındaki , "Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 130 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 459 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 352 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 563 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden beş kalem olup GTIP No. 9503, 9504, 9505, 9506 ve 9507.

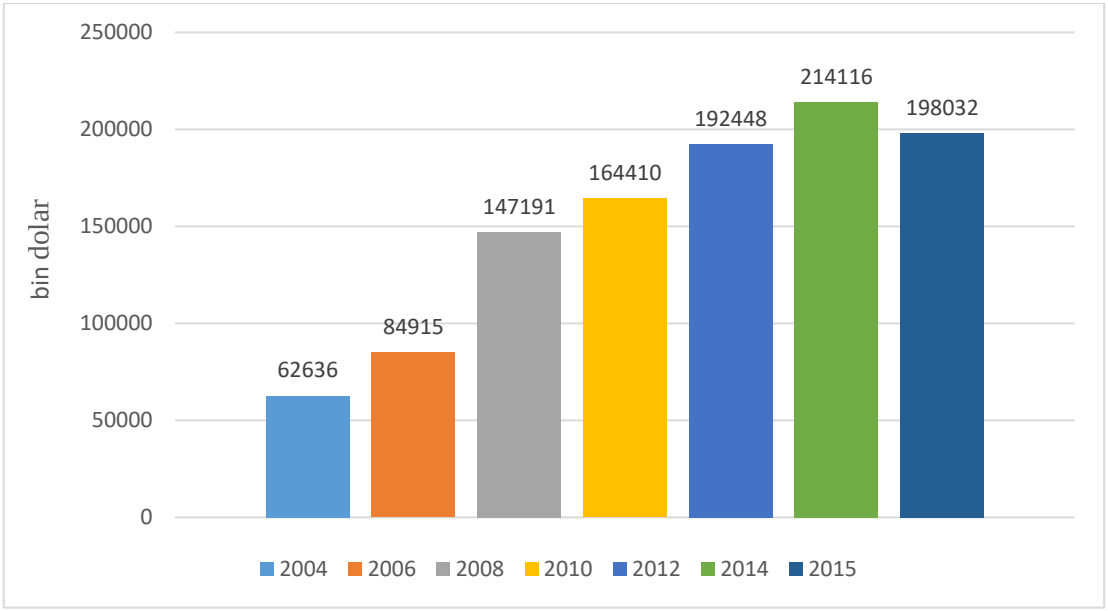

Şekil 76: GTIP No. 96. Çeşitli mamul eşya vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 96. faslındaki , "Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 62 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 198 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 316 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 214 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden sekiz kalem olup GTIP No. 9603, 9606, 9607, 9608, 9613, 9615, 9616 ve 9617 dır.

5.2.Türkiye'nin Çin'e İhraç Ettiği Ürünler

Türkiye'nin Dünya'ya ihracatı 2004 yılında 63 milyar dolar iken, 2015 yılında 143 milyar dolarlık ihracatı ile 11 yılda 2,2 kat büyüme göstermektedir ve dünyanın 31. büyük ihracatçısı olarak gözüküyor. Şimdi Türkiye'nin Çine olan ihracatını tek tek inceleyeceğiz.

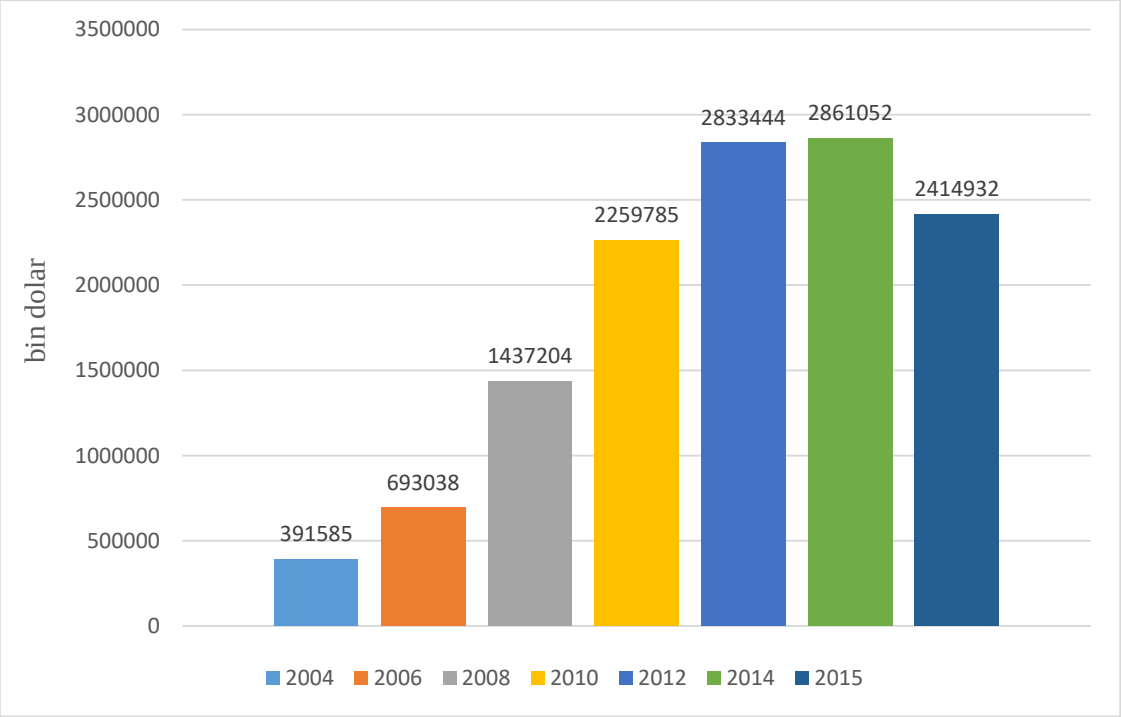

Şekil 77: Türkiye'nin Çin'e Toplam İhracatı 2004-2015

Kaynak: TradeMap

2015 yılında Türkiye'nin Çin'e ihracatı 2,4 milyar Amerika doları olup, Çin'in 2015 yılındaki 1,6 trilyon Amerika doları olan toplam ithalatında Türkiye'nin payı ise yüzde 0.15 olmuştur.

2014 yılında Türkiye'nin Çin'e ihracatı 2,8 milyar Amerika doları olup 2004 yılından 2015 yılına kadar son 11 yılın zirvesine ulaşmıştır. 2014 yılında Çin'in toplam ithalatı 1,9 trilyon Amerika doları olup, Türkiye'nin payı yüzde 1.14 olmuştur. Bu demek ki 2014 yılı küresel ekonomide bir yükseliş olduğunu göstermektedir.

Yıllara göre en düşük performans 2004 yılında yaşanmıştır. 2004 yılında Türkiye'nin Çin'e ihracatı 391 milyon Amerika dolar olup 11 sene, en düşük noktasıdır. Çin'in 2004 yılındaki toplam dünya ithalatı 561 milyar Amerika doları olmuş ve 2004 yılındaki 9,3 trilyon Amerika doları olan Dünya toplam ithalatındaki payı yüzde 5,9 olarak gerçekleşmiştir. 2004 yılındaki Türkiye'nin Çin toplam ithalatındaki payı ise yüzde 0.06 olmuştur.

Türkiye'nin Çine ihracatında hacmi 10 milyondan aşan ürünleri 2 digit olarak grafikte görsetelecek ve 4 digitli ürünlerin 10 milyondan aşanları ile açıklanayacaktır.

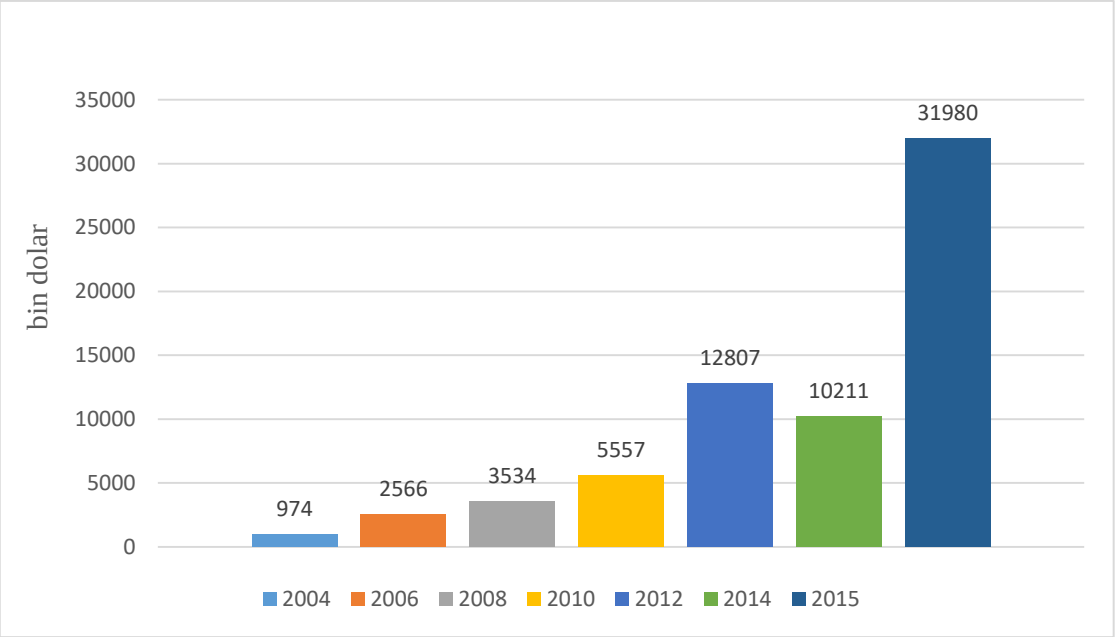

Şekil 78: GTIP No. 08. Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 08. faslındaki , "Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 974 bin Amerika doları iken 2015 yılında 31 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 328 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 0802.

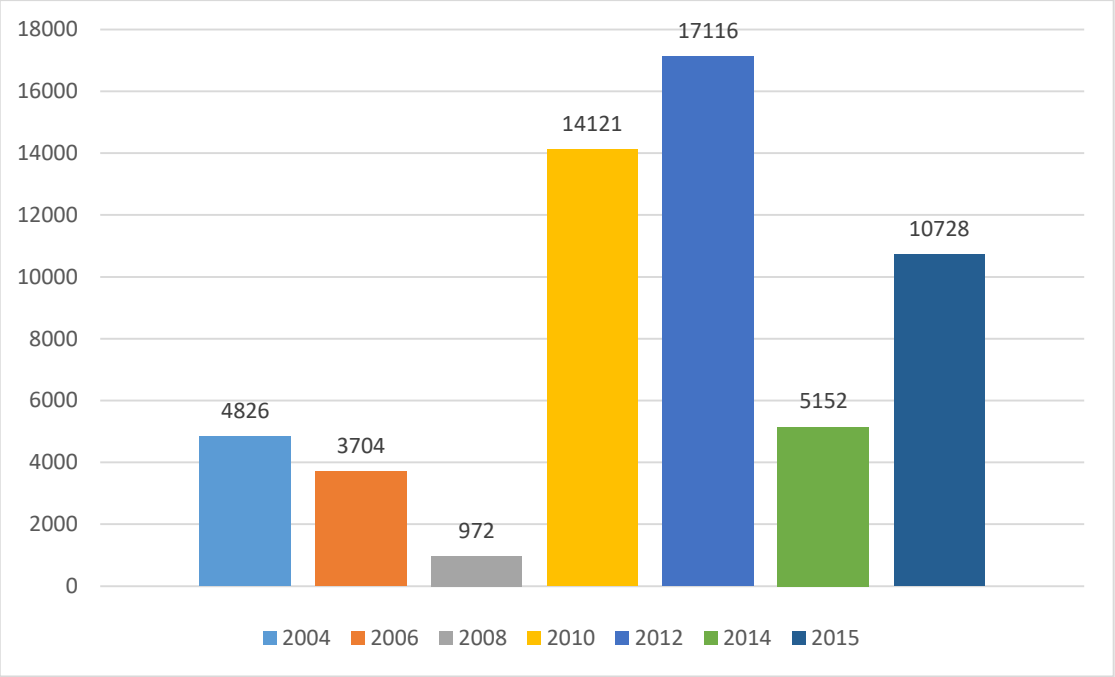

Şekil 79: GTIP No. 14. Örülmeye elverişli bitkisel maddeler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 14. faslındaki , "Örülmeye elverişli bitkisel maddeler, tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan bitkisel ürünler " ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 4,8 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 10 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 222 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 17 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 1404.

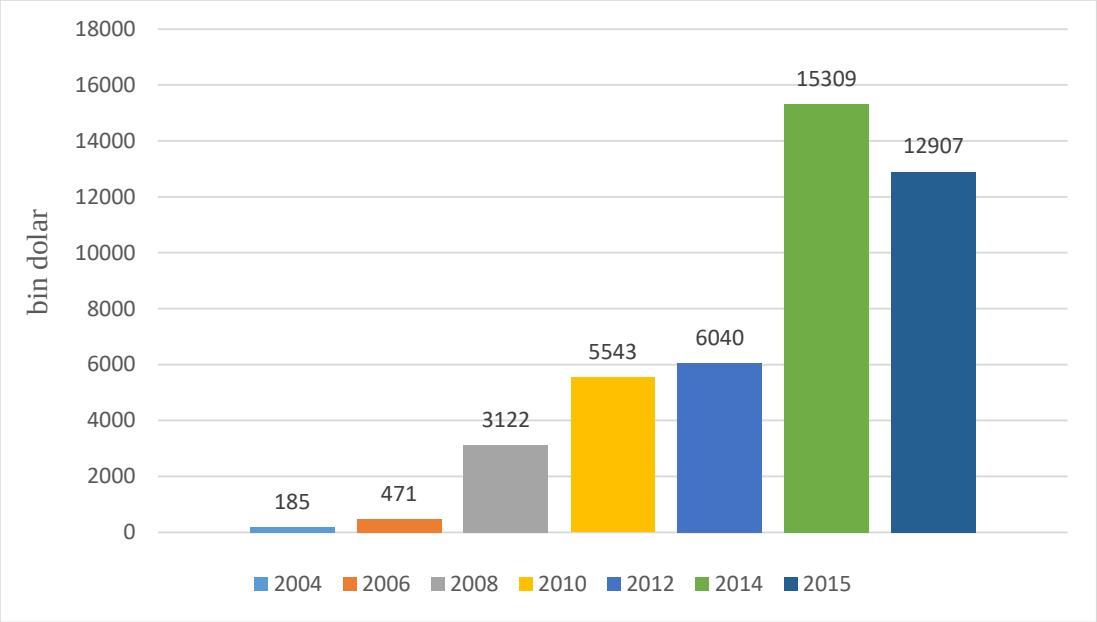

Şekil 80: GTIP No. 15. Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 15. faslındaki , "Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, Yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar " ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 185 bin Amerika doları iken 2015 yılında 12 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 6977 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 15 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

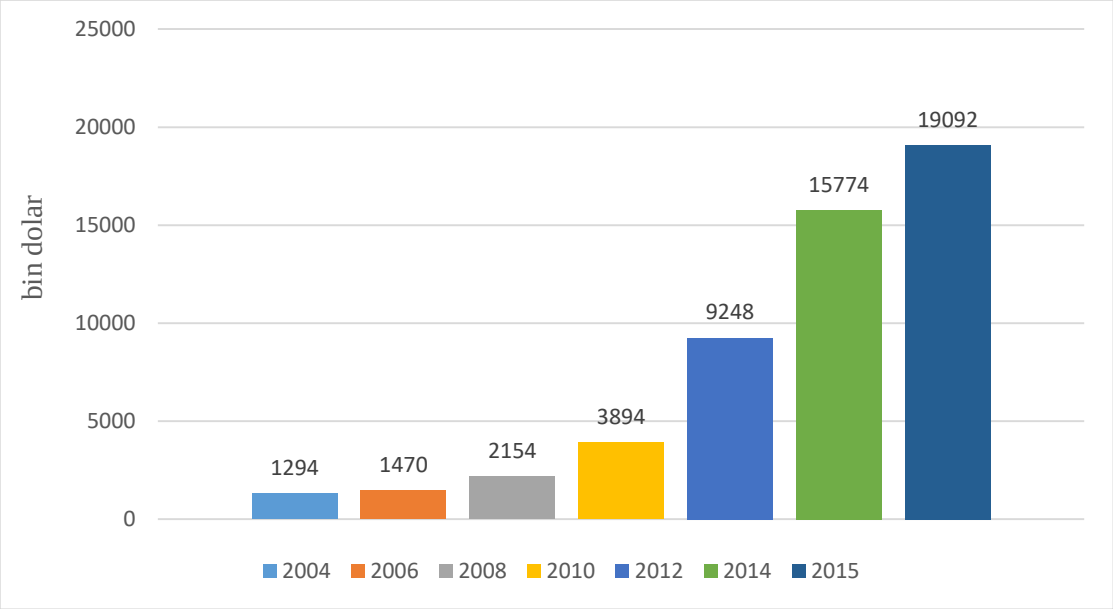

Şekil 81: GTIP No. 19. Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 19. faslındaki , “Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 1 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 19 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 1475 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 1905.

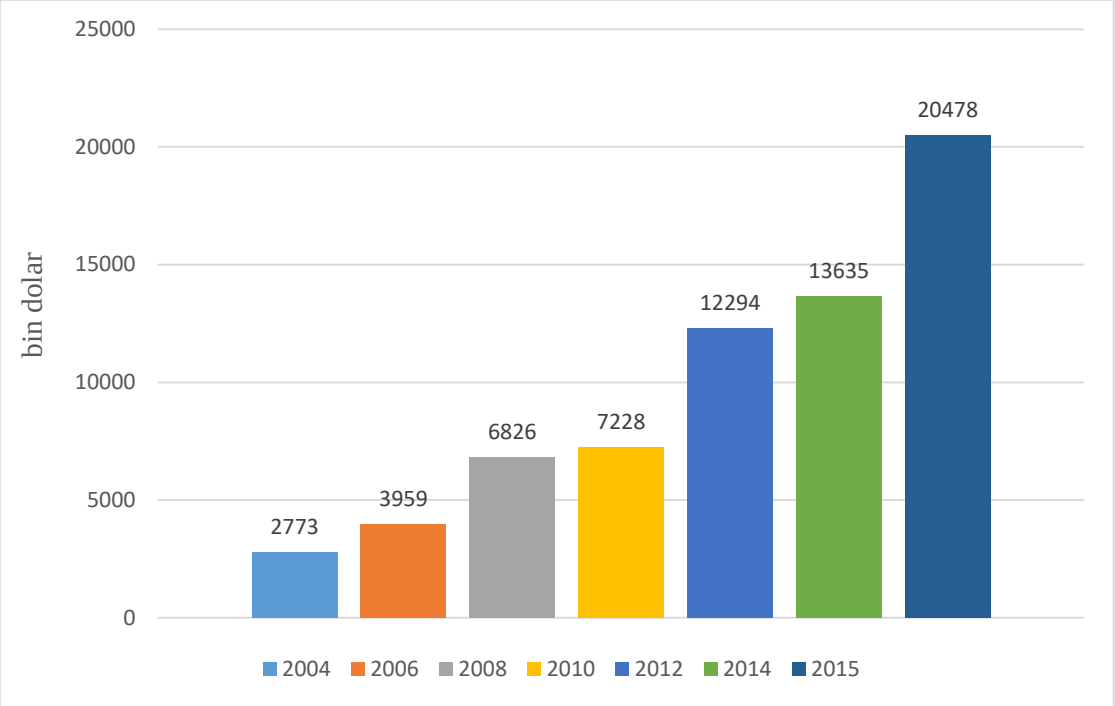

Şekil 82: GTIP No. 20. Sebzeler, meyvalar, sert kabuklu meyvalar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 20. faslındaki , “Sebzeler, meyvalar, sert kabuklu meyvalar ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar ” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 2,7 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 20 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 738 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 2008.

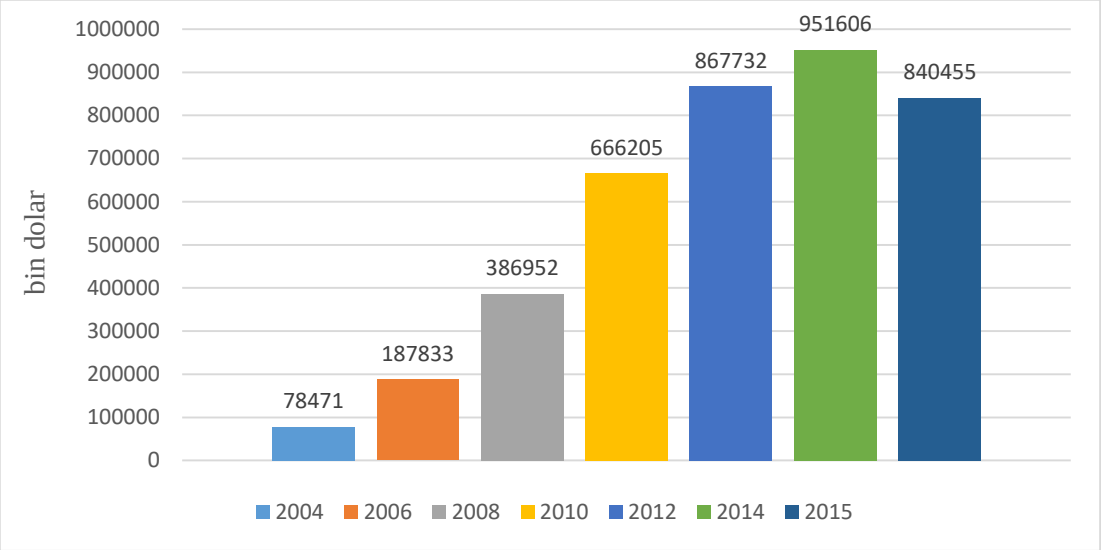

Şekil 83: GTIP No. 25. Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 14. faslındaki , "25. Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 7,8 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 840 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 1071 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 951 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 2515.

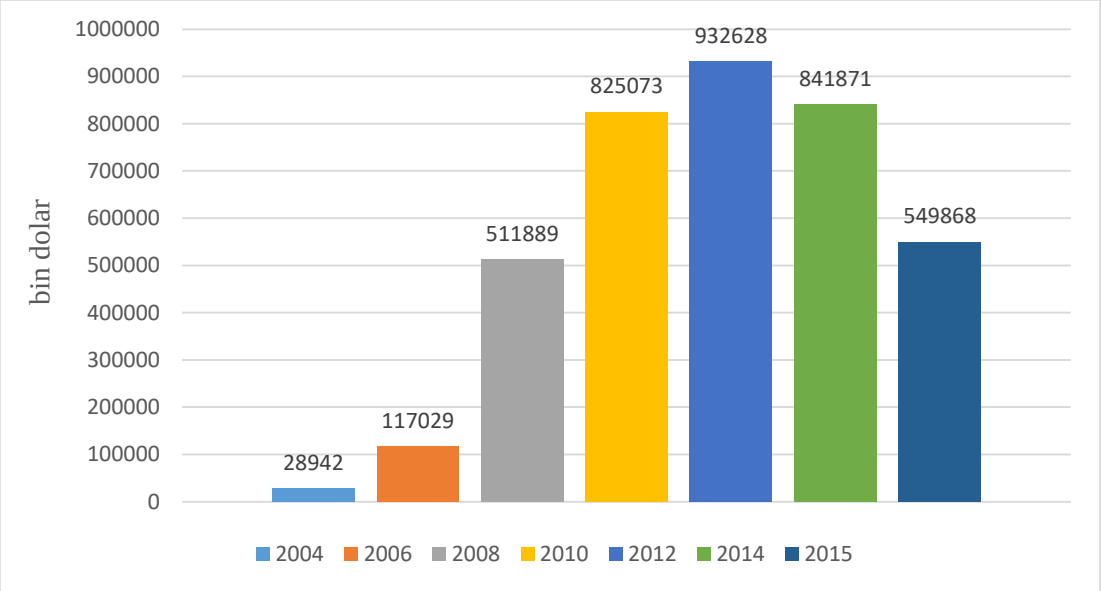

Şekil 84: GTIP No. 26. Metal cevherleri, cüruf ve kül

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 26. faslındaki , “Metal cevherleri, cüruf ve kül” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 28 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 549 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 1900 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 932 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden yedi kalem olup GTIP No. 2601, 2602, 2603, 2607, 2608, 2610 ve 2616.

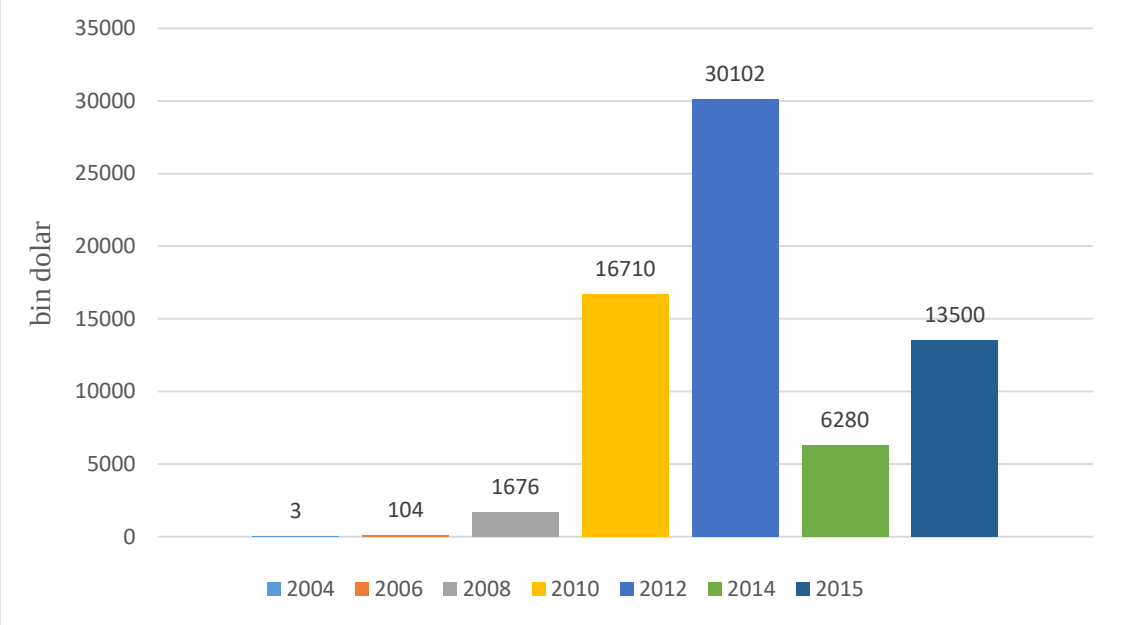

Şekil 85: GTIP No. 27. Mineral yakıtlar, mineral yağlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 27. faslındaki , “Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 3 bin Amerika doları iken 2015 yılında 13 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 450000 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 30 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 2710.

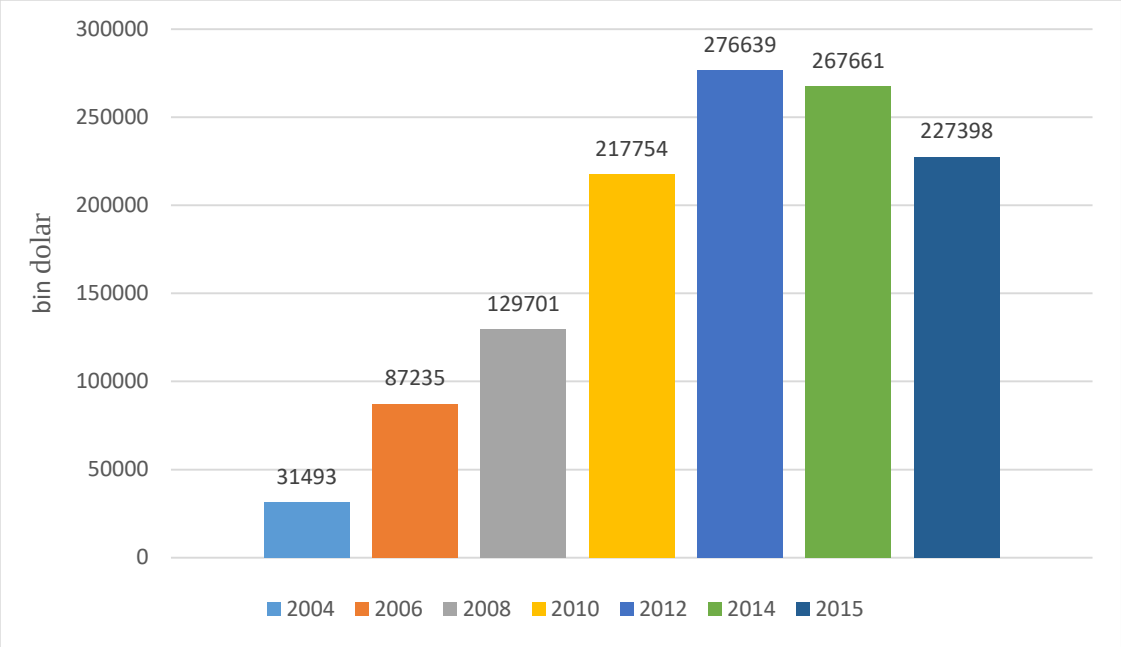

Şekil 86: GTIP No. 28. İnorganik kimyasallar, kıymetli metal vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 28. faslındaki , "İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 31 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 227 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 722 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 276 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

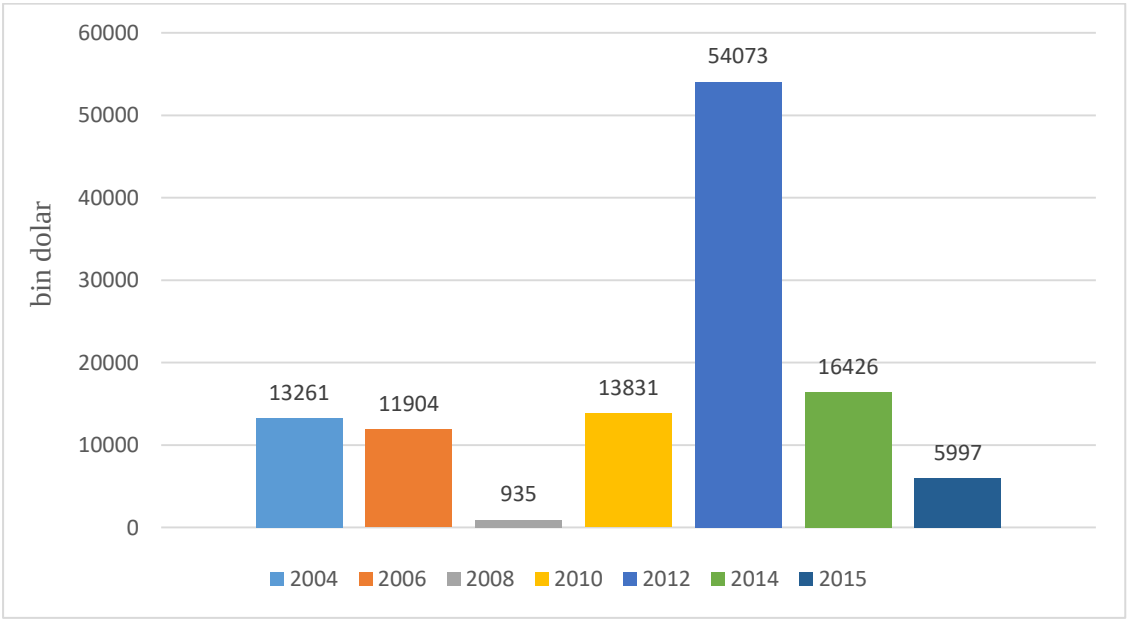

Şekil 87: GTIP No. 29. Organik kimyasal ürünler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 29. faslındaki , “Organik kimyasal ürünler” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 13 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 5 milyon Amerika dolarına düşmüştür ve 11 yılda % -221 kat küçülüyor. En iyi performans 2012 yılında 54 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

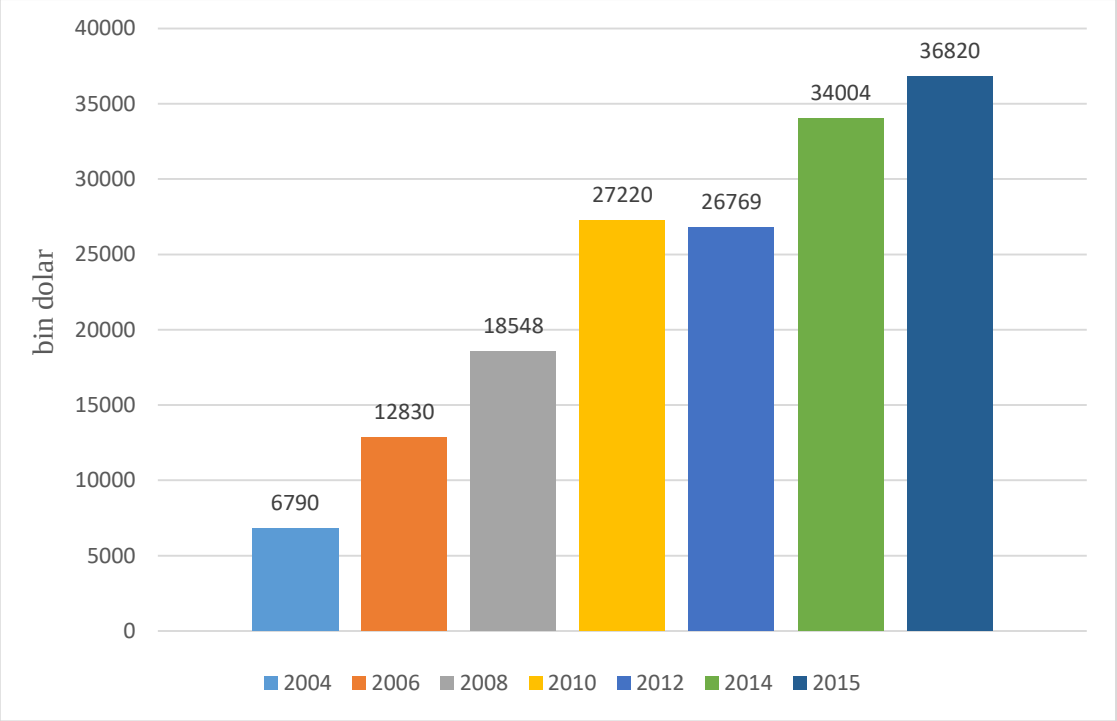

Şekil 88: GTIP No. 32. Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 32. faslındaki , “Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vb. vernikler, vb. macunlar, mürekkepler” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 6 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 36 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 542 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir.

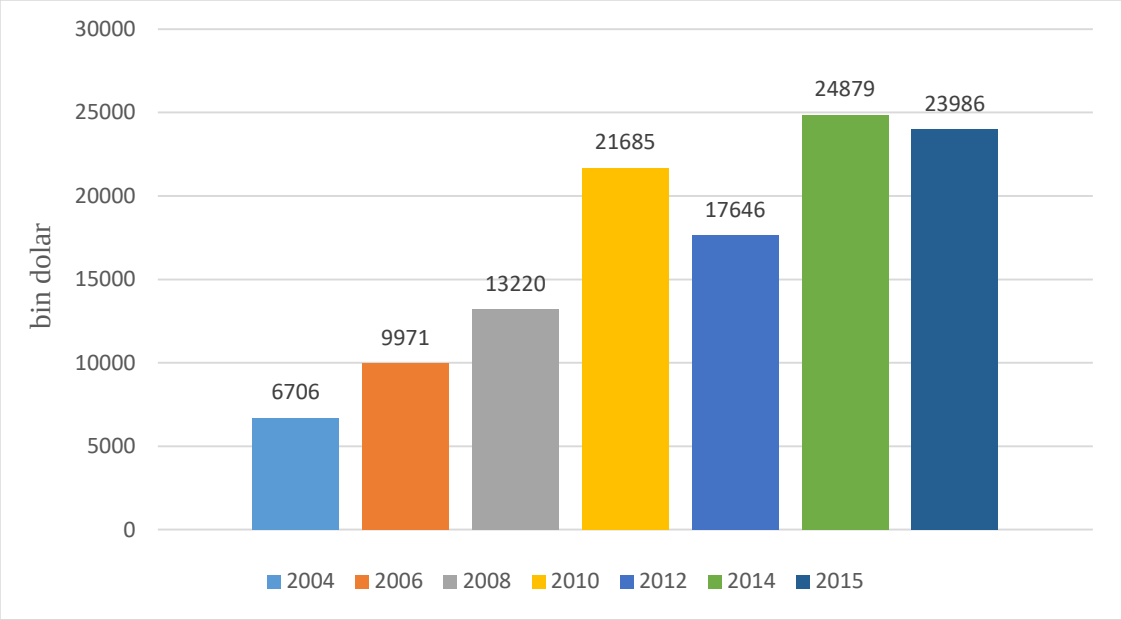

Şekil 89: GTIP No. 39. Plastikler ve mamulleri

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 39. faslındaki , "Plastikler ve mamulleri" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 6 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 23 milyon Amerika dolarına düşmüştür ve 11 yılda % 358 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 24 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden iki kalem olup GTIP No. 3906 ve 3917.

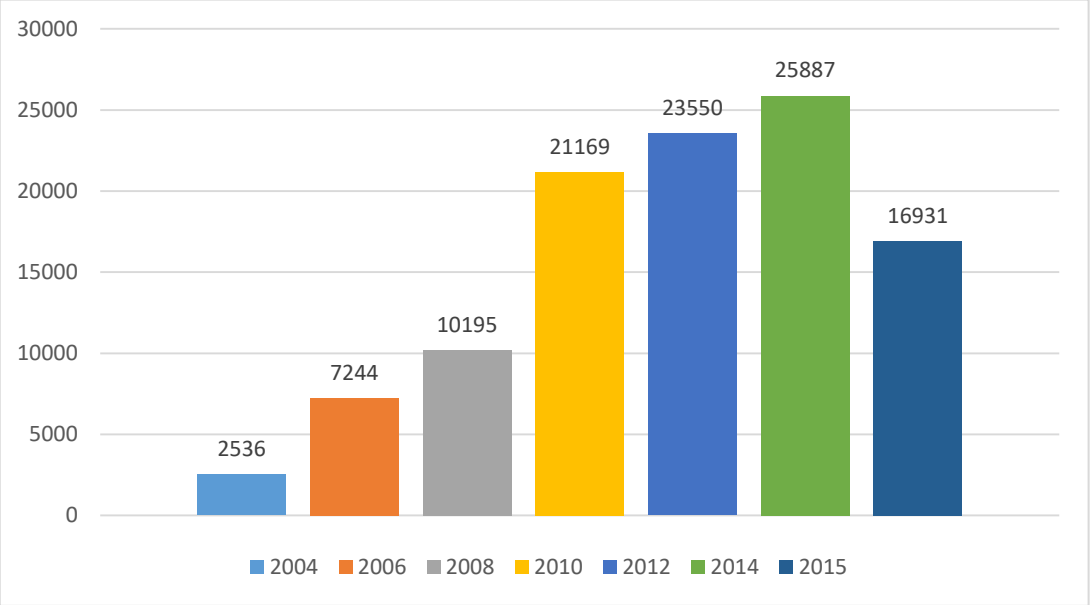

Şekil 90: GTIP No. 40. Kauçuk ve kauçuktan eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 40. faslındaki , “Kauçuk ve kauçuktan eşya” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 2,5 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 16,9 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 668 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 25 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 4016.

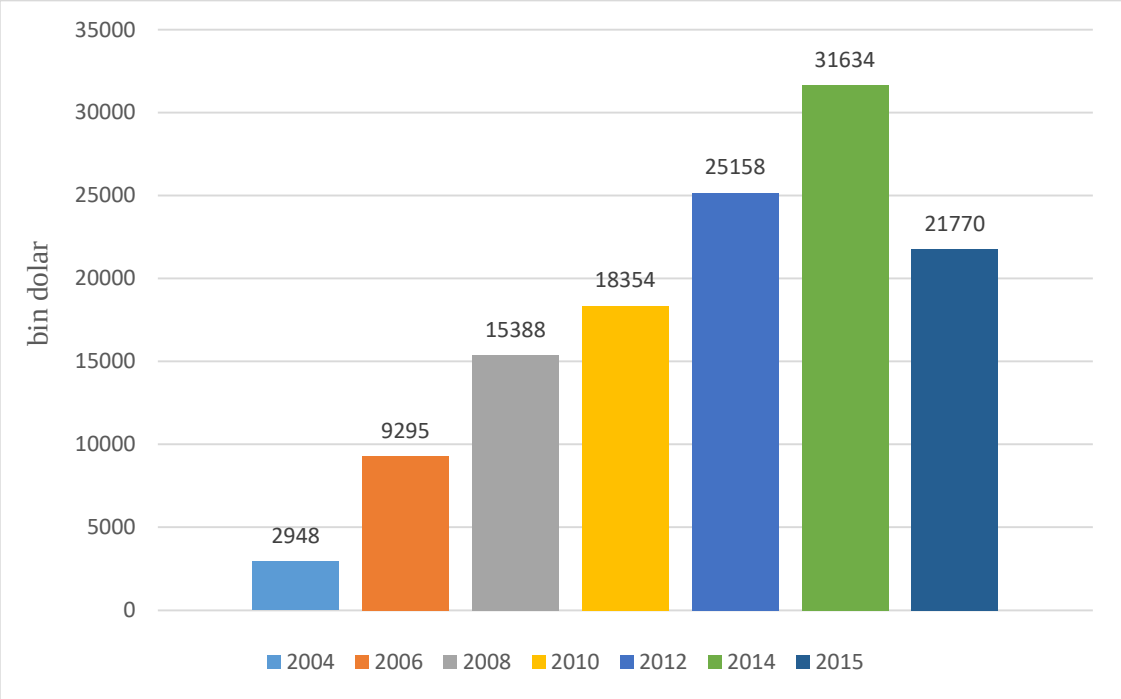

Şekil 91: GTIP No. 41. Ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve köseleler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 41. faslındaki , “Ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve köseleler” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 2,9 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 21,7 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 738 kat büyümüştür. En iyi performans 2014 yılında 31,6 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 4104.

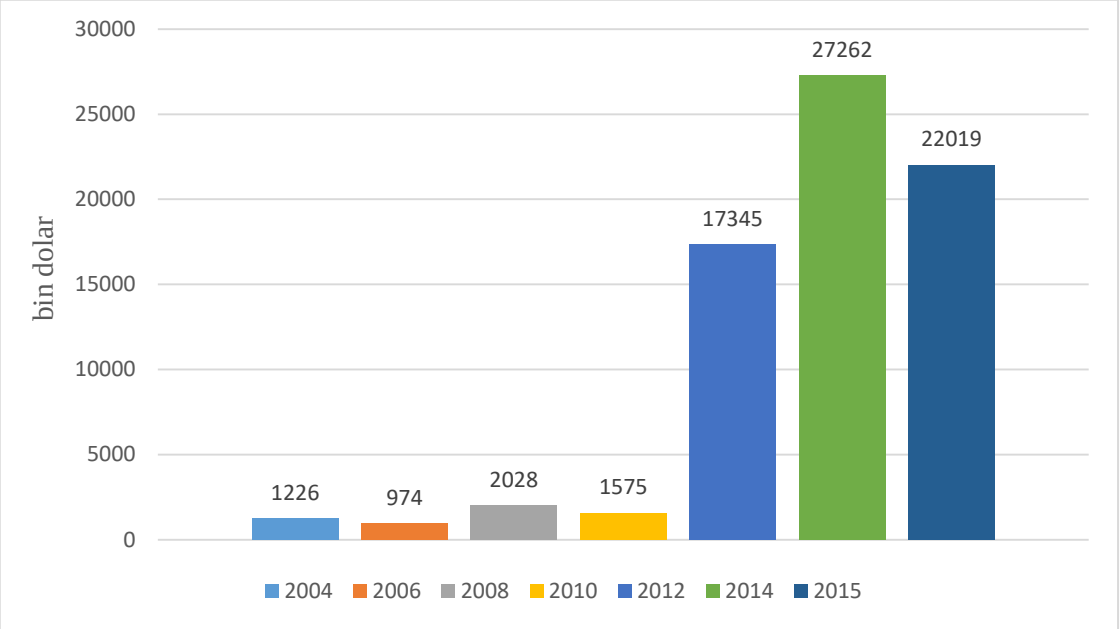

Şekil 92: GTIP No. 43. Kürkler ve taklit kürkler, bunların mamulleri

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 43. faslındaki , "Kürkler ve taklit kürkler, bunların mamulleri" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 1 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 22 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 1796 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 27 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 4302.

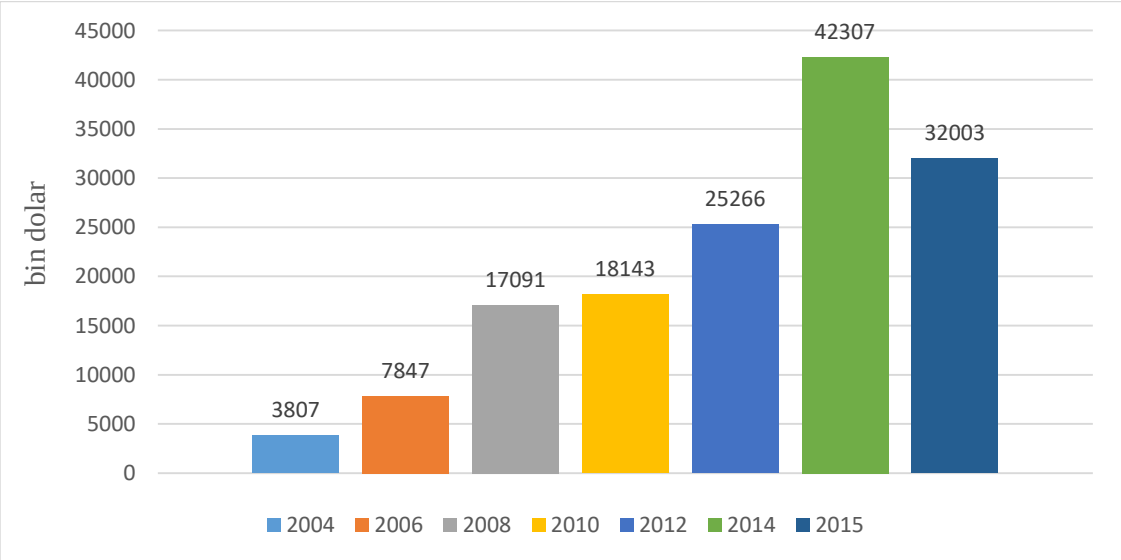

Şekil 93: GTIP No. 51. Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 51. faslındaki , “Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı, at kılından iplik ve dokunmuş mensucat” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 3,8 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 32 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 841 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 42 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 5101.

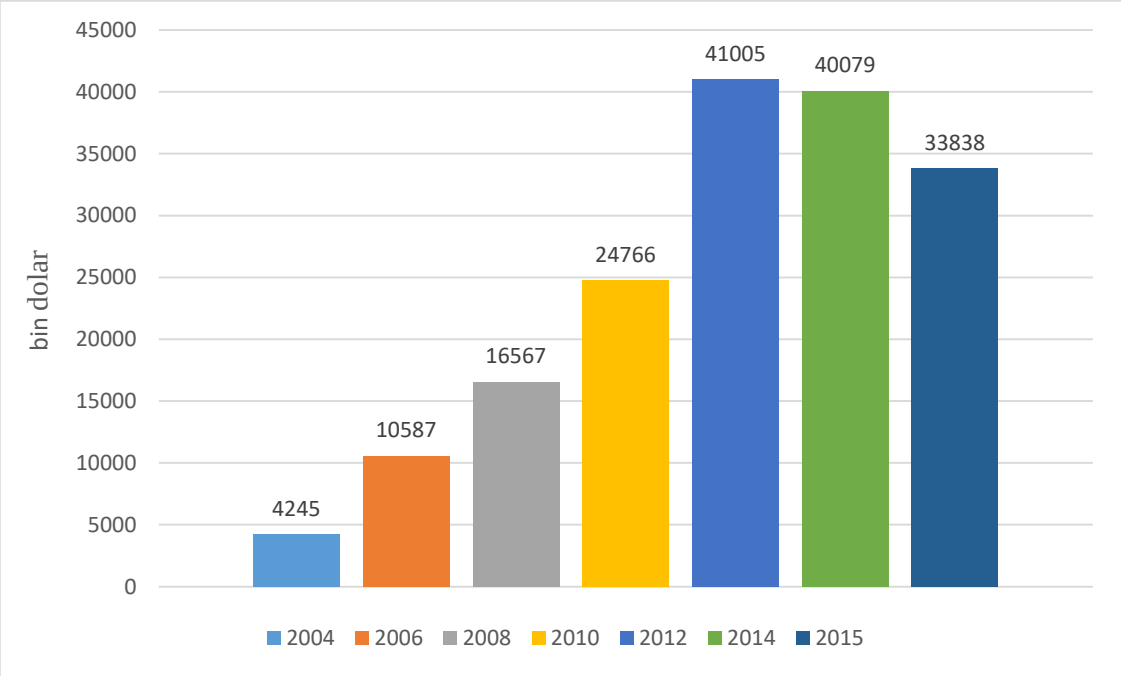

Şekil 94: GTIP No. 52. Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 52. faslındaki , “Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 4 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 33,8 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 797 kat büyüyor. En iyi performans 2012 yılında 41 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 5209.

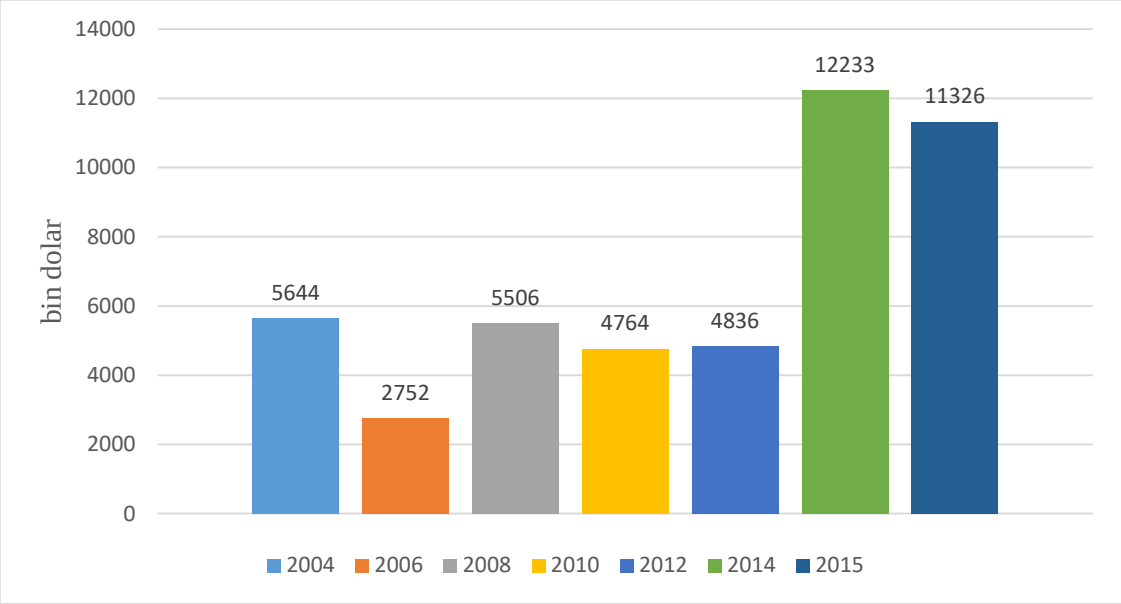

Şekil 95: GTIP No. 54. Sentetik ve suni filamentler, şeritler vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 54. faslındaki , "Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 5,6 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 11 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 201 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2014 yılında 12 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

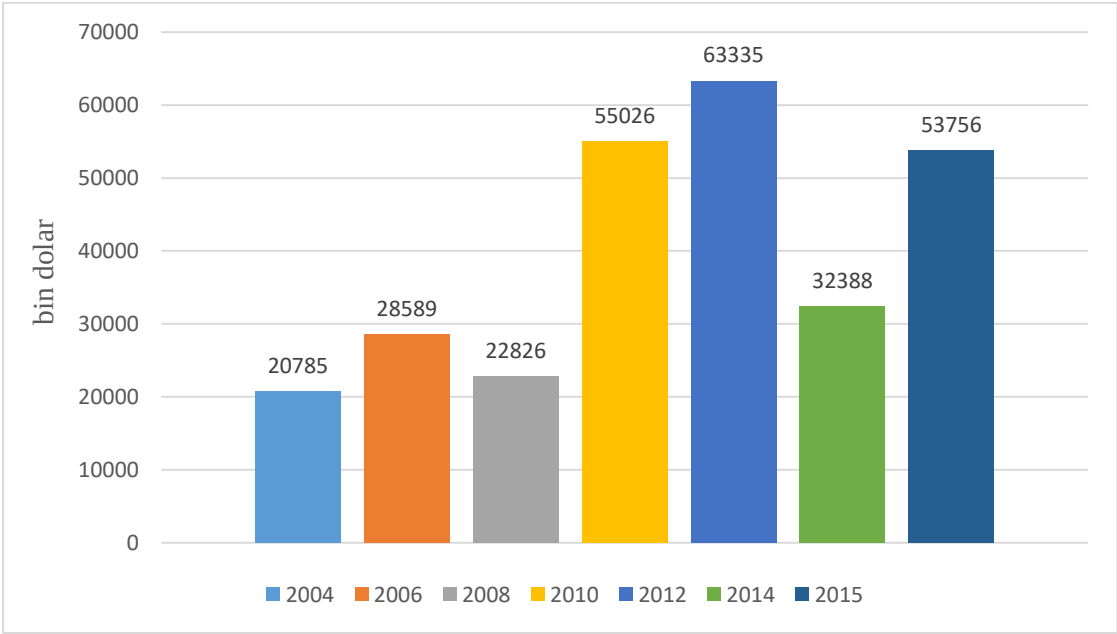

Şekil 96: GTIP No. 55. Sentetik ve suni devamsız lifler

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 55. faslındaki , “Sentetik ve suni devamsız lifler” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 20,7 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 53,7 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 259 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir. En iyi performans 2012 yılında 63 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

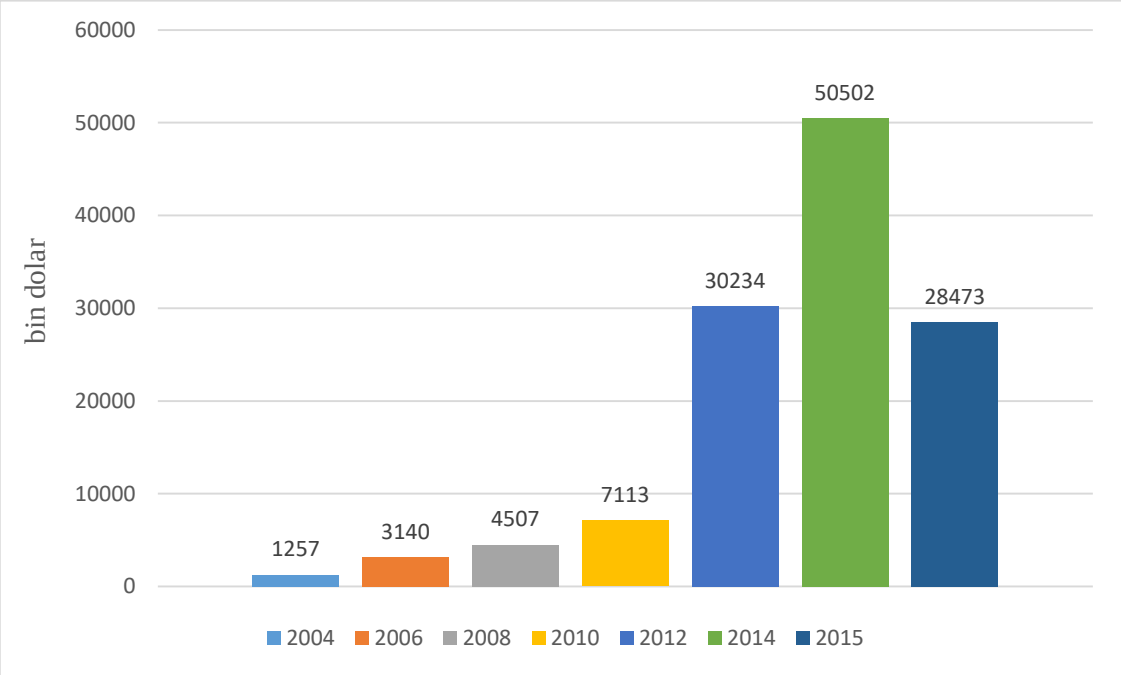

Şekil 97: GTIP No. 57. Halılar ve diğer yer kaplamaları vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 57. faslındaki , “Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 1 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 28 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 2265 kat büyüyor. En iyi performans 2014 yılında 50 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 5702.

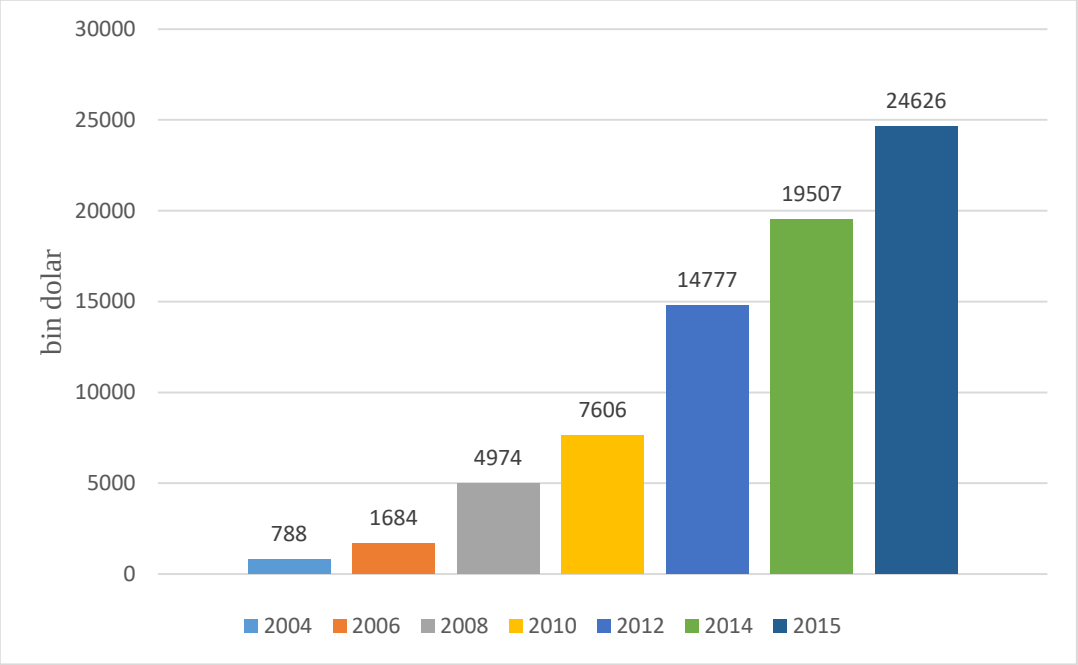

Şekil 98: GTIP No. 61. Örme giyim eşyası ve aksesuarı

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 61. faslındaki , "Örme giyim eşyası ve aksesuarı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 788 bin Amerika doları iken 2015 yılında 24 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 3125 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir.

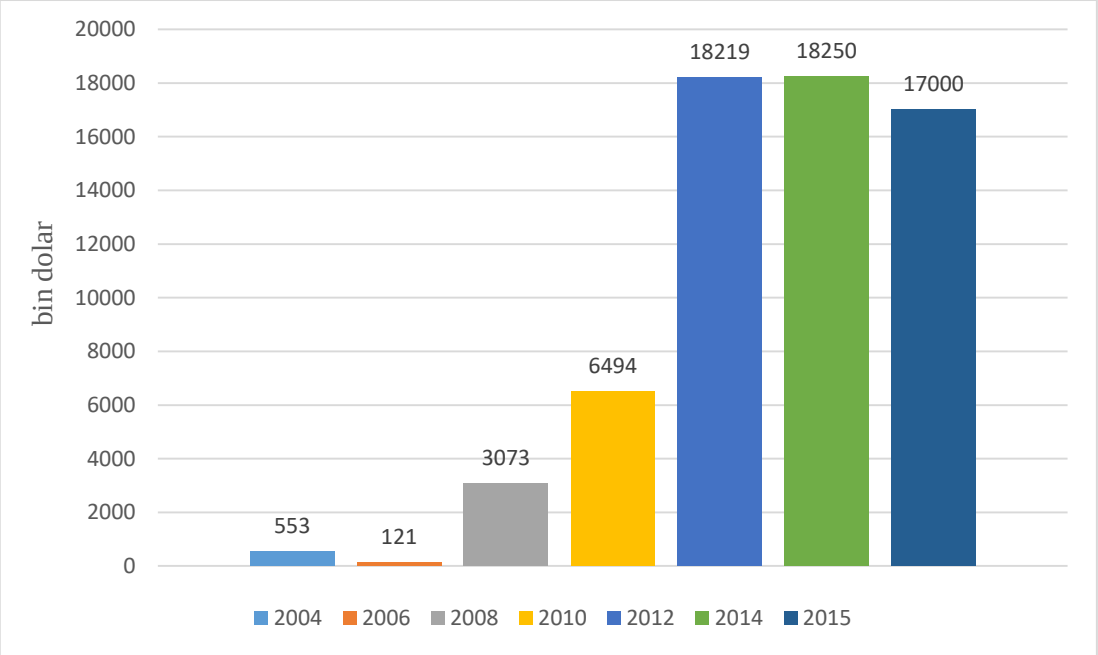

Şekil 99: GTIP No. 62. Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 62. faslındaki , "Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 553 bin Amerika doları iken 2015 yılında 17 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 3074 kat büyüyor. En iyi performans 2014 yılında 18 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

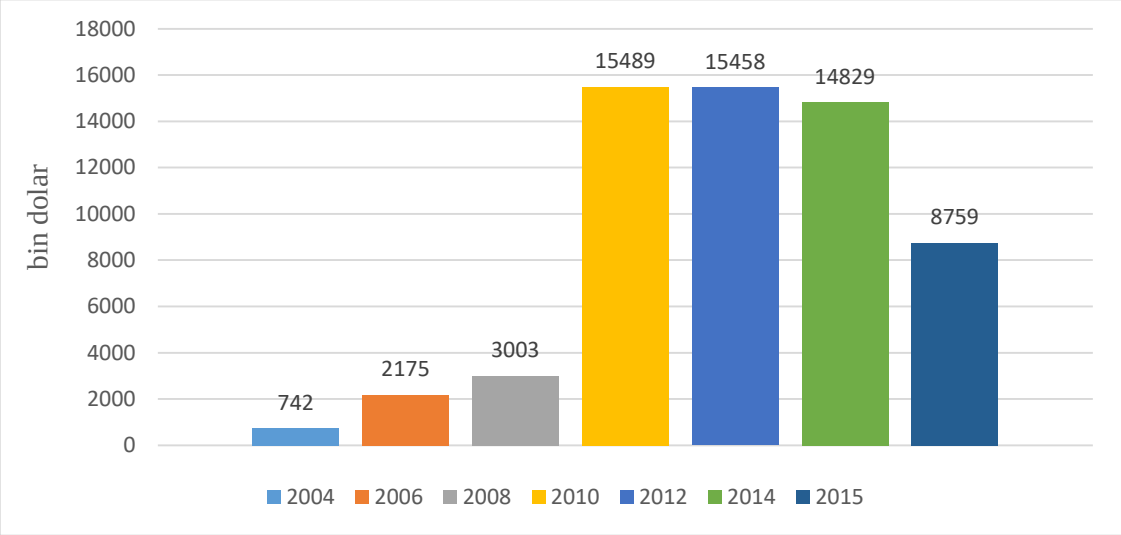

Şekil 100: GTIP No. 63. Dokunabilir maddelerden hazır eşya vb.
Kaynak: TradeMap

GTIP No. 63. faslındaki "Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 742 bin Amerika doları iken 2015 yılında 8,7 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 1180 kat büyüyor. En iyi performans 2010 yılında 15 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

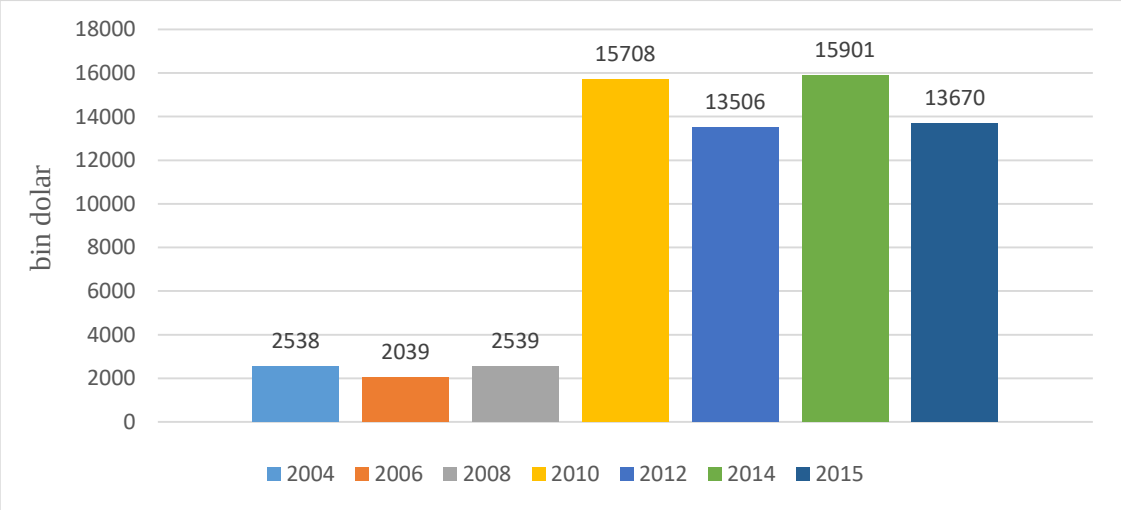

Şekil 101: GTIP No. 68. Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb.
Kaynak: TradeMap

GTIP No. 68. faslındaki , "Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 2 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 13 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 538 kat büyümüştür. En iyi performans 2014 yılında 15,9 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 6815 tır.

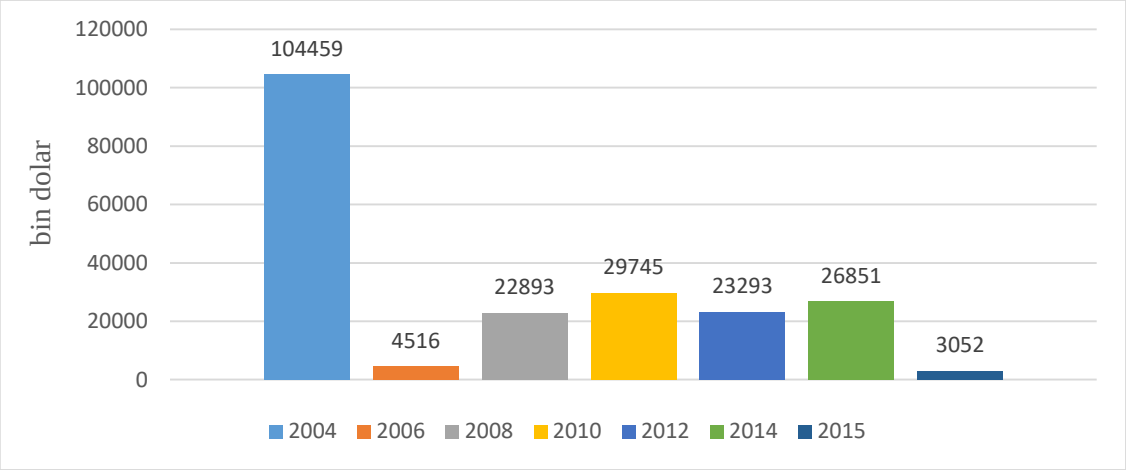

Şekil 102: GTIP No. 72. Demir ve çelik

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 72. faslındaki "Demir ve çelik" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 104 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 3 milyon Amerika dolarına düşmüştür ve 11 yılda % -3423 kat küçülmüştür. Bu tür ürünlerin içinde 10 milyon Amerika doları geçen 4 digitli ürünlerden bir kalem olup GTIP No. 7207.

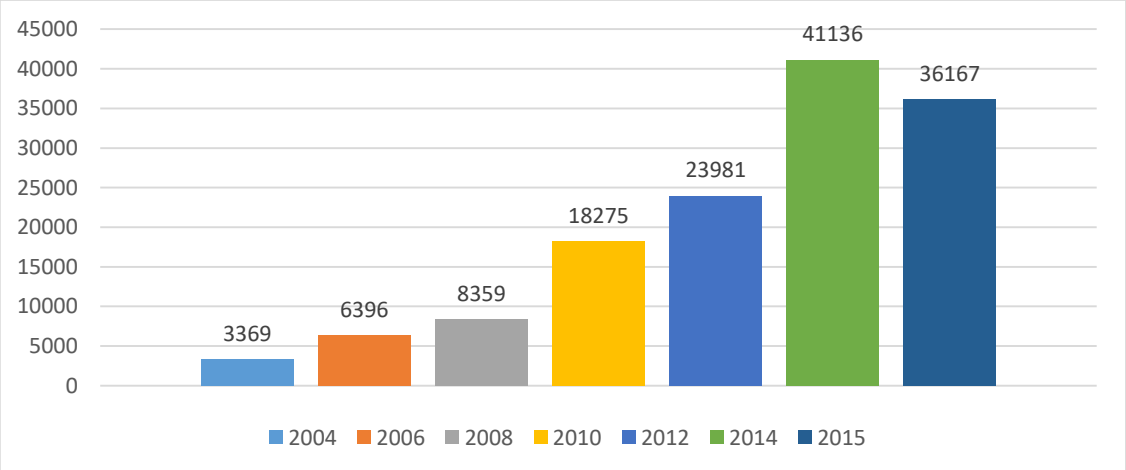

Şekil 103: GTIP No. 73. Demir veya çelikten eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 73. Faslındaki "Demir veya çelikten eşya" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 3 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 36 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 1074 kat büyümüştür. En iyi performans 2014 yılında 41 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

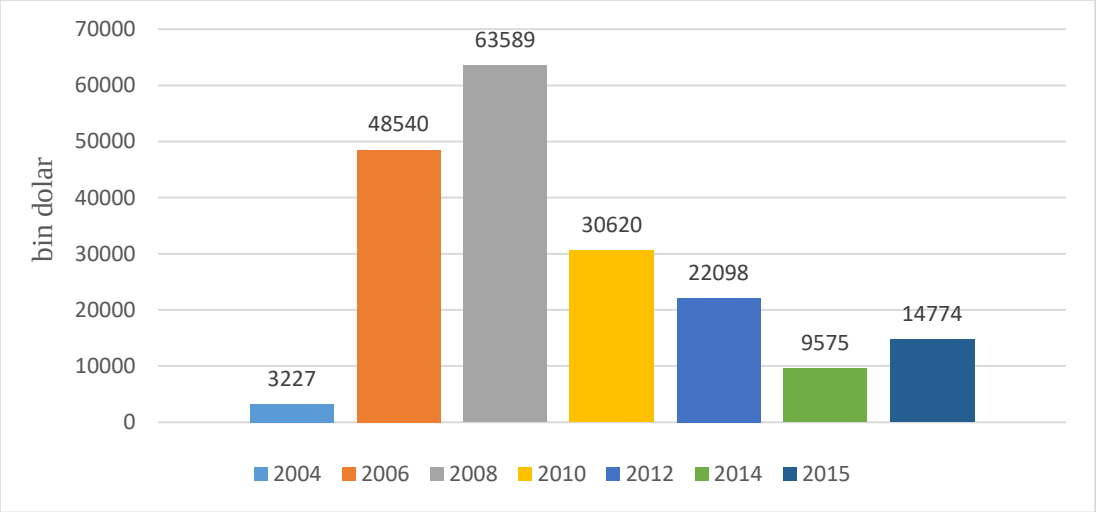

Şekil 104: GTIP No. 74. Bakır ve bakırdan eşya

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 74. faslındaki "Bakır ve bakırdan eşya" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 3 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 14 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 458 kat büyümüştür. En iyi performans 2008 yılında 63 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

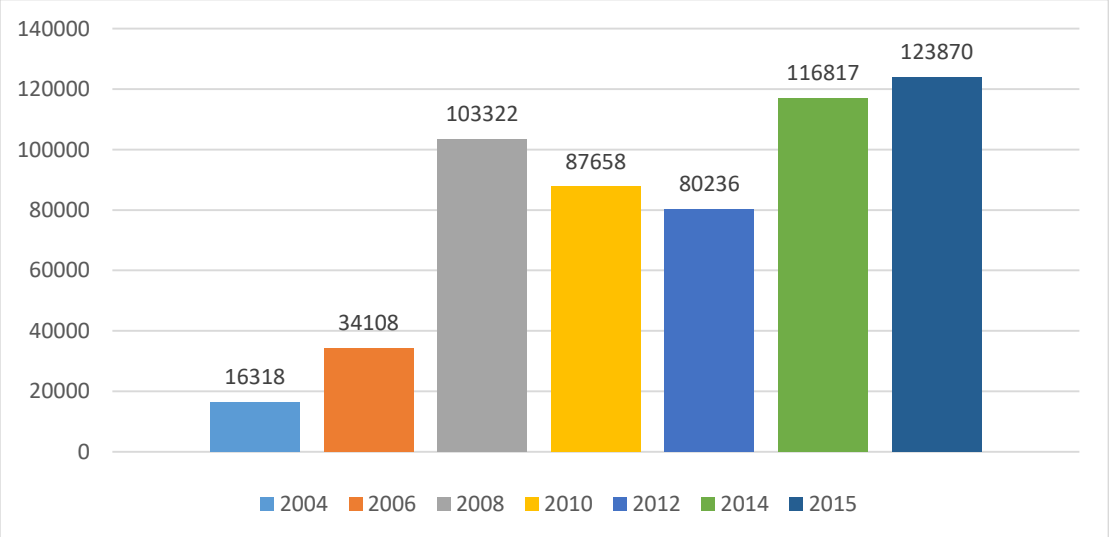

Şekil 105: GTIP No. 84. Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 84. faslındaki , “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 16 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 123 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 759 kat büyümeyi gerçekleştirmiştir.

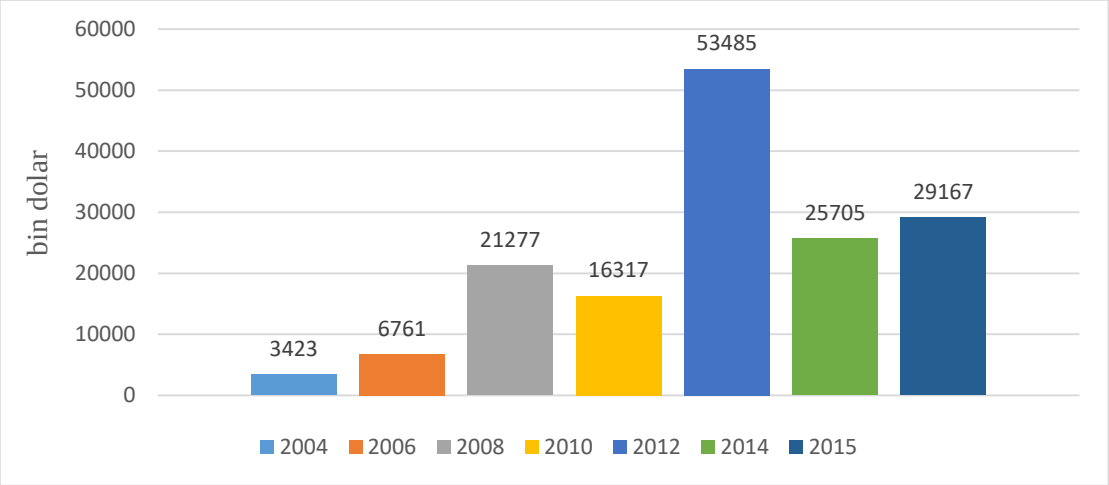

Şekil 106: GTIP No. 85. Elektrikli makina ve cihazlar vb.
Kaynak: TradeMap

GTIP No. 85. faslındaki , “Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı” ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 3 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 29 milyon Amerika dolarına ulaşmıştır ve 11 yılda % 759 kat büyüyor. En iyi performans 2012 yılında 53 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

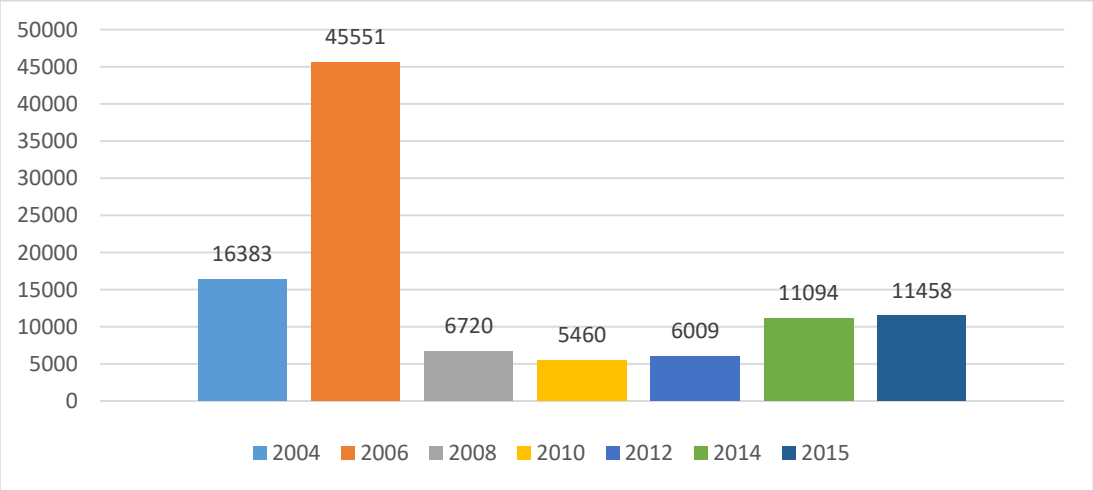

Şekil 107: GTIP No. 87. Motorlu kara taşıtları, traktörler vb.
Kaynak: TradeMap

GTIP No. 87. faslındaki , "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 16 milyon Amerika doları iken 2015 yılında 11 milyon Amerika dolarına düşmüştür ve 11 yılda % -143 kat küçülmüştür. En iyi performans 2006 yılında 45 milyon Amerika doları olarak kayda geçmiştir.

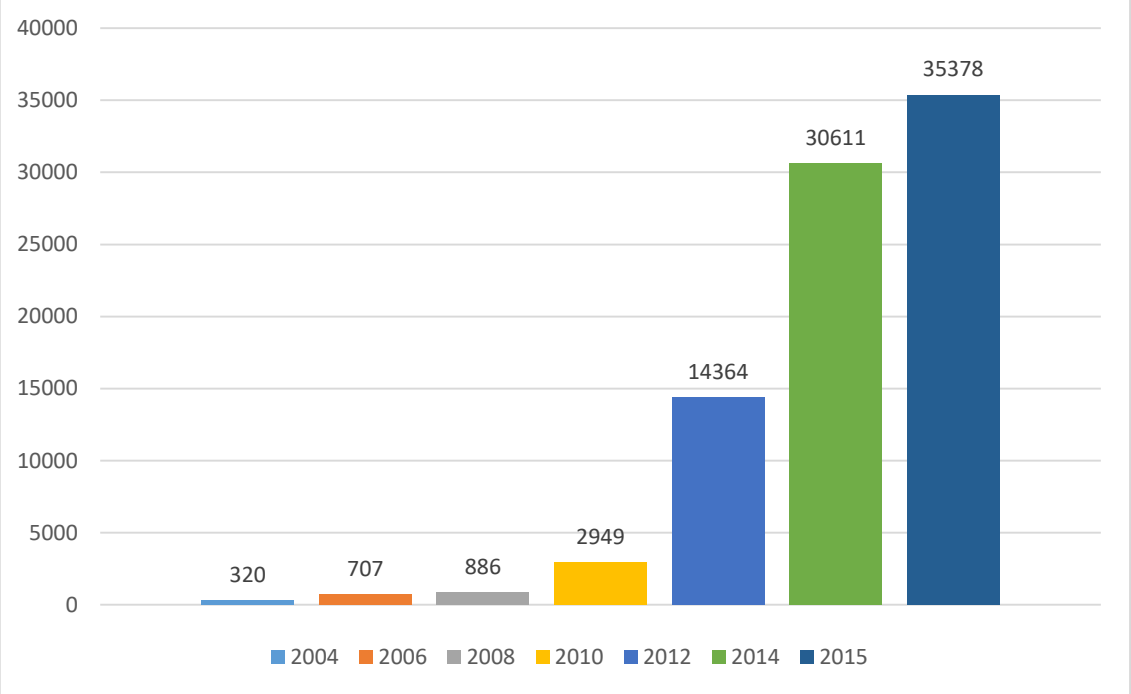

Şekil 108: GTIP No. 90. Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, tıbbi cihazlar vb.

Kaynak: TradeMap

GTIP No. 90. faslındaki , "Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı" ürünlerinde 2004 yılında ithalatımız 320 bin Amerika doları iken 2015 yılında 35 milyon Amerika doları olarak zirveye ulaşmıştır ve 11 yılda % 11056 kat büyümüştür.

6. SONUÇ

Türkiye ve Çin arasındaki ticari ilişkiler 1965 yılında başlamış, 1995 yılından sonra Çin'in Türkiye'ye olan ihracatında çeşitlenme yaşanmış ve başlangıçta ağırlıklı olan tekstil ürünlerin yerine giderek mekanik ve elektrik ürünler almıştır. Türkiye'nin Çin'e olan ihracatındaki başlıca ürünler ise çelik, bakır ve mermer taş olarak öne çıkmıştır. 2004 yılında Türkiye'nin Çin'den ithalatı 4.47 milyar Amerika dolar olup Çin'nin 2004 yılındakı toplam ihracatı olan 593 milyar dolar içindeki payı ise yüzde 0,7 olmuştur. Çin'in Türkiye'ye ihracatı her yıl artarak 2015 yılında 24,8 milyar dolara ulaşmıştır. Çin'in 2015 yılındaki 2.28 trilyon dolar olan toplam ihracatında Türkiye'nin payı ise yüzde 1.08 olmuştur. İthalatın önemli bir bölümünü yatırım ve ara malları (3/4'ünü), geri kalanını ise tüketim malları oluşturmaktadır. Çin'in ihracatı içinde Türkiye'nin payı son on yılda yüzde 54 artmıştır. Çin, Türkiye'nin toplam ithalatında en büyük paya sahip ülke olmuştur. 2015 yılında Türkiye'nin Çin'e ihracatı 2,4 milyar dolar olmuştur. Çin'in 2015 yılındaki 1,6 trilyon Amerika doları olan toplam ithalatında Türkiye'nin payı ise yüzde 0.15 olmuştur. Türkiye'nin ihracatının yaklaşık on katı ithalat yaptığı görülmektedir.

İki ülke arasında işbirliği için yüksek potansiyel mevcuttur. Ancak iki ülke arasındaki Türkiye'nin her yıl yirmi milyar doların üstünde dış ticaret açığı vermesi ve Çin'den ithal eden ürünlere uygulanan anti-damping ikili ticaretin başta gelen iki sorunudur.

2016 içerisinde Türk hükümeti Çin'in beton pompası ve beton pompası makinası, PV parçaları ve kapitone kumaşları için 3 adet anti-damping soruşturması başlatmıştır. Tel, pentaeritritol ve lastikler için 3 adet anti-damping soruşturması nihai karar aşamasındadır.

Çin - Türkiye ekonomik ve ticari işbirliğinin alaları geniştir. İki ülke arasındaki işbirliğin geleceği çok umutludur. Kültürel turizm alanında, Çin ve Türkiye uzun bir tarih ve kültüre sahip ilkelerdir, zengin turizm kaynakları vardır. Turizmin canlanması iki ülke

ekonomisinin canlanmasında büyük katkıda bulunmaktadır. Ekonomik ve ticari işbirliği için koşulların yaratılması Çin hemde Türkiye açısından çok iyidir.

Önümüzdeki 10 seneye baktığımızda, Çin ekonomosinin devamlı yükselme alanı biraz kçük ama Türkiye ekonomisine baktığımızda genişlete bileceğimiz çok alan var. Enerjiden tesaruf sağlandığında diş ticaret açığının giderilmesinde büyük katkıda bulanacaktır. Çin Pazar araştırması yetirince yapılması gerekmektedir. Çünkü Çin'e sata bileceğimiz yerli ürünlerimiz bulunmaktadır ancak doğru konum ve doğru zamanı bulamıyoruz.

Türkiye'nin Çin ile dış ticaretinde Türkiye'nin aleyhine giderek artan büyük dış ticaret açığının azaltılması için Türkiye'nin Çin'e ihracatının arttırılması konusunda gerekli çalışmaların yapılması ve politikaların üretilmesine acil ihtiyaç bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, D. M. (2011). Küreselleşmenın Tanımı ve Aanlamı. D. M. Adıgüzel içinde, *Ekonomik.Kültürel ve Politik Küreselleşme ve Sonuçları* (s. 357-358). Ankara: Nobel akademik yayıncılık eğitim danışmanlık tic.ltd.sertifika nu 20779.

Akyüz, Y. (2001). Küreselleşme, Kutuplaşma ve Kalkınma. *İktisat Dergisi,* 406.

Avukatlığı, Ç. (2016, 7 15). *Türkiye'deki Çin elçiliği ekonomik ve ticari avukatlık bürosu*. http://tr.mofcom.gov.cn: http://tr.mofcom.gov.cn/article/jmxw/201607/20160701360032.shtml adresinden alındı

Bakanlığı, E. (2016). *Ekonomik Görünüm.* Ankara: T.C. Ekonomi Bakanlığı.

Bradford, S., & Lawrance, R. Z. (2004). *Has Globalization Gone Far Enough.* Washington D.C.: Institute For International Economics.

Büyükekşi, M. (2015). 2014 Yılında Dünya Pazar Payımızı Artırdık İhracatla Büyüdük. *EKONOMİ VE DIŞ TİCARET RAPORU,* 5.

Dışişler , T. (2016, 1). *Türkiye Cumhuriyeti Dışişler Bakanlığı*. http://www.mfa.gov.tr: http://www.mfa.gov.tr/turk-ekonomisindeki-son-gelismeler.tr.mfa adresinden alındı

Dorman, P. (2000). *Actually Existing Globalization.* New York: Palgrave.

DPT. (1995). *Dünyada Küreselleşme ve Bölgesel Bütünleşmeler.* Ankara: Yedinci Beş Yıllık Kalkınma PLanı Özel İhtisas Komisyonu Raporu.

Economi, T. (2016). *Türkiye Cumhuriyeti Economi Bakanlığı*. www.ekonomi.gov.tr: http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ulkeler/ulke-detay/%C3%87in%20Halk%20Cumhuriyeti/html-viewer-ulkeler?contentId=UCM%23dDocName%3AEK-159945&contentTitle=T%C3%BCrkiye+ile+Ticaret&_adf.ctrl-state=1b9c2zv5uv_4&_afrLoop=950698849383123& adresinden alındı

Eşkinat, R. (1998). *Küreselleşme ve Türkiye Ekonomisine Etkisi.* Eskişehir: Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Gündem, E. H. (2016, Ocak 14). *Economi Gündem*. money.163.com: http://money.163.com/16/0114/01/BD8LFV7P00253B0H.html adresinden alındı

Gürlesel, D. C. (2015). *Türkiye İhracatçılar Meclisi EKONOMİ VE DIŞ TİCARET RAPORU 2015.* İstanbul: TİM adına, Küçük Mucizeler Yayıncılık ve İletişim Hizmetleri tarafından yayına hazırlanmıştır.

Haberler, E. (2016, 2 11). *2015 cari açık rakamları açıklandı*. EN SON HABER: http://www.ensonhaber.com/aralik-ayi-cari-acik-rakamlari-aciklandi-2016-02-11.html adresinden alındı

İstatistik , Ç. (2016, 3 9). *Çin Ulusal İstatistik Bürosu*. http://www.stats.gov.cn: http://www.stats.gov.cn/tjsj/sjjd/201603/t20160309_1328611.html adresinden alındı

Kun, Z. (2015, 7 15). *Zhi Kun Eğitimi*. www.zhikunedu.com: http://www.zhikunedu.com/ZhiKunZiXun/382338.html adresinden alındı

Müsteşarlığı, D. T. (2016). *DIJITAL PORT*. http://dijitalport.com: http://dijitalport.com/turkiye-ile-cinin-dis-ticareti/ adresinden alındı

O'loughin, E. J., Staeheli, L., & Greenberg, E. (2004). *Economic Globalization, Political Changes And Social Outcomes.* New York: The Guilford Press.

Robert Went, Ç. E. (2001). *Küreselleşme Neolibral İddialar Radikal Yanıtlar.* İstanbul: Yayın Yayıncılık.

Ticari, Ç. (2004, 6 7). *İstanbul'daki Çin Başkonsolosluğu Ekonomik ve Ticari Bölümü*. http://istanbul.mofcom.gov.cn: http://istanbul.mofcom.gov.cn/aarticle/jmxw/200406/20040600230870.html adresinden alındı

Tou, T. (2016, 4 15). *Tou tiao sitesi (gündem)*. www.toutiao.com: http://toutiao.com/a6273688123402780930/ adresinden alındı

UNCTAD. (2011). *World Investment Report.* FDI from Developing and Transition Economies.

Yatırım, İ. (2016, 6 16). *Çin'de yatırım*. http://www.fdi.gov.cn: http://www.fdi.gov.cn/1800000121_21_94165_0_7.html adresinden alındı

Zeybekçi, N. (2015). Türkiye Uzun Vadeli Hedeflerine Yüksek Katma Değerle Uzanacak. *EKONOMi VE DIŞ TİCARET RAPORU 2015*, 3.

Zhang, H. (2015, 5 6). *Çin ticari istihbarat sitesi*. www.askci.com: http://www.askci.com/news/2015/05/06/93644qfvd.shtml adresinden alındı